

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

376/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony

Zástupce předkladatele: min. práce a sociálních věcí
Doručeno poslancům: 17. prosince 2014 v 16:04

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2015,

kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

**ČÁST PRVNÍ
Změna zákoníku práce**

Čl. I

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 116/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 294/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 185/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 385/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 155/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 182/2014 Sb. a zákona č. 250/2014 Sb., se mění takto:

1. V § 33 odst. 2 se slova „sružení občanů podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁹⁾“ nahrazují slovy „spolku podle zvláštního právního předpisu“.

Poznámka pod čarou č. 109 se zrušuje.

2. V § 67 odst. 2 se slova „zařízením závodní preventivní péče“ nahrazují slovy „poskytovatelem pracovnělékařských služeb“ a slova „§ 367 odst. 1“ se nahrazují slovy „§ 270 odst. 1“.
3. V § 76 se odstavec 5 zrušuje.
4. V § 77 odstavec 4 zní:

„(4) Není-li sjednán způsob zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti, je možné ho zrušit

- a) dohodou smluvních stran ke sjednanému dni,
- b) výpovědí danou z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu s patnáctidenní výpovědní dobou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhé smluvní straně, nebo

c) okamžitým zrušením; okamžité zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti však může být sjednáno jen pro případy, kdy je možné okamžitě zrušit pracovní poměr.

Pro zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti se vyžaduje písemná forma, jinak se k jeho výpovědi nebo okamžitému zrušení nepřihlíží.“.

5. V § 103 odst. 1 písm. d) a v § 106 odst. 4 písm. b) se slova „preventivním prohlídkám“ nahrazují slovy „pracovnílékařským prohlídkám“.
6. V § 103 odst. 1 písm. e) se slova „preventivní prohlídce“ nahrazují slovy „pracovnílékařské prohlídce“.
7. Na konci textu § 180 se doplňují slova „odst. 1 a 2“.
8. V § 224 odst. 1 se slova „závodní preventivní péči“ nahrazují slovy „pracovnílékařské služby“.
9. Část jedenáctá zní:

„ČÁST JEDENÁCTÁ

NÁHRADA MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY

HLAVA I

PREVENCE

§ 248

(1) Zaměstnavatel je povinen zajišťovat svým zaměstnancům takové pracovní podmínky, aby mohli řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku; zjistí-li závady, je povinen učinit opatření k jejich odstranění.

(2) Zaměstnavatel je z důvodu ochrany majetku oprávněn v nezbytném rozsahu provádět kontrolu věcí, které zaměstnanci k němu vnášejí nebo od něho odnášejí, popřípadě provádět prohlídky zaměstnanců. Při kontrole a prohlídce podle věty první musí být dodržena ochrana osobnosti. Osobní prohlídku může provádět pouze fyzická osoba stejného pohlaví.

§ 249

(1) Zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo k majetkové újmě (dále jen „škoda“), nemajetkové újmě ani k bezdůvodnému obohacení. Hrozí-li škoda nebo nemajetková újma, je povinen na ni upozornit nadřízeného vedoucího zaměstnance.

(2) Je-li k odvrácení škody hrozící zaměstnavateli neodkladně třeba zákroku, je zaměstnanec povinen zakročit; nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo ostatní zaměstnance, popřípadě osoby blízké.

(3) Zjistí-li zaměstnanec, že nemá vytvořeny potřebné pracovní podmínky, je povinen oznámit tuto skutečnost nadřízenému vedoucímu zaměstnanci.

HLAVA II

POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE K NÁHRADĚ ŠKODY

Díl 1

Obecná povinnost nahradit škodu

§ 250

(1) Zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, povinnost zaměstnance nahradit škodu se poměrně omezí.

(3) Zaměstnavatel je povinen prokázat zavinění zaměstnance, s výjimkou případů uvedených v § 252 a 255.

Díl 2

Nesplnění povinnosti k odvrácení škody

§ 251

(1) Na zaměstnanci, který vědomě neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli nebo nezakročil proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, může zaměstnavatel požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla zaměstnavateli způsobena, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud ji není možné nahradit jinak.

(2) Zaměstnanec není povinen nahradit škodu, kterou způsobil při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozícího životu nebo zdraví, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.

Díl 3

Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, a ztráta svěřených věcí

Oddíl 1

Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat

§ 252

(1) Byla-li se zaměstnancem uzavřena dohoda o odpovědnosti k ochraně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování (dále jen „dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty“), za které se považují hotovost, ceniny, zboží, zásoby materiálu nebo jiné hodnoty, které jsou předmětem obratu nebo oběhu, s nimiž má zaměstnanec možnost osobně disponovat po celou dobu, po kterou mu byly svěřeny, je povinen nahradit zaměstnavateli schodek vzniklý na těchto hodnotách.

(2) Dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty smí být uzavřena nejdříve v den, kdy fyzická osoba dosáhne 18 let věku.

(3) Byla-li svéprávnost zaměstnance omezena, nesmí za něj zástupce uzavřít dohodu o odpovědnosti za svěřené hodnoty.

(4) Dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty musí být uzavřena písemně.

(5) Zaměstnanec se zproští povinnosti nahradit schodek zcela nebo zčásti, jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění, zejména, že mu bylo zanedbáním povinnosti zaměstnavatele znemožněno se svěřenými hodnotami nakládat.

§ 253

(1) Zaměstnanec, který uzavřel dohodu o odpovědnosti za svěřené hodnoty, může od ní odstoupit, vykonává-li jinou práci, je-li převáděn na jinou práci nebo na jiné pracoviště, je-li překládán, nebo pokud zaměstnavatel v době do 15 kalendářních dnů od obdržení jeho písemného upozornění neodstraní závady v pracovních podmínkách, které brání řádnému hospodaření se svěřenými hodnotami. Jsou-li hodnoty svěřeny k vyúčtování společně více zaměstnancům, může zaměstnanec od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty také odstoupit, jestliže je na pracoviště zařazen jiný zaměstnanec nebo ustanoven jiný vedoucí nebo jeho zástupce. Odstoupení od dohody o odpovědnosti podle věty první musí mít písemnou formu.

(2) Závazek z dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty zaniká dnem skončení pracovního poměru nebo dnem, kdy bylo odstoupení od této dohody doručeno zaměstnavateli, není-li v odstoupení od této dohody uveden den pozdější.

§ 254

(1) Inventuru je zaměstnavatel povinen provést při uzavření dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty, při zániku závazku z této dohody, při výkonu jiné práce, při převedení zaměstnance na jinou práci nebo na jiné pracoviště, při jeho přeložení a při skončení pracovního poměru.

(2) Na pracovištích, kde pracují zaměstnanci společně zavázání k vyúčtování svěřených hodnot, je zaměstnavatel povinen inventuru provést při uzavření dohod o odpovědnosti za svěřené hodnoty se všemi společně zavázanými zaměstnanci, při zániku závazku ze všech těchto dohod, při výkonu jiné práce, při převedení na jinou práci nebo na jiné pracoviště nebo přeložení všech společně zavázaných zaměstnanců, při změně na pracovním místě vedoucího zaměstnance nebo jeho zástupce a na žádost kteréhokoliv ze společně zavázaných zaměstnanců při změně v jejich kolektivu, popřípadě při odstoupení některého z nich od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty.

(3) Jestliže zaměstnanec podle odstavce 2, jehož pracovní poměr skončil, nebo který vykonává jinou práci, nebo který byl převeden na jinou práci, nebo který byl převeden na jiné pracoviště nebo přeložen, nepožádá zároveň o provedení inventury, je povinen nahradit schodek zjištěný nejbližší inventurou na jeho dřívějším pracovišti. Jestliže zaměstnanec, který je zařazován na pracoviště, kde pracují zaměstnanci společně zavázání k vyúčtování svěřených hodnot, nepožádá zároveň o provedení inventury, je povinen, pokud od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty neodstoupil, schodek zjištěný nejbližší inventurou nahradit.

Oddíl 2

Ztráta svěřených věcí

§ 255

(1) Zaměstnanec je povinen nahradit škodu způsobenou ztrátou nástrojů, ochranných pracovních prostředků a jiných podobných věcí, které mu zaměstnavatel svěřil na písemné potvrzení.

(2) Věc podle odstavce 1, jejíž cena přesahuje 50 000 Kč, smí být zaměstnanci svěřena jen na základě dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí.

(3) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí smí být uzavřena nejdříve v den, kdy fyzická osoba dosáhne 18 let věku.

(4) Byla-li svéprávnost zaměstnance omezena, nesmí za něj zástupce uzavřít dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí.

(5) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí musí být uzavřena písemně.

(6) Zaměstnanec se zproští povinnosti nahradit ztrátu zcela nebo zčásti, jestliže prokáže, že ztráta vznikla zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.

(7) Vláda může nařízením zvýšit částku podle odstavce 2.

§ 256

(1) Zaměstnanec, který uzavřel dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí, může od ní odstoupit, jestliže mu zaměstnavatel nevytvořil podmínky k zajištění ochrany svěřených věcí proti jejich ztrátě. Odstoupení od dohody o odpovědnosti podle věty první musí mít písemnou formu.

(2) Závazek z dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí zaniká dnem skončení pracovního poměru nebo dnem, kdy bylo odstoupení od této dohody doručeno zaměstnavateli, není-li v odstoupení od této dohody uveden den pozdější.

Díl 4

Rozsah a způsob náhrady škody

§ 257

(1) Zaměstnanec, který má povinnost nahradit škodu podle § 250, je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže neodčiní škodu uvedením v předešlý stav.

(2) Výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního

výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek.

(3) Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnavatel požadovat, kromě částky uvedené v odstavci 2, i náhradu ušlého zisku.

(4) Způsobil-li škodu také zaměstnavatel, je zaměstnanec povinen nahradit jen poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

(5) Je-li k náhradě škody společně zavázáno více zaměstnanců, je povinen každý z nich nahradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

§ 258

Při určení výše náhrady škody podle § 251 se přihlédne zejména k okolnostem, které bránily splnění povinnosti, a k významu škody pro zaměstnavatele. Výše náhrady škody však nesmí přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance.

§ 259

Zaměstnanec, který má povinnost nahradit škodu vzniklou schodkem na svěřených hodnotách nebo způsobenou ztrátou svěřených věcí, je povinen nahradit tuto škodu v plné výši.

§ 260

(1) Je-li k náhradě schodku společně zavázáno více zaměstnanců, určí se jednotlivým zaměstnancům podíl náhrady podle poměru jejich dosažených hrubých výdělků, přičemž výdělek jejich vedoucího a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.

(2) Podíl náhrady stanovený podle odstavce 1 nesmí u jednotlivých zaměstnanců, s výjimkou vedoucího a jeho zástupce, přesáhnout částku rovnající se jejich průměrnému měsíčnímu výdělku před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly celý schodek, jsou povinni uhradit zbytek vedoucí a jeho zástupce podle poměru svých dosažených hrubých výdělků.

(3) Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně zavázaných zaměstnanců, je povinen nahradit schodek tento zaměstnanec podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku jsou povinni nahradit všichni společně zavázaní zaměstnanci podíly určenými podle odstavců 1 a 2.

(4) Při určování podílu jednotlivých společně zavázaných zaměstnanců se vychází z jejich hrubých výdělků zúčtovaných za dobu od předchozí inventury do dne zjištění schodku. Přitom se započítává výdělek za celý kalendářní měsíc, v němž byla tato inventura provedena, a nepřihlíží se k výdělku za kalendářní měsíc, v němž byl zjištěn schodek. Jestliže byl však zaměstnanec zařazen na pracoviště během tohoto období, započítává se mu hrubý výdělek dosažený ode dne, kdy byl na pracoviště zařazen, do dne zjištění schodku. Do hrubého výdělku se nezapočítává náhrada mzdy nebo platu.

Díl 5

Společná ustanovení o povinnosti zaměstnance nahradit škodu

§ 261

(1) Zaměstnanec, který je stížen duševní poruchou, je povinen nahradit škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky.

(2) Zaměstnanec, který se uvede vlastní vinou do takového stavu, že není schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, je povinen nahradit škodu v tomto stavu způsobenou.

(3) Škodu je povinen nahradit i zaměstnanec, který ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.

§ 262

Výši požadované náhrady škody určuje zaměstnavatel; způsobil-li škodu vedoucí zaměstnanec, který je statutárním orgánem nebo jeho zástupce, sám nebo společně s podřízeným zaměstnancem, určí výši náhrady škody ten, kdo statutární orgán nebo jeho zástupce na pracovní místo ustanovil.

§ 263

(1) Výši požadované náhrady škody je zaměstnavatel se zaměstnancem povinen projednat a písemně mu ji oznámit zpravidla nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy bylo zjištěno, že škoda vznikla a že je zaměstnanec povinen ji nahradit.

(2) Uzavřel-li zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodu o způsobu náhrady škody, je její součástí výše náhrady škody požadované zaměstnavatelem, jestliže svoji povinnost nahradit škodu zaměstnanec uznal. Dohoda podle věty první musí být uzavřena písemně.

(3) Výši požadované náhrady škody a obsah dohody o způsobu její náhrady, s výjimkou náhrady nepřesahující 1 000 Kč, je zaměstnavatel povinen projednat s odborovou organizací.

§ 264

Z důvodů zvláštního zřetele hodných může soud výši náhrady škody přiměřeně snížit.

HLAVA III

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE K NÁHRADĚ ŠKODY

Díl 1

Obecná povinnost nahradit škodu

§ 265

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mravům.

(2) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci též škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednajícím jeho jménem.

(3) Zaměstnavatel není povinen nahradit zaměstnanci škodu na dopravním prostředku, kterého použil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním bez jeho souhlasu, ani škodu, která vznikne na nářadí, zařízeních a předmětech zaměstnance potřebných pro výkon práce, které použil bez jeho souhlasu.

Díl 2

Odvracení škody

§ 266

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci věcnou škodu, kterou utrpěl zaměstnanec při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže škoda nevznikla úmyslným jednáním zaměstnance a zaměstnanec si počínal způsobem přiměřeným okolnostem. Ustanovení věty první se vztahuje i na účelně vynaložené náklady.

(2) Právo na náhradu škody podle odstavce 1 má i zaměstnanec, který takto odvracel nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže by byl povinen škodu nahradit zaměstnavatel.

Díl 3

Odložené věci

§ 267

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu na věcech, které se obvykle nosí do práce a které si zaměstnanec odložil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na místě k tomu určeném nebo obvyklém.

(2) Právo na náhradu škody se promlčí, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.

Díl 4

Rozsah a způsob náhrady škody

§ 268

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci skutečnou škodu. Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnanec požadovat rovněž náhradu ušlého zisku.

(2) Škodu na věcech, které zaměstnanec obvykle do práce nenosí a které zaměstnavatel nepřevzal do zvláštní úschovy, je zaměstnavatel zaměstnanci povinen nahradit do částky 10 000 Kč. Jestliže se zjistí, že škodu na těchto věcech způsobil jiný zaměstnanec nebo došlo-li ke škodě na věci, kterou zaměstnavatel převzal do zvláštní úschovy, je zaměstnavatel povinen nahradit zaměstnanci škodu v plné výši.

(3) Právo na náhradu škody podle odstavce 2 se promlčí, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.

(4) Vláda může zvýšit nařízením částku podle odstavce 2.

Díl 5

Pracovní úrazy a nemoci z povolání

Oddíl 1

Rozsah náhrady škody a nemajetkové újmy a zproštění se povinnosti k náhradě

§ 269

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda nebo nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou nemocí z povolání, jestliže zaměstnanec naposledy před jejím zjištěním pracoval u zaměstnavatele za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen.

(3) Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc vzniklá před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání, a to od jejího zařazení do seznamu a za dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu.

(4) Zaměstnavatel je povinen nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela nebo zčásti nezprostí.

CELEX: 32010L0032

CELEX: 31989L0391

§ 270

(1) Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela, prokáže-li, že vznikla

- a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
- b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě nebo nemajetkové újmě zabránit,
a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy.

(2) Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, prokáže-li, že vznikla

- a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy, nebo
- b) proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.

(3) Zproští-li se zaměstnavatel povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, je povinen určit část, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) je však povinen zaměstnavatel uhradit alespoň jednu třetinu škody nebo nemajetkové újmy.

(4) Při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

CELEX: 31989L0391

§ 271

Zaměstnavatel se nemůže zprostit povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela ani zčásti v případě, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav úmyslně nevyvolal.

CELEX: 31989L0391

Oddíl 2

Druhy náhrad

§ 271a

Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti

(1) Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny

z dohody podle § 194 a plnou výši nemocenského. Náhrada za ztrátu na výdělků podle věty první přísluší zaměstnanci do výše jeho průměrného výdělků před vznikem škody i za dobu, kdy mu podle § 192 odst. 1 části věty druhé za středníkem nepřisluší náhrada mzdy nebo platu anebo odměny z dohody.

(2) Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při jeho další pracovní neschopnosti z důvodu téhož pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Průměrným výdělkem před vznikem škody podle věty první je průměrný výdělek zaměstnance před vznikem této další škody. Jestliže před vznikem této další škody příslušela zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 se zaměstnanci poskytne do výše částky, do které by mu příslušela náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, kdyby nebyl neschopen práce. Za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje náhrada mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny z dohody podle § 194 a nemocenského.

§ 271b

Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti

(1) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu. Ke snížení invalidního důchodu pro souběh s jiným důchodem podle právních předpisů o důchodovém pojištění, ani k výdělků zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím, se nepřihlíží.

(2) Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při pracovní neschopnosti z jiného důvodu, než je původní pracovní úraz nebo nemoc z povolání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek, z něhož se stanoví výše nemocenského.

(3) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity podle odstavce 1 přísluší i zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši minimální mzdy. Pobíral-li zaměstnanec před tím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, přísluší mu tato náhrada v takové výši, ve které mu na ni vzniklo právo za trvání pracovního poměru nebo právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

(4) Dosahuje-li zaměstnanec ze své viny nižšího výdělků než ostatní zaměstnanci vykonávající u zaměstnavatele stejnou práci nebo práci téhož druhu, považuje se za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání průměrný výdělek, kterého dosahují tito ostatní zaměstnanci.

(5) Zaměstnanci, který bez vážných důvodů odmítne nastoupit práci, kterou mu zaměstnavatel zajistil, přísluší náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 pouze ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a průměrným výdělkem, kterého mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna. Zaměstnavatel zaměstnanci neuhradí škodu do výše částky, kterou si bez vážných důvodů opomenul vydělat.

(6) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž dovršil věk 65 let nebo důchodový věk, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, anebo do data přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění.

§ 271c

Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění

(1) Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje zaměstnanci jednorázově, a to nejméně ve výši podle právního předpisu vydaného k provedení odstavce 2.

(2) Vláda stanoví nařízením výši náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění odpovídající vzniklé újmě, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti.

§ 271d

Účelně vynaložené náklady spojené s léčením

Účelně vynaložené náklady spojené s léčením přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil.

§ 271e

Náhrada věcné škody

Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel povinen poskytnout náhradu za věcnou škodu; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

§ 271f

Škodou podle tohoto zákona není případná ztráta na důchodu.

Oddíl 3

Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance

§ 271g

Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem

(1) Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od přiměřených nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné poskytnuté podle zvláštního právního předpisu.

(2) Náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem tvoří výdaje účtované za pohřeb, hřbitovní poplatky, výdaje na zřízení pomníku nebo desky do výše nejméně 20 000 Kč, výdaje na úpravu pomníku nebo desky, cestovní výlohy a jedna třetina obvyklých výdajů na smuteční ošacení osobám blízkým.

(3) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji cenové úrovně, zvýšit nařízením částku na zřízení pomníku nebo desky podle odstavce 2.

§ 271h

Náhrada nákladů na výživu pozůstalých

(1) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých přísluší pozůstalým, kterým zemřelý zaměstnanec výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat, a to do doby, do které by tuto povinnost měl, nejdéle však do konce kalendářního měsíce, ve kterém by zemřelý zaměstnanec dosáhl 65 let věku nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let.

(2) Náhrada nákladů podle odstavce 1 přísluší pozůstalým ve výši 50 % průměrného výdělku zaměstnance, zjištěného před jeho smrtí, pokud výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat jedné osobě, a 80 % tohoto průměrného výdělku, pokud výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat více osobám. Od částek připadajících na jednotlivé pozůstalé se odečte důchod přiznaný pozůstalým z důvodu smrti zaměstnance. K případnému výdělku pozůstalých se nepřihlíží.

(3) Při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých se vychází z průměrného výdělku zemřelého zaměstnance; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělku podle § 271b odst. 1, a nesmí být poskytována déle, než by příslušela zemřelému zaměstnanci podle § 271b odst. 6.

§ 271i

Jednorázové odškodnění pozůstalých

(1) Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi, partnerovi^{51a)} a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši nejméně 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší dále rodičům zemřelého zaměstnance, jestliže žili se zaměstnancem v domácnosti, v úhrnné výši nejméně 240 000 Kč; jednorázové odškodnění ve výši nejméně 240 000 Kč přísluší i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič.

(2) Vláda vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, zvýší nařízením výši jednorázového odškodnění pozůstalých.

§ 271j

Náhrada věcné škody

Náhrada věcné škody přísluší dědicům zaměstnance; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

Oddíl 4

Společná a zvláštní ustanovení o pracovních úrazech a nemocech z povolání

§ 271k

(1) Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 273 a 274).

(2) Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.

(3) Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

(4) Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu.

§ 271l

Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti z téhož důvodu jsou samostatná práva, která nepřísluší vedle sebe.

§ 271m

(1) Při zjišťování průměrného výdělků pro účely náhrady škody při pracovních úrazech nebo nemocích z povolání je rozhodným obdobím předchozí kalendářní rok, je-li toto rozhodné období pro zaměstnance výhodnější.

(2) Náhradu za ztrátu na výdělků a náhradu nákladů na výživu pozůstalých je zaměstnavatel povinen vyplácet pravidelně jednou měsíčně, pokud nebyl dohodnut jiný způsob výplaty.

§ 271n

(1) Jde-li o náhradu škody nebo nemajetkové újmy při nemoci z povolání, má zaměstnavatel, který škodu nebo nemajetkovou újmu nahradil, právo na náhradu vůči všem zaměstnavatelům, u nichž postižený zaměstnanec pracoval za podmínek, za nichž vznikla nemoc z povolání, kterou byl postižen, a to v rozsahu odpovídajícím době, po kterou pracoval u těchto zaměstnavatelů za uvedených podmínek.

(2) Jde-li o jinou škodu nebo nemajetkovou újmu na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, platí pro způsob a rozsah její náhrady ustanovení o pracovních úrazech.

§ 271o

U zaměstnance, který je v době pracovního úrazu nebo zjištění nemoci z povolání v několika pracovních poměrech nebo je činný na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, se při stanovení výše náhrady za ztrátu na výdělků vychází z průměrných výdělků dosahovaných ve všech těchto základních pracovněprávních vztazích, a to po dobu, po kterou by mohly trvat.

§ 271p

(1) Zaměstnanci, který utrpí pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání v pracovním poměru sjednaném na dobu určitou nebo při výkonu práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr uzavřené na dobu určitou, přísluší náhrada za ztrátu na výdělků jen do doby, kdy měl tento základní pracovněprávní vztah skončit. Po této době přísluší náhrada za ztrátu na výdělků, jestliže je možné podle okolností předpokládat, že postižený zaměstnanec by byl i nadále zaměstnán. Ostatní práva vyplývající z povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání tím nejsou dotčena.

(2) Utrpí-li pracovní úraz nebo byla-li zjištěna nemoc z povolání u poživitele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělků po dobu, pokud nepřestal být zaměstnán z důvodů, které

nesouvisí s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání; nepracuje-li z důvodů, které souvisí s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělků po dobu, po kterou by vzhledem ke svému zdravotnímu stavu před pracovním úrazem nebo nemocí z povolání mohl pracovat. Ustanovení § 271b odst. 6 platí i zde.

§ 271q

Práva vyplývající z § 271g až 271j nejsou závislá na tom, zda zaměstnanec před svou smrtí ve stanovené lhůtě právo na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatnil.

§ 271r

Způsob a výši náhrady škody nebo nemajetkové újmy je zaměstnavatel povinen projednat bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.

§ 271s

Soud může výši odškodnění stanovenou právním předpisem (§ 271c a § 271i) přiměřeně zvýšit.

§ 271t

Nepromlčují se práva zaměstnance na náhradu za ztrátu na výdělků z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo jiné škody nebo nemajetkové újmy na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání a práva na náhradu nákladů na výživu pozůstalých. Práva na jednotlivá plnění z nich vyplývající se však promlčují.

§ 271u

(1) Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady, může se poškozený i zaměstnavatel domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.

(2) Vláda vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, upraví nařízením podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělků příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, a to zpravidla s účinností od počátku kalendářního roku; to se vztahuje i na náhradu nákladů na výživu pozůstalých.

HLAVA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 272

Při určení výše škody na věci se vychází z obvyklé ceny v době poškození nebo ztráty a zohlední se, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.

§ 273

(1) Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo

pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.

(2) Plněním pracovních úkolů je též činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či zástupce zaměstnanců v Evropské radě zaměstnanců nebo ostatních zaměstnanců, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele, jakož i dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.

§ 274

(1) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele a dále vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele nebo vyšetření v souvislosti s noční prací, ošetření při první pomoci a cesta k němu a zpět. Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb ani cesta k němu a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.

(2) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.

§ 274a

(1) Cestou do zaměstnání a zpět se rozumí cesta z místa zaměstnancova bydliště (ubytování) do místa vstupu do objektu zaměstnavatele nebo na jiné místo určené k plnění pracovních úkolů a zpět; u zaměstnanců v lesnictví, zemědělství a stavebnictví také cesta na určené shromaždiště a zpět.

(2) Cesta z obce bydliště zaměstnance na pracoviště nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem pracovní cesty, pokud není současně obcí jeho pravidelného pracoviště, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem práce nebo po jejím skončení.

§ 275

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu, a to v penězích, pokud škodu neodčiní uvedením v předešlý stav.

(2) Prokáže-li zaměstnavatel, že škodu zavinil také poškozený zaměstnanec, jeho povinnost k náhradě se poměrně omezí.“.

10. V § 322 odst. 2 se za slova „při práci“ vkládají slova „včetně nákladů na školení k prohloubení kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce pověřených výkonem této kontroly“.

11. V § 330 se slova „§ 267 odst. 2“ a slova „§ 268 odst. 3“ zrušují.

12. V § 348 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „anebo náhrady výdajů v souvislosti s výkonem práce“.

13. V části třinácté nadpis hlavy XIX zní: „**USTANOVENÍ, KTERÝMI SE ZAPRACOVÁVAJÍ PŘEDPISY EVROPSKÉ UNIE**“.
14. V § 357 odst. 2 se slova „pro účely vyměřovacího základu podle právní úpravy úrazového pojištění“ nahrazují slovy „při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku“.
15. § 360 se zrušuje.
16. V § 363 se za slova „§ 246 odst. 2 věta první,“ vkládají slova „§ 269 až 271,“.
17. V § 364 se odstavce 4 a 5 zrušují.
Dosavadní odstavec 6 až 9 se označují jako odstavce 4 až 7.
18. V § 364 se odstavec 5 zrušuje.
Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 5 a 6.
19. V § 364 odst. 5 se část věty první za středníkem včetně středníku a věta druhá zrušují.
20. V § 364 odst. 6 se věty třetí a čtvrtá zrušují.
21. V části čtrnácté hlavě I nadpis dílu 1 zní: „**Pojištění odpovědnosti a zvláštní ustanovení o povinnosti nahradit škodu a nemajetkovou újmu**“.
22. V části čtrnácté hlavě I dílu 1 se označení oddílů 1 až 5 včetně nadpisů zrušují.
23. V § 365 odst. 1 zní:
„(1) Ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do dne nabytí účinnosti jiné právní úpravy pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání se řídí zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání ustanovením § 205d zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 74/1994 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb., vyhláškou č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění vyhlášky č. 43/1995 Sb., vyhlášky č. 98/1996 Sb., vyhlášky č. 74/2000 Sb., vyhlášky č. 487/2001 Sb. a zákona č. 365/2011 Sb., a zákonem č. 182/2014 Sb.“.
24. V části čtrnácté hlavě I dílu 1 se § 366 až 390 včetně poznámky pod čarou č. 105 zrušují.
25. V § 394 se odstavec 2 zrušuje.

ČÁST DRUHÁ

Změna občanského soudního řádu

Čl. II

V § 299 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 401/2012 Sb. a zákona č. 293/2013 Sb., písmeno i) zní:

„i) náhrada za ztrátu na výdělků po dobu dočasné pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti,“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Čl. III

V § 47k zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 401/2012 Sb., se slova „ , pojistné na úrazové pojištění“ zrušují.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi

Čl. IV

V § 55 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 73/2011 Sb., písmeno a) zní:

„a) orgánům sociálního zabezpečení⁴¹⁾ údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění a orgánům nemocenského pojištění⁶⁷⁾ údaje potřebné pro provádění nemocenského pojištění; těmto orgánům sdělují rovněž údaje potřebné pro plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění a nemocenského pojištění,“.

Poznámka pod čarou č. 68 se zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce

Čl. V

V části čtyřicáté deváté čl. LII zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, se bod 2 zrušuje.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění

Čl. VI

V § 1 odst. 2 zákona č. 340/2006 Sb., o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, ve znění zákona č. 248/2008 Sb., se slova „úrazové pojištění,“ zrušují.

ČÁST SEDMÁ
Změna zákona č. 306/2008 Sb.

Čl. VII

Zákon č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 466/2011 Sb. a zákona č. 89/2012 Sb., se mění takto:

1. V čl. I se bod 12 zrušuje.
2. Části třicátá první a třicátá druhá se zrušují.
3. V čl. XXXVIII se slova „ustanovení čl. I bodu 12, čl. IV bodů 5 a 10 a čl. XXXVII, která nabývají účinnosti dnem nabytí zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů,“ zrušují.

ČÁST OSMÁ
Změna zákona č. 479/2008 Sb.

Čl. VIII

Zákon č. 479/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění zákona č. 375/2011 Sb., se mění takto:

1. V čl. I se body 11 a 15 zrušují.
2. Část sedmá se zrušuje.
3. V čl. XIV se na konci písmene c) čárka nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.

ČÁST DEVÁTÁ
Změna zákona o zdravotních službách

ČL. IX

V § 65 odst. 2 písm. f) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), se slova „, pomoci v hmotné nouzi a úrazového pojištění“ nahrazují slovy „a pomoci v hmotné nouzi“.

ČÁST DESÁTÁ
Změna zákona o specifických zdravotních službách

Čl. X

V § 49 odst. 3 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, se slova „, dávek pro osoby se zdravotním postižením a úrazového pojištění“ nahrazují slovy „, a dávek pro osoby se zdravotním postižením“.

ČÁST JEDENÁCTÁ
Zrušení zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců a některých dalších zákonů

Čl. XI

Zrušuje se:

1. Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.
2. Zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců.
3. Zákon č. 218/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
4. Část dvacátá čtvrtá zákona č. 41/2009 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím trestního zákoníku.
5. Část devátá zákona č. 158/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých zákonů.
6. Části první až čtvrtá a šestá zákona č. 282/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
7. Část šestá zákona č. 303/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím statutu poslanců Evropského parlamentu.
8. Část třicátá druhá zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů.
9. Části sto pátá a sto šestá zákona č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě.
10. Část třicátá sedmá zákona č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
11. Část dvanáctá zákona č. 401/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

12. Zákon č. 463/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
13. Části první, druhá, pátá a sedmá zákona č. 182/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

ČÁST DVANÁCTÁ

ÚČINNOST

Čl. XII

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

I. Shrnutí závěrečné zprávy RIA

1. Název právního předpisu, pro účely kterého se RIA předkládá

Zákon, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony.

Zpracovatel: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Předpokládaný termín nabytí účinnosti: prvním dnem druhého kalendářního měsíce po jeho vyhlášení

Implementace práva EU: NE

2. Cíl návrhu zákona

Předkládaným návrhem se sleduje zejména

- a) navrácení hmotněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, obsažené dočasně v přechodných ustanoveních zákoníku práce, zpět do části jedenácté tohoto právního předpisu, v níž je soustředěna právní úprava náhrady škody v pracovněprávních vztazích, a provedení adekvátních legislativně technických úprav navazující na tuto změnu, včetně přizpůsobení některých pojmů dosud používaných v oblasti náhrady škody podle pracovněprávní úpravy terminologii nového občanského zákoníku,
- b) provedení některých legislativně technických změn, které souvisejí s analýzou současné právní úpravy a které vedou k jejímu zpřesnění, avšak nemají věcné dopady,
- c) provedení dílčích věcných změn navržených shodně oběma sociálními partnery.

Současně s tím se navrhuje zrušení dosud neúčinného zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců a zrušení nebo změna některých dalších s tím souvisejících zákonů, neboť v současné době již je zřejmé, že podle zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců se zabezpečení zaměstnanců při pracovním úrazu a nemoci z povolání provádět nebude a není proto důvodné, aby byl zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, nadále udržován jako stále platný, leč dlouhodobě neúčinný. Přihlíží se též k tomu, že původní zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců by bez rozsáhlých změn nebyl stejně realizovatelný.

3. Agregované dopady návrhu zákona

3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: NE BEZPROSTŘEDNÍ – následné dopady vzniknou s realizací zmocnění k vydání prováděcích právních předpisů, které valorizují jednotlivé nároky a zvýší bodové ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění. Rovněž zrušení neúčinného zákona o úrazovém

pojištění zaměstnanců nemá žádné rozpočtové dopady, neboť se zachovává dosavadní právní stav, tj. úprava odškodňování v pracovněprávních vztazích podle zákoníku práce.

3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: NE

3.3 Dopady na územní samosprávné celky: NE

3.4 Sociální dopady: Návrh nepředstavuje negativní sociální dopady, neboť neobsahuje zásadní věcné změny oproti dosavadní právní úpravě. Úprava zmocnění § 271c odst. 2, která spočívá ve stanovení částek výše bolestného a společenského uplatnění, umožní zvýšení tohoto odškodnění, což povede ke zlepšení sociální situace poškozených. Úprava zmocnění § 271u odst. 2 je navrhována tak, aby jí byla založena povinnost vlády provádět pravidelnou valorizaci náhrad za ztrátu na výděлку a náhrad nákladů na výživu pozůstalých, což povede k posílení právní jistoty poškozených.

3.5 Dopady na životní prostředí: NE

II. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Zákon, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony.

1.2 Definice problému

Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání je v současné právní úpravě obsaženo v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a to v přechodných ustanoveních. Důvodem je skutečnost, že v době, kdy se připravoval nový zákoník práce, který měl nahradit s účinností od 1. ledna 2007 zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, byl současně připravován i zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců, který měl rovněž nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2007 a který měl tuto právní úpravu nahradit. Záměrem bylo, aby od 1. ledna 2007 bylo zabezpečení zaměstnanců při pracovních úrazech a nemocech z povolání realizováno pojistnými dávkami úrazového pojištění hrazenými ČSSZ a OSSZ namísto obecné odpovědnosti zaměstnavatele za škodu a nároků na náhradu škody upravené v zákoníku práce.

V rámci projednávání obou návrhů zákonů v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR však došlo k situaci, že účinnost zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, který měl nabýt účinnosti stejně jako nový zákoník práce, tedy k 1. lednu 2007, byla, na rozdíl od účinnosti nového zákoníku práce, odložena na 1. leden 2008. Došlo tedy k tomu, že nový zákoník práce již hmotněprávní úpravu odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání neobsahoval, protože zabezpečení zaměstnanců upravoval zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců, který však byl ale o rok odložen; byl tedy sice platný, ale neúčinný. Pro toto jednorozhodné období bylo proto nutné „zachovat“ hmotněprávní úpravu odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání v novém zákoníku práce, aby byla tato materie součástí právního řádu a mohla tak být realizována práva poškozených zaměstnanců a pozůstalých po nich v souladu s mezinárodními úmluvami, kterými je ČR vázána.

Vzhledem k tomu, že se mělo jednat o přechodné období jednoho roku (do doby nabytí účinnosti zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců), byla uvedená právní úprava začleněna do přechodných ustanovení nového zákoníku práce. Postupným odkládáním data nabytí účinnosti zákona o úrazovém pojištění však byl tento stav zachován až do současnosti a jeho účinnost byla naposledy odložena zákonem č. 182/2014 Sb. o další 2 roky na 1. leden 2017.

Prodlužování tohoto stavu však není žádoucí, neboť sociální partneři na úrovni Rady hospodářské a sociální dohody České republiky přijali dne 28. 7. 2014 jednoznačné politické rozhodnutí, podle něhož **právní úprava odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání má být i nadále integrální součástí pracovněprávní úpravy v zákoníku práce**. Vzhledem k tomu, že v současné době již je zřejmé, že podle zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců se zabezpečení zaměstnanců při pracovním úrazu a nemoci z povolání provádět nebude, není důvodné, aby byl zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, nadále udržován jako stále platný, a proto se navrhuje jeho zrušení. Přihlíží se též k tomu, že původní zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců by bez rozsáhlých změn nebyl stejně realizovatelný.

Přestože problematika systematického začlenění náhrady škody na zdraví v pracovněprávních vztazích je základním motivem novely zákoníku práce, jeví se současně též potřebné provést terminologické sladění některých pojmů pracovněprávní úpravy v oblasti odškodňování s pojmy zavedenými novým občanským zákoníkem, a rovněž realizovat některé dílčí věcné změny uplatňované shodně oběma sociálními partnery.

Současně zákoník práce vykazuje též v souvislosti se změnami nebo přijetím jiných právních předpisů některé nepřesnosti formálního charakteru, které je třeba z hlediska zachování právní jistoty a jednoznačnosti právního výkladu odstranit.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Zabezpečení zaměstnanců při pracovních úrazech a nemocech z povolání a pozůstalých po nich, jako nedílná součást pracovněprávních vztahů, bylo od roku 1966 upraveno již v „prvním“ zákoníku práce (zákon č. 65/1965 Sb.) formou náhrady škody, která poškozeným a pozůstalým v této souvislosti vzniká. V současné právní úpravě zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.) je toto odškodňování upraveno v přechodných ustanoveních, neboť tato právní úprava byla v souvislosti s jeho přijetím předpokládána jako dočasná. V době, kdy se připravoval tento nový zákoník práce, který měl nahradit s účinností od 1. ledna 2007 předchozí zákoník práce, byl současně připravován i zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců, který měl rovněž nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2007 a který měl právní úpravu objektivní odpovědnosti zaměstnavatele za škodu na zdraví a její náhradu škody nahradit pojistnými dávkami úrazového pojištění zaměstnanců. V rámci projednávání návrhů těchto zákonů v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR však došlo k situaci, že zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců byl sice přijat (zákon č. 266/2006 Sb.), ale jeho účinnost byla odložena na 1. leden 2008. Došlo tedy k tomu, že nový zákoník práce již hmotněprávní úpravu odškodňování pracovních úrazů neobsahoval, protože zabezpečení zaměstnanců upravoval zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců, jehož účinnost však byla o rok odložena; ten byl tedy sice platný, ale neúčinný. Pro toto jednorozhodné období bylo proto nutné „vrátit“ hmotněprávní úpravu odškodňování pracovních úrazů do nového zákoníku práce, aby byla tato materie součástí právního řádu, a mohla tak být realizována práva poškozených zaměstnanců a pozůstalých po nich v souladu s mezinárodními úmluvami, kterými je ČR vázána. Vzhledem k tomu, že se mělo jednat o přechodné období jednoho roku (do doby nabytí účinnosti zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců), byla uvedená právní úprava začleněna do přechodných ustanovení nového zákoníku práce.

I když byl zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, přijat již v roce 2006, dosud nenabyl účinnosti. Zákonem č. 218/2007 Sb. byla jeho účinnost odložena z původního data 1. ledna 2008 na 1. leden 2010, zákonem č. 282/2009 Sb. došlo k odložení účinnosti až na 1. leden 2013, zákonem č. 463/2012 Sb. bylo nabytí účinnosti prodlouženo na 1. leden 2015 a konečně zákonem č. 182/2014 Sb. byla účinnost opět odložena na 1. leden 2017.

Vzhledem k tomu, že je třeba danou problematiku zabezpečení zaměstnanců při pracovních úrazech a nemocech z povolání do budoucna dořešit, přistoupilo MPSV k vypracování variant řešení s tím, že bude vybrána ta varianta, na které se shodnou sociální partneři i resort, do jehož působnosti problematika právní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání náleží. Uvedené varianty byly předloženy RHSD ČR a stanovisko sociálních partnerů a vlády je v tomto směru konzistentní – zachovat pracovněprávní úpravu tohoto odškodňování v zákoníku práce na bázi povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou v souvislosti s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a volit pouze mezi variantami, které řeší institucionální zajištění pojistného systému – tedy konkrétního odpovědného správce (nositele) pojištění. Znamená to, že podle současné právní úpravy zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání provozovaného Českou pojišťovnou a pojišťovnou Kooperativa lze postupovat do doby, než se vláda k některé z variant přikloní. Za této situace nic nebrání, aby byl zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců zrušen. Naopak shoda na tripartitní úrovni v tom, že do budoucna má být zachována současná hmotněprávní úprava problematiky odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání v zákoníku práce, je zásadním důvodem, proč je třeba, aby tato úprava nebyla již nadále součástí přechodných ustanovení.

Ustanovení, která upravují odpovědnost za škodu ve zvláštních případech, (žáci, studenti, dobrovolní hasiči, dárci krve apod.), tedy ta, která se týkají osob, které nejsou v pracovněprávním vztahu, je navrhováno ponechat nadále v přechodných ustanoveních zákoníku práce, neboť do systematiky pracovněprávní úpravy věcně nepatří, a v přechodných ustanoveních jsou upravena do doby, než bude rozhodnuto o budoucí podobě právní úpravy. Poté bude právní úprava jednotlivých kategorií zapracována buď do zvláštních právních předpisů upravujících problematiku právních poměrů těchto osob, nebo - pokud zvláštní právní předpis postavení kategorií těchto osob neupravuje, by spadala pod úpravu občanského zákoníku.

V souvislosti s navrhovanou právní úpravou byly na základě analýzy jednotlivých ustanovení provedeny některé legislativní a legislativně technické změny. Byla upravena systematika jednotlivých ustanovení o náhradě majetkové a nemajetkové újmy v celé části jedenácté tak, aby lépe odpovídala logickému uspořádání těchto ustanovení po jejím doplnění o ustanovení o povinnosti zaměstnavatele nahradit zaměstnanci újmu na zdraví. Bylo upraveno zákonné zmocnění, na základě kterého dochází k valorizaci náhrad za ztrátu na výdělků a náhrad nákladů na výživu pozůstalých tak, aby k valorizaci docházelo pravidelně na základě zákona. Upraveno bylo rovněž zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu, který stanoví výši náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění tak, aby odpovídalo Legislativním pravidlům vlády (vydání nařízení vlády) a tím bylo umožněno uvedené náhrady stanovené tímto právním předpisem dohodou zvýšit; předpokládá se, že výše bodového ohodnocení stanovená nařízením vlády, které nabyde účinnosti shodně s navrhovaným zákonem, bude reagovat na výši, která byla metodikou Nejvyššího soudu doporučena soudům při stanovení výše této náhrady v občanskoprávních vztazích. Pracovní návrh nařízení vlády, zatím bez příloh upravujících jednotlivá poškození zdraví s přiřazením bodového ohodnocení je přílohou tohoto materiálu. Dále bylo upraveno zmocnění k vydání nařízení vlády, kterým se zvyšuje jednorázové odškodnění pozůstalých v závislosti na vývoji mzdové úrovně a životních nákladů tak, aby nařízení vlády, kterým se toto zvýšení provede, reagovalo

na poskytování tohoto odškodnění, které bude příslušet na základě soudní praxe podle občanského zákoníku. Toto ustanovení bylo rovněž rozšířeno o nárok partnera na jednorázové odškodnění pozůstalých podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, neboť i mezi těmito partnery vzniká vyživovací povinnost. Doplněna byla rovněž ustanovení, která odkazují na pracovní poměr a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, neboť i zaměstnanci, kterým vznikne újma v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání utrpěného v pracovněprávním vztahu na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, mají nárok na náhradu této újmy. Doplněno bylo i ustanovení o délce poskytování náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti reagující na právní předpis (zákon č. 155/1995 Sb.), který „prodlužuje“ věk pro nárok na starobní důchod.

Sociálními partnery byl shodně uplatněn požadavek na provedení některých věcných změn v zákoníku práce, a to v těchto směrech:

Navrhuje se odstranit dosavadní neodůvodněné rozdíly, spočívající v legislativní úpravě některých způsobů zrušení závazku z dohody o pracovní činnosti, na rozdíl od dohody o provedení práce, kde v tomto směru zákonná úprava absentuje, a to zejména poté, kdy limit výkonu práce na dohodu o provedení práce byl od roku 2012 zvýšen na dvojnásobek a charakter této dohody se tak značně přiblížil limitu výkonu práce (činnosti) na základě dohody o pracovní činnosti.

Pokud jde o navrhovanou úpravu § 322 odst. 2, kdy podle současné právní úpravy hradí náklady vzniklé výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci prováděné odborovými organizacemi stát, pak objem takto hrazených prostředků je stanoven vždy předem na základě dohody s odborovou organizací. Podle současné dikce zákona jsou tyto prostředky určeny na zajištění vlastního výkonu kontroly, aniž by bylo zákonem výslovně stanoveno, že je lze použít též pro účely prohlubování (udržování) kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, jejichž prostřednictvím jsou tyto kontroly vykonávány. Přitom průběžné prohlubování jejich kvalifikace formou školení je nezbytným předpokladem pro výkon kontroly nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u zaměstnavatelů a lze je tak považovat za součást vlastního výkonu kontroly. V tomto směru však přetrvávají výkladové nejasnosti, a navrhuje se proto zpřesnění předmětné právní úpravy tak, aby v rámci prevence na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v rámci dohodnutého celkového objemu prostředků hrazeného státem, bylo možno považovat za náklady vzniklé výkonem kontroly zajišťované odborovými organizacemi na tomto úseku též náklady na prohlubování kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, kteří tuto kontrolu vykonávají.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Poškození a pozůstalí, kteří mají nárok na poskytování náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti a náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle pracovněprávních předpisů.

Zaměstnavatelé, kteří jsou povinni nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu podle pracovněprávních předpisů.

Komerční pojišťovny, které refundují zaměstnavatelům náhradu škody, kterou zaměstnavatelé přímo poskytl poškozeným zaměstnancům a pozůstalým, nebo kterou hradí přímo poškozeným a pozůstalým za právnícké či fyzické osoby, které zanikly bez právního nástupce, a to na základě zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Odborové organizace, které zajišťují prostřednictvím svých svazových inspektorů bezpečnosti práce výkon kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci u zaměstnavatelů, a **stát**, který na základě dohody s odborovou organizací hradí náklady na výkon této kontroly.

Zaměstnavatelé a zaměstnanci, kteří mezi sebou uzavírají dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

1.5 Popis cílového stavu

Bude posílena pozice hmotněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, neboť upravuje materii, která věcně do přechodných ustanovení nepatří, a která do nich byla zapracována na přechodnou dobu, neboť se předpokládalo nabytí účinnosti zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že tento zákon od doby svého přijetí v roce 2006 nenabyl účinnosti a nabytí jeho účinnosti bylo znovu odloženo až na rok 2017, resp. nyní se navrhuje jeho zrušení, a protože úprava odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání má tudíž i do budoucna zůstat nedílnou součástí zákoníku práce, je nezbytné, aby byla tato úprava opět začleněna mezi ustanovení v části jedenácté zákoníku práce upravující povinnost zaměstnavatele nebo zaměstnance k náhradě škody jako celku.

Provedením navržených věcných změn budou, stejně jako je tomu u dohody o pracovní činnosti, stanoveny zákonné způsoby zrušení dohody o provedení práce, neboť charakter obou dohod je obdobný. K posílení prevence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích zaměstnavatelů prováděním řádné a včasné kontrolní činnosti odborovými organizacemi přispěje zákonem výslovně stanovená možnost použít prostředky hrazené státem a určené na zajišťování výkonu této kontrolní činnosti podle § 322 odst. 2 zákoníku práce též k průběžnému prohlubování kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, jejichž prostřednictvím jsou kontroly prováděny, a tím i udržování jejich odborné úrovně. Objem prostředků hrazených státem zůstává i nadále předmětem dohody mezi státem (resp. MPSV) a odborovou organizací (resp. odborovými svazy). Výslovnou úpravou v zákoně bude odstraněna dosavadní pochybnost ohledně určení a použití uvedených prostředků státu, a to vedle vlastního výkonu kontrolní činnosti též pro účely prohlubování (udržování) kvalifikace osob provádějících tuto kontrolu (svazových inspektorů bezpečnosti práce).

Legislativní a legislativně technické změny sledují zpřesnění dosavadní právní úpravy a povedou k odstranění pochybností při aplikaci zákoníku práce.

1.6 Zhodnocení rizika

Neprovedením navrhované změny, respektive dalším ponechání hmotněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání v přechodných ustanoveních zákona, by znamenalo, že jejich případná novelizace bude ztížena, neboť přechodná ustanovení zákona nemají být novelizována, a tudíž pouze konzervují daný právní stav. Současně s navrhovaným zrušením zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, který se opírá o to, že hmotněprávní úprava zabezpečení zaměstnanců při pracovních úrazech a nemocech z povolání bude i nadále součástí zákoníku práce, je existence této úpravy v přechodných ustanovení bezpředmětná. Dále není důvodné, aby pracovněprávní úprava, která je součástí soukromého práva, neodůvodněně používala jiné pojmy v oblasti náhrady majetkové újmy (škody) nebo nemajetkové újmy, než občanský zákoník.

Neprovedením dalších navrhovaných dílčích věcných změn v případě dohody o provedení práce, kterou lze uzavřít jak na dobu určitou, tak i neurčitou, nebude stanovena zákonná možnost jejího zrušení a bude nutno nadále spoléhat na ujednání smluvních stran v tomto

směru, ačkoli u dohody o pracovní činnosti zákon způsoby zrušení výslovně stanoví. Upřesnění v tomto směru požadují sociální partneři.

V oblasti výkonu kontroly na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci prováděné ze zákona odborovými organizacemi nebudou odstraněny dosavadní pochybnosti a odlišné výkladové přístupy k možnosti využití prostředků státního rozpočtu určených na výkon kontrolní činnosti též pro účely průběžného prohlubování kvalifikace osob tuto kontrolu zajišťujících. Rovněž tento návrh je společným návrhem sociálních partnerů.

2. Návrh variant řešení

Definice problému

Ustanovení obsahující hmotně právní úpravu odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání jsou na rozdíl od ostatních ustanovení zákoníku práce majících stejnou povahu upravena v přechodných ustanoveních, což je v souvislosti s opakovaným odkládáním účinnosti zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců nadále nedůvodné a v souvislosti se současně navrhovaným jeho zrušením i nemožné.

Nedůvodně existují i rozdíly mezi oběma typy dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, pokud jde o stanovení zákonných způsobů zrušení závazků jimi založených, kdy pro dohodu o pracovní činnosti existuje výslovná zákonná úprava, zatímco pro dohodu o provedení práce nikoli, přičemž mezi oběma dohodami došlo z hlediska limitu výkonu práce k značnému sblížení.

Za účelem odstranění výkladových pochybností ohledně možnosti použití prostředků hrazených státem na výkon kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci prováděné odborovými organizacemi podle § 322 odst. 2 zákoníku práce též k prohlubování kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, jejichž prostřednictvím je tato kontrola u zaměstnavatelů vykonávána, je třeba v tomto směru zpřesnit uvedené zákonné ustanovení.

Cíl návrhu právního předpisu:

Zařazení hmotněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, obsažené dočasně v přechodných ustanoveních, zpět mezi ta ustanovení zákoníku práce, která upravují náhradu škody v pracovních vztazích obecně (především část jedenáctá), a provedení souvisejících dílčích změn její systematiky, jakož i provedení adekvátních legislativně technických úprav navazujících na uvedenou změnu (zejm. v oblasti přiblížení se pojmům užívaným v občanskoprávní úpravě).

Z jiných věcných změn zákoníku práce bylo vyhověno společným návrhům sociálních partnerů. Pro dohodu o provedení práce je třeba stanovit stejné zákonné podmínky pro zrušení závazků z této dohody, jako je tomu u dohody o pracovní činnosti. Současně k prohloubení prevence na úseku předcházení vzniku újmy na zdraví je třeba umožnit výslovnou úpravou v zákoníku práce odborovým organizacím použití prostředků hrazených státem v objemu dohodnutém na výkon kontroly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u zaměstnavatele podle § 322 odst. 2 zákoníku práce též na prohlubování kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, jejichž prostřednictvím je tato kontrola zajišťována. Tím nebude dotčen celkový objem prostředků hrazených státem na podkladě dohody mezi ním a odborovou organizací.

Pokud jde o zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců a na něj navazující právní předpisy, sleduje se tímto návrhem jejich zrušení, neboť za dobu platnosti tohoto zákona, tj. od roku 2007, nenastala jeho účinnost zejména z důvodu výhrad praxe k jeho aplikovatelnosti.

Varianty přípravy legislativního návrhu:

Varianta 1 - „nulová“ - zachování stávající právní úpravy, tj. ponechání hmotněprávní úpravy náhrady škody a nemajetkové újmy příslušející v souvislosti s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání v přechodných ustanoveních zákoníku práce.

Varianta 2 - obsažená v návrhu, tj. převedení hmotněprávní úpravy náhrady škody a nemajetkové újmy příslušející v souvislosti s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání z přechodných ustanovení zákoníku práce do těla zákona.

Jiná varianta nemůže být zvažována, neboť záměrem navržené právní úpravy není převádět dotčená ustanovení do jiného právního předpisu.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.2 Náklady

S návrhem právní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání nejsou spojeny bezprostřední finanční náklady. Ty vzniknou v souvislosti s realizací zmocnění k vydání nařízení vlády o úpravě (valorizaci) náhrady za ztrátu na výdělků a náhrady nákladů na výživu pozůstalých. Náklady spojené s provedením valorizace předmětných náhrad vznikaly vždy v každém roce s tím rozdílem, že tuto valorizaci neměla vláda povinnost provádět pravidelně (přesto byla pravidelně prováděna v zásadě od roku 1976 a od roku 2005 na základě usnesení vlády), zatímco tato novela navrhuje, aby povinnost provádět valorizaci byla dána zákonem. Další náklady vzniknou s realizací zmocnění k vydání nařízení vlády, kterým se stanoví výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti. Předpokládá se, že výše jednoho bodu stanovená tímto nařízením vlády, bude korespondovat s výší jednoho bodu doporučeného soudům metodikou Nejvyššího soudu při odškodňování podle občanského zákoníku. Hodnota tohoto bodu by měla být zvýšena ze současných 120 Kč na 250 Kč. Náklady budou odvislé od počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání, resp. počtu poškozených, kteří budou mít na jednorázové odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v budoucnu nárok.

Z resortních statistik vyplývá, že v letech 2011 – 2013 se každoročně řešilo odškodnění cca 54 tisíc případů pracovních úrazů, z toho cca 1100 nemocí z povolání, a to jak odškodnění bolesti, tak i ztížení společenského uplatnění. Náklady na bolestné dosahovaly ročně v letech 2011 – 2013 mezi 232 – 248 mil Kč, náklady na ztížení společenského uplatnění mezi 264 – 301 mil. Kč. Při předpokládaném zvýšení hodnoty bodu z dosavadních 120 Kč na 250 Kč a srovnatelného počtu vyplacených pojistných plnění za roky 2011 – 2013 lze očekávat zvýšení ročních výdajů o více než dvojnásobek.

Pojistné plnění na odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění u pracovních úrazů a nemocí z povolání v letech 1993-2013

U K A Z A T E L	Vyplacená pojistná plnění		
	Celkový počet škod hlášených k vyřízení v kalendář. roce (bez rent)	b) bolestné	c) ztížení společenského uplatnění
	ks	tis. Kč	tis. Kč
2000	91 566	63 389	132 883
2001	90 639	64 580	134 736
2002	89 584	144 563	197 137
2003	81 215	251 654	357 241
2004	83 443	254 543	390 178
2005	83 290	303 416	268 690
2006	82 233	315 029	274 371
2007	76 841	288 275	281 160
2008	76 476	287 622	305 852
2009	58 917	254 986	289 591
2010	54 779	237 109	264 424
2011	56 720	248 726	285 422
2012	54 273	248 623	301 096
2013	53 328	232 846	264 860
Celkem	979 976	3 195 361	3 747 641

To se týká i případu doplnění § 271i o partnera podle zákona o registrovaném partnerství, který bude mít, stejně tak, jako pozůstalý manžel a nezaopatřené děti, nárok na jednorázové odškodnění pozůstalých ve výši nejméně 240 000 Kč. Náklady, které valorizací vzniknou pojišťovněm, které realizují zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocích z povolání tím, že odvedou do státního rozpočtu jako přebytek z vybraného pojistného částku nižší o náklady na valorizaci, než kdyby valorizace náhrad provedena nebyla, budou v zásadě stejné jako dosud. Důvodem je skutečnost, že jak již bylo výše uvedeno, povinnost provádět valorizaci náhrad právním předpisem stanovena sice nebyla, ale stejně byla každoročně prováděna s tím, že od roku 2005 bylo usnesením vlády č. 302 uloženo provádět ji pravidelně každoročně v souvislosti s valorizací procentní výměry důchodů. Realizace zmocnění k provedení valorizace náhrady za ztrátu na výdělků se dotkne, jako každý rok, i kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu, které na základě zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, prostřednictvím své kapitoly refunduje organizacím uhelného, uranového a rudného průmyslu náhrady, které poskytují poškozeným, na něž vznikl nárok před 1. lednem 1993, tedy před vznikem zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu, a nejsou tudíž hrazeny ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Jakékoli náklady nevyvolávají další navrhované věcné změny týkající se způsobů zrušení závazku z dohody o provedení práce. Stejně tak nevzniknou žádné zvýšené náklady v souvislosti s možností použít prostředky ze státního rozpočtu určené v rámci kapitoly MPSV na výkon kontroly v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zajišťované u zaměstnavatelů podle § 322 zákoníku práce odborovou organizací, též na prohlubování kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, neboť celkový objem takto určených prostředků je stanoven na základě dohody uzavřené státem (MPSV) a příslušnými odborovými svazy zásadně v rámci limitu stanoveného MPSV.

Vzhledem k tomu, že zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců a na něj navazující změny ostatních právních předpisů je sice platný, avšak nikdy nenabyl účinnosti, jsou dopady jeho zrušení z hlediska sledovaných kritérií nulové.

3.3 Přínosy

Úpravou zmocnění k provádění valorizací náhrad za ztrátu na výdělků a náhrad nákladů na výživu pozůstalých bude posílena právní jistota pro poškozené zaměstnance a pozůstalé tím, že dojde k povinné valorizaci v závislosti na změnách, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů na základě zákona, nikoliv pouze na základě usnesení vlády. Posílena bude rovněž smluvní volnost v případě odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění úpravou zmocnění k vydání nařízení vlády, které stanoví výši této náhrady s tím, že i v tomto případě se uplatní pravidlo tzv. „minimaxu“, kdy odchýlení smlouvou nebo vnitřním předpisem bude možné. Doplněním ustanovení o délce poskytování náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti dojde k prodloužení dosud stanovené věkové hranice 65 let až do doby, kdy poškozenému vznikne nárok na starobní důchod, bude-li tato věková hranice vyšší. Posílena bude i právní jistota pozůstalého partnera podle zákona o registrovaném partnerství, který bude mít rovněž nárok na jednorázové odškodnění pozůstalých. Změnou některých dosavadních pracovněprávních pojmů na úseku náhrady škody dojde ke sjednocení terminologie v rámci soukromoprávní úpravy.

Přínos sjednocení právní úpravy zákonných způsobů zrušení závazků z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr spočívá v odstranění dosavadních nedůvodných rozdílů mezi oběma dohodami a v posílení právní jistoty zaměstnance i zaměstnavatele v pracovněprávních vztazích. Rozšířením účelu použití prostředků státu určených na výkon kontroly prováděné odborovou organizací v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u zaměstnavatele též na prohlubování kvalifikace osob vykonávajících tuto kontrolu (svazových inspektorů bezpečnosti práce) bude dosaženo zajištění jejich průběžného vzdělávání formou prohlubování (udržování) kvalifikace a garantována tak jejich vysoká profesionální úroveň, což ve svém důsledku povede ke zkvalitnění prevence vzniku škod.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Varianta 1: Nepřináší žádné zvýšené náklady, ale ani žádné přínosy. Náklady by se pohybovaly na srovnatelné úrovni jako v posledních třech letech, tj. v případě bolestného cca 250 mil. Kč, v případě ztížení společenského uplatnění cca 300 mil. Kč. Došlo by však k disproporcii mezi výší odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění podle pracovněprávních a občanskoprávních předpisů.

Pokud nebude zákonem upravena možnost zrušení též závazku z dohody o provedení práce, budou i nadále přetrvávat aplikační pochybnosti ohledně příslušných ustanovení zákoníku práce. Pokud jde o úpravu § 322 odst. 2, pak bez upřesnění stávajícího znění tohoto

ustanovení budou nadále přetrvávat pochybnosti a rozdílné právní názory na možnost použití veřejných prostředků určených odborové organizaci na provádění výkonu kontroly nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci též pro účely prohlubování kvalifikace osob pověřených touto kontrolou.

Varianta 2: Náklady vznikající v souvislosti s realizací zmocnění k vydání nařízení vlády o úpravě (valorizaci) náhrady za ztrátu na výdělků a náhrady nákladů na výživu pozůstalých budou jako každý rok odvislé od výše procentní výměry důchodů podle níž se valorizace provádí. Zvýšené náklady vzniknou s realizací zmocnění k vydání nařízení vlády, kterým se stanoví výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti. Předpokládá se, že výše jednoho bodu stanovená tímto nařízením vlády, bude korespondovat s výší jednoho bodu doporučovaného soudům metodikou Nejvyššího soudu při odškodňování podle občanského zákoníku. Hodnota tohoto bodu by měla být zvýšena ze současných 120 Kč na 250 Kč. Náklady budou odvislé od počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání, resp. počtu poškozených, kteří budou mít na jednorázové odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v budoucnu nárok. V případě zvýšení bolestného je předpoklad zvýšení každoročních nákladů na cca 600 – 750 mil. Kč, v případě ztížení společenského uplatnění na cca 700 – 800 mil. Kč za rok. S ohledem na každoroční saldo mezi vybraným pojistným a poskytnutým odškodněním ve výši cca 2, 00 mld. Kč, by navrhované zvýšení odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění mělo být z tohoto pojistného pokryto.

Zvýšené náklady které mohou vzniknout doplněním ustanovení § 271i o partnera podle zákona o registrovaném partnerství, který bude mít, stejně tak, jako pozůstalý manžel a nezaopatřené děti, nárok na jednorázové odškodnění pozůstalých ve výši nejméně 240 000 Kč nelze s ohledem na nepředvídatelný počet vyčíslit. Náklady, které valorizací vzniknou pojišťovněm, které realizují zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání tím, že odvedou do státního rozpočtu jako přebytek z vybraného pojistného částku nižší o náklady na valorizaci, než kdyby valorizace náhrad provedena nebyla, budou v zásadě stejné jako dosud. Důvodem je skutečnost, že jak již bylo výše uvedeno, povinnost provádět valorizaci náhrad právním předpisem sice stanovena nebyla, ale stejně byla každoročně prováděna s tím, že od roku 2005 bylo usnesením vlády č. 302 uloženo provádět valorizaci pravidelně každoročně v souvislosti s valorizací procentní výměry důchodů. Realizace zmocnění k provedení valorizace náhrady za ztrátu na výdělků se dotkne, jako každý rok, i kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu, které na základě zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, prostřednictvím své kapitoly refunduje organizacím uhelného, uranového a rudného průmyslu náhrady, které poskytují poškozeným, na něž vznikl nárok před 1. lednem 1993, tedy před vznikem zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu a nejsou tudíž hrazeny ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Přínosem této varianty však bude posílení pozice hmotněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, která zahrnuje materii nepatřící věcně do přechodných ustanovení, do nichž byla zařazena pouze na přechodnou dobu. Zejména však bude posílena pozice osob odškodňovaných podle pracovníprávní úpravy, a to v intencích nového občanského zákoníku pokud jde o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění. K posílení právní jistoty pro poškozené a pozůstalé dojde i změnou ustanovení obsahujícího zmocnění k provádění valorizace náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a náhrady nákladů na výživu pozůstalých tím, že tato valorizace bude prováděna pravidelně na základě zákona, nikoliv, jako je tomu od roku 2005 na základě usnesení vlády. Tato varianta počítá se zrušením zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, kdy pevné ukotvení povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody nebo nemajetkové újmy

při pracovních úrazech a nemocech z povolání v zákoníku práce je nezbytným předpokladem ke zrušení uvedeného zákona.

Navrhované změny týkající se možnosti zrušení závazku z dohody o provedení práce nepředstavují žádné náklady pro dotčené subjekty a posilují právní jistotu v pracovněprávních vztazích. Vedle toho k posílení prevence na úseku vzniku škod na zdraví významně přispívá sociálními partnery shodně podporovaný návrh na doplnění § 322 odst. 2 zákoníku práce ohledně možnosti zahrnout do nákladů hrazených státem na výkon kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci zajišťované odborovou organizací též prohlubování kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce, kteří tuto kontrolu bezprostředně zajišťují.

4. Návrh řešení

4. 1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

V případě úpravy náhrady škody se navrhuje přijmout variantu 2, neboť představuje, oproti variantě 1 přínos především v tom, že bude posílena právní jistota poškozených, pozůstalých i odpovědných zaměstnavatelů. Z hlediska právní jistoty platí totéž ohledně ostatních návrhů dílčích věcných změn. Současně se touto variantou definitivně řeší osud zákona o úrazovém pojištění, který za 8 let své platnosti nepřesvědčil o své životaschopnosti.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace právní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání podle varianty 2 bude stejná, jako u stávající právní úpravy. Vždy ji budou provádět subjekty, které jsou odpovědné za poskytování výše uvedených náhrad. Podle pracovněprávních předpisů se jedná o zaměstnavatele, který je povinen vzniklou škodu nebo nemajetkovou újmu zaměstnanci nebo pozůstalým při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání nahradit, resp. pojišťovny, které realizují zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. V oblasti prevence vzniku škod na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci budou i nadále sehrávat hlavní úlohu zaměstnavatelé a také odborové organizace v rámci svých kontrolních oprávnění. Ostatní navrhované dílčí věcné změny povedou k jednotnému výkladu dotčených zákonných ustanovení a přispějí ke snížení počtu případů porušování pracovněprávních předpisů ze strany zaměstnavatelů i zaměstnanců.

Orgánem, který bude kontrolovat a vynucovat navrhovanou právní úpravu, s výjimkou odškodňování, bude i nadále Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, do jejichž kontrolní působnosti podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, náleží též dodržování povinností zaměstnavatele na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V oblasti odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání bude tato úloha náležet především soudům, které budou rozhodovat v individuálních sporech o náhradě škody (újmy) k návrhu zaměstnavatele nebo zaměstnance.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti

Navrhovaná právní úprava bude průběžně přezkoumávána v souvislosti s vývojem soudní judikatury v oblasti odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání.

7. Konzultace a zdroje dat

Věcný návrh na změnu právní úpravy byl před konečným zpracováním návrhu zákona konzultován především se sociálními partnery na úrovni Pracovního týmu RHSD ČR pro pracovněprávní vztahy, kolektivní vyjednávání a zaměstnanost, ve kterém získal podporu obou sociálních partnerů. Návrh zákona byl rovněž v rámci meziresortního připomínkového řízení konzultován se všemi dotčenými subjekty.

III. Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami

1. Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v **souladu** s ústavním pořádkem České republiky.

Zhodnocení souladu s Ústavou České republiky bylo provedeno ve vztahu k jejím základním ustanovením. Navrhovaná úprava respektuje postavení České republiky jako demokratického právního státu založeného na účtě k právům a svobodám člověka a občana, jakož i závazky, které pro Českou republiku vyplývají z mezinárodního práva.

Návrh právní úpravy neupravuje působnost správních úřadů a nezasahuje do činnosti územních samosprávných celků.

2. Soulad navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Návrhem zákona není do právního řádu České republiky nově implementováno právo EU a návrh není s právem EU v rozporu.

3. Soulad navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

V souvislosti s úpravou odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání se této oblasti dotýkají:

- Úmluva MOP č. 17 o odškodňování pracovních úrazů (sdělení č. 437/1990 Sb.),
- Úmluva MOP č. 42 o odškodnění nemocí z povolání (sdělení č. 438/1990 Sb.)
- Úmluva MOP č. 12 o odškodňování pracovních úrazů v zemědělství (sdělení č. 437/1990 Sb.),
- Smlouva o fungování EU, čl. 49 a násl. a čl. 107 odst. 1,
- Směrnice Rady ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (89/391/EHS),
- Směrnice Rady 2010/32/EU ze dne 10. května 2010, kterou se provádí Rámcová dohoda o prevenci poranění ostrými předměty v nemocnicích a ostatních zdravotnických zařízeních, uzavřená mezi HOSPEEM a EPSU.

IV. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů a zhodnocení korupčních rizik

1. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh právní úpravy náhrady škody neupravuje oblast ochrany soukromí a nakládání s osobními údaji. Návrh právní úpravy se nijak nedotkne ochrany osobních údajů zaměstnanců ani jiných subjektů. Totéž platí ohledně ostatních dílčích věcných změn.

2. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Možnost korupčních rizik v úpravě náhrady škody je nulová, neboť samotná právní úprava, která vychází ze zákonem stanovených výpočtů náhrady škody, korupční rizika neumožňuje. Totéž platí ohledně ostatních dílčích věcných změn.

Zvláštní část:

K části první – změna zákoníku práce

K bodu 1 - § 33 odst. 2

Jde pouze o legislativně technické zpřesnění. Zákoník práce totiž v § 33 odst. 2, ve znění účinném od 1. ledna 2014, nadále nesprávně odkazuje na stanovy sdružení občanů podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, který však byl k 31. prosinci 2013 v souvislosti s rekodifikací soukromého práva, zrušen. Nadále se tedy může jednat pouze o stanovy spolku podle občanského zákoníku.

K bodu 2 - § 67 odst. 2

Jedná se o legislativně technickou změnu spočívající v přizpůsobení terminologie tohoto ustanovení ve vztahu k § 52 písm. d) zákoníku práce a současně též zákonu č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, a dále o změnu odkazu na příslušné ustanovení o zproštění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu v souvislosti se změnou zařazení právní úpravy náhrady újmy na zdraví do části jedenácté zákoníku práce.

K bodům 3 a 4 - § 76 odst. 5 a § 77 odst. 4

Vzhledem k tomu, že praxe dlouhodobě postrádá výslovnou úpravu možnosti zrušení závazku z dohody o provedení práce, ledaže tak bylo mezi smluvními stranami výslovně ujednáno, zatímco způsoby zrušení dohody o pracovní činnosti byly zákoníkem práce vždy výslovně upraveny, a s ohledem na skutečnost, že i dohody o provedení práce jsou běžně sjednávány na dobu neurčitou, jeví se jako účelné upravit způsoby zrušení závazků z obou dohod shodně ve společných ustanoveních o dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr.

K bodům 5 a 6 - § 103 odst. 1 písm. d) a e) a § 106 odst. 4 písm. b)

Jedná se o legislativně technickou změnu spočívající v přizpůsobení terminologie těchto ustanovení ve vztahu k zákonu č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách.

K bodu 7 - § 180

Jedná se o odstranění nedůslednosti v právní úpravě, ke které došlo s účinností od 1. ledna 2012 v důsledku zákona č. 365/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Ustanovení § 180 zákoníku práce, týkající se kapesného, se uvedeným zákonem věcně neměnilo, avšak mělo se změnit legislativně technicky v souvislosti s novelizací § 179, do kterého byly doplněny odstavce 3 a 4 upravující závazné krácení zahraničního stravného. Proto se v předmětném ustanovení navrhuje doplnit odkaz pouze na § 179 odstavce 1 a 2.

K bodu 8 - § 224 odst. 1

Jde o odstranění terminologického nedostatku, neboť v tomto ustanovení zákoníku práce nebyl zákonem č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů, nahrazen dřívější pojem „závodní preventivní péče“ pojmem „pracovnílékařské služby“.

Do systematiky hlavy III, která obsahuje hmotněprávní úpravu odpovědnosti zaměstnavatele za škodu, je znovu z přechodných ustanovení začleněna úprava odpovědnosti zaměstnavatele za škodu (újmu) při pracovních úrazech a nemocech z povolání, která věcně do této systematiky patří, a která byla v přechodných ustanoveních zařazena po přechodnou dobu do nabytí účinnosti zákona č. 266/2006 Sb. Vzhledem k tomu, že od roku 2007 k nabytí účinnosti nedošlo a uvedený zákon se zrušuje, zůstává právní úprava problematiky odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání na principu objektivní odpovědnosti zaměstnavatele i nadále nedílnou součástí pracovníprávní úpravy v zákoníku práce. V celé části jedenácté se tam, kde je to možné, dosavadní terminologie přizpůsobuje pojmům zavedeným novým občanským zákoníkem.

Rozsah zakročovací povinnosti, nesplnění povinnosti k odvrácení škody zaměstnance a škoda způsobená jednáním proti dobrým mravům (§ 249, 251 a 261 odst. 3) odráží specifikum pracovníprávního vztahu, v němž oběma smluvními stranami přísluší zvýšená míra práv a povinností. Zaměstnanec, který koná závislou práci pro zaměstnavatele v jeho organizační podřízenosti, dle jeho pokynů, je podle zásady jednání v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele je zatížen relativně velkým rozsahem povinností, pokud zaměstnavateli hrozí škoda. Tento stav je odůvodněn jeho prohlubovanou odborností, specializací, znalostí pracoviště a postupů zaměstnavatele.

U § 267 odst. 2 a 268 odst. 3 se dosavadní prekluzivní lhůta k uplatnění práva na náhradu škody mění na promlčecí, neboť není důvod pro přísnější úpravu než stanoví nový občanský zákoník.

Povinnost zaměstnavatele k náhradě újmy (§ 269) vychází z charakteru vzájemného právního vztahu, jehož předmětem je závislá práce. Tuto práci koná zaměstnanec jménem zaměstnavatele, na jeho náklady a zejména odpovědnost. Koncepce právní úpravy tak zajišťuje, aby zaměstnanec, který při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním utrpí újmu na zdraví, měl právo na adekvátní náhradu, bez ohledu na skutečnost, zda zaměstnavatel dodržel své povinnosti.

Jednorázové odškodnění pozůstalých (§ 271i) vychází převážně z alimentární funkce příjmu zaměstnance, který následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel. Okruh oprávněných osob pokrývá osoby, kterým by tento ušlý příjem měl příslušet, resp. by z něho měly být saturovány.

Úprava v § 269 – 271 nepředstavuje věcnou změnu. Jedná se o legislativně technickou změnu související s navrhovanou změnou systematiky.

Ustanovení § 271a a 271b jsou doplněna o výslovnou úpravu nároku na náhradu škody i pro zaměstnance, kterým tato škoda vznikne nejen při výkonu práce na základě pracovní smlouvy, ale i při výkonu práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Jde o zpřesnění textu, neboť nárok na náhradu škody těmto zaměstnancům vzniká i podle současné právní úpravy (nyní viz § 271o a 271p); zaměstnavatel je pro případ své odpovědnosti i v těchto případech pojištěn.

Do § 271b odst. 6 je doplněn text, který reaguje na prodlužování délky nároku na starobní důchod tak, aby i poškozený, kterému vznikne nárok na starobní důchod později, než dovršením věku 65 let, měl nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti za stanovených podmínek i po dovršení tohoto věku.

V § 271c je upraven odstavec 2 obsahující zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu, který stanoví výši náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti. Úprava reaguje na úpravu občanského zákoníku tak, aby na základě dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem bylo možné výši předmětných náhrad zvýšit nad rámec výše stanovené právním předpisem. Úprava navíc reaguje na čl. 49 odst. 2 Legislativních pravidel vlády.

Úprava v § 271d – 271f nepředstavuje věcnou změnu. Jedná se o legislativně technickou změnu související s navrhovanou změnou systematiky.

V § 271h odst. 1 je doplněn text, který reaguje na prodlužování délky nároku na starobní důchod tak, aby i pozůstalému, kterému vznikne nárok náhradu nákladů na výživu pozůstalých, příslušela tato náhrada do doby, kdy by příslušela zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělků v případě, že by nezemřel.

Úprava v § 271i spočívá v rozšíření okruhu osob, které mají nárok na jednorázové odškodnění pozůstalých, o nárok partnera podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, neboť i mezi partnery vzniká vyživovací povinnost. Upraveno bylo rovněž zmocnění k vydání nařízení vlády, kterým se ukládá zvýšit jednorázové odškodnění pozůstalých v závislosti na vývoji mzdové úrovně a životních nákladů tak, aby nařízení vlády, kterým se toto zvýšení provede, reagovalo na poskytování tohoto odškodnění, které bude příslušet na základě soudní praxe podle občanského zákoníku.

Ustanovení § 271j nepředstavuje věcnou změnu.

Úprava v § 271k – 271o nepředstavuje věcnou změnu s tím, že nad soubor těchto ustanovení je z hlediska systematiky doplněn název oddílu.

Ustanovení § 271p je doplněno o výslovnou úpravu nároku na náhradu škody i pro zaměstnance, kterým tato škoda vznikne nejen při výkonu práce na základě pracovní smlouvy, ale i při výkonu práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Jde o zpřesnění textu, neboť nárok na náhradu škody vzniká i podle současné právní úpravy; zaměstnavatel je pro případ své odpovědnosti i v těchto případech pojištěn.

Úprava v § 271q spočívá v doplnění ustanovení, na které je odkazováno, o ustanovení upravující zmocnění k vydání prováděcího předpisu, který stanoví minimální výši jednorázového odškodnění pozůstalých.

Ustanovení § 271r, § 271s a § 271t nepředstavuje věcnou změnu.

Ustanovení § 271u obsahující zmocnění k valorizaci náhrad za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a náhrad nákladů na výživu pozůstalých se upravuje tak, že dosavadní možnost, aby vláda provedla valorizaci náhrad, se mění na povinnost, která je dosud upravena usnesením vlády č. 302 ze dne 16. března 2005. Vzhledem k tomu, že od roku 2005 byla valorizace prováděna v závislosti na valorizaci důchodů (procentní výměře), která je prováděna i s ohledem na růst životních nákladů, byl tento důvod doplněn i do předmětného zmocnění. Dále bylo ustanovení doplněno o dobu, kdy by měla být valorizace prováděna, a to shodně s textem § 111 odst. 1 zákoníku práce, který upravuje zvyšování minimální mzdy. Vazba na termín valorizace důchodů nebyla záměrně použita, neboť nelze vládu vázat, aby valorizaci náhrad prováděla právě v závislosti na valorizaci důchodů. Není záměrem

vyloučení i jiného způsobu, např. podle růstu průměrného výdělku v daném období, který byl používán do roku 2005.

V ustanoveních § 272 – 275 se jedná především o legislativně technickou změnu, která váže na skutečnost, že Hlava IV obsahuje v zásadě společná ustanovení týkající se odpovědnosti zaměstnavatele za škodu s tím, že obsahuje i ustanovení dosud obsažená v dílu 5, která do ní systematicky patří. Vypuštěno bylo ustanovení stávajícího § 271, které věcně do pracovněprávní úpravy nepatří, neboť neupravuje vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Ustanovení § 272 stanoví, z čeho se vychází při určení výše škody na věci v době poškození nebo ztráty, a doplňuje se v souladu s občanskoprávní úpravou o to, že se zohlední i to, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit. Ustanovení obsahující výklad pojmů „plnění pracovních úkolů“ a „přímá souvislost s plněním pracovních úkolů“ byla doplněna o „činnost konanou pro zaměstnavatele na podnět zástupce zaměstnanců v Evropské radě zaměstnanců“. Z hlediska systematiky byla do společných ustanovení o náhradě škody zařazena i ustanovení upravující cestu do zaměstnání a zpět (§ 274a).

K bodu 10 - § 322 odst. 2

Jde o zpřesnění účelu použití prostředků státu na zajištění výkonu kontroly nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u zaměstnavatele, která je prováděna odborovou organizací. Náklady na výkon této kontroly mohou zahrnovat též náklady na prohlubování kvalifikace osob vykonávajících kontrolu (svazových inspektorů bezpečnosti práce), neboť prohlubování (udržování) jejich kvalifikace je nezbytným předpokladem profesionální úrovně těchto kontrol. Odstraňují se výkladové nejasnosti v souvislosti s nakládáním s prostředky státního rozpočtu poskytovanými státem na výkon kontroly tak, aby dohodnutý objem těchto prostředků vynakládaných v rámci kapitoly MPSV mohl sloužit též potřebám průběžného vzdělávání svazových inspektorů ve formě prohlubování (udržování) jejich kvalifikace ve smyslu § 230 zákoníku práce. Vylučuje se současně možnost použití těchto prostředků pro účely získávání kvalifikace (§ 231 zákoníku práce).

K bodu 11 - § 330

Jedná se o legislativně technickou změnu související se změnou prekluzivní lhůty na lhůtu promlčecí v § 267 odst. 2 a 268 odst. 3.

K bodu 12 - § 348

Úprava v § 348 odst. 1 zákoníku práce za výkon práce de facto považuje téměř všechny důvody, pro které práce není (a ani nemůže být) vykonávána. Tato fikce je však od počátku stanovena k jiným účelům, než je účel práva na odměnu za práci v základním pracovněprávním vztahu a zjišťování průměrného výdělku, ale také účel poskytování náhrad výdajů spojených s výkonem práce, přestože to není v § 348 odst. 2 zákoníku práce výslovně uvedeno. Výdaje, při jejichž nahrazování je zaměstnavatel povinen postupovat podle části sedmé zákoníku práce, vznikají zaměstnancům při skutečném, a nikoliv pouze fiktivním výkonu práce; při jiné konstrukci by mohl být m. j. zpochybněn princip stanovený v § 182 odst. 1 zákoníku práce, podle kterého se krátí paušální částka cestovních náhrad za dobu, po kterou zaměstnanec nevykonává práci (bez rozlišení důvodu takového „nevýkonu“), což by v důsledku mohlo vyvolat nežádoucí postup zaměstnavatelů. Proto se navrhovanou změnou odstavce 2 uplatnění uvedené právní fikce také pro účely náhrady výdajů v souvislosti s výkonem práce výslovně vylučuje, aniž by se však současně jednalo o věcný posun.

K bodu 13 – nadpis hlavy XIX části třinácté

Jde o odstranění legislativně technické nepřesnosti v části třinácté nadpisu hlavy XIX, kdy § 363 ve znění účinném již od 1. ledna 2012 nestanoví výčet kogentních ustanovení, od nichž se nelze odchýlit, ale pouze výčet ustanovení, kterými se zapracovávají předpisy Evropské unie, od nichž se lze odchýlit jen ve prospěch zaměstnance.

K bodům 14 a 15 - § 357 odst. 2 a § 360

Reaguje se na zrušení zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců.

K bodu 16 - § 363

Do výčtu harmonizačních ustanovení se doplňují § 269 až 271.

K bodům 17 až 20

Vypouštějí se ustanovení, která souvisela se zákonem o úrazovém pojištění zaměstnanců. Jedná se o legislativně technické změny.

K bodu 21 a 22

V souvislosti s přesunem ustanovení o náhradě škody při pracovních úrazech a nemocech z povolání z přechodných ustanovení se upravuje nadpis dílu 1 v části čtrnácté hlavě I a z téhož důvodu se ruší označení oddílů 1 až 5 včetně jejich nadpisů.

K bodu 23 - § 365 odst. 1

Text přechodného ustanovení reaguje na zrušení zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců a zachovává až do okamžiku nabytí účinnosti jiné právní úpravy pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání dosavadní postup podle § 205d prvního zákoníku práce a podle vyhlášky č. 125/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

K bodům 24

Jedná se o legislativně technickou změnu, která reaguje na skutečnost, že všechna ustanovení oddílů 2 až 4 této hlavy jsou zařazena z přechodných ustanovení do ustanovení o náhradě škody, s výjimkou zvláštních ustanovení o povinnosti nahradit škodu a nemajetkovou újmu těm skupinám osob, které sice nejsou v pracovněprávním vztahu, avšak jejich činnost určité znaky těchto vztahů vykazuje. Jedná se například o dobrovolné hasiče, členy horské služby nebo fyzické osoby, které na výzvu správního úřadu nebo samosprávného celku nebo velitele zásahu a podle jeho pokynů, osobně napomáhají při zásahu proti mimořádné události nebo při odstraňování jejich následků a při této činnosti utrpí úraz. Ustanovení upravující postavení těchto osob budou součástí právní úpravy zákoníku práce do té doby, dokud tato úprava nebude řešena zvláštními zákony.

K bodu 25

Reaguje se na zrušení zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců.

K částem druhé a páté

- Změna občanského soudního řádu
- Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce

Zákonem č. 264/2006 Sb. bylo do občanského soudního řádu vloženo nové znění § 299 odstavce 1, které taxativně vymezuje okruh příjmů, s nimiž se pro účely srážek nakládá jako se mzdou. Takovými příjmy byly i dávky úrazového pojištění a to úrazový příplatek, úrazové vyrovnání a úrazová renta [§ 299 odst. 1 písm. k)]. Zároveň bylo v přechodném ustanovení (čl. LII bodu 2) stanoveno, že do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění se za příjem považuje i náhrada za ztrátu na výdělků po dobu dočasné pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti. S ohledem na zrušení zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců ztrácí toto přechodné ustanovení své opodstatnění a plnění zde uvedená se proto přesunují do § 299 odst. 1 písm. i) [dříve písmeno k)].

K částem třetí, čtvrté, šesté až desáté

- Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi
- Změna zákona o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění
- Změna zákona č. 306/2008 Sb.
- Změna zákona č. 479/2008 Sb.
- Změna zákona o zdravotních službách
- Změna zákona o specifických zdravotních službách

Novely těchto zákonů obsahem bezprostředně souvisejí se zrušením zákona č. 266/2006 Sb. V rámci těchto novel je zrušena (změněna) právní úprava vztahující se k právní úpravě úrazového pojištění.

K části jedenácté

- Zrušení zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců a některých dalších zákonů

K čl. XI

K bodu 1

Zákon č. 266/2006 Sb. obsahoval výlučně úpravu úrazového pojištění. Zákon byl přijat již v roce 2006, avšak dosud nenabyl účinnosti. Jeho účinnost byla několikrát odkládána, naposledy zákonem č. 182/2014 Sb. na 1. leden 2017. Schválením zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců se měl dosavadní systém odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání opustit a zavést dávkový systém sociálního pojištění.

Vzhledem k tomu, že v současné době již je zřejmé, že podle zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců se zabezpečení zaměstnanců při pracovním úrazu a nemoci z povolání provádět nebude, není důvodné, aby byl zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, nadále udržován jako stále platný, avšak dlouhodobě neúčinný, a proto se navrhuje jeho zrušení. Přihlíží se též k tomu, že původní zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců by bez rozsáhlých změn nebyl stejně realizovatelný.

K bodům 2, 3 a 12

Zákony uvedené pod body 2, 3 a 12 obsahují ustanovení, kterými měly být zapracovány změny související s právní úpravou úrazového pojištění do příslušných souvisejících zákonů (zákon č. 267/2006 Sb.), a dále ustanovení o posunu účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců (zákon č. 218/2007 Sb., a zákon č. 463/2012 Sb.); některá z ustanovení těchto zákonů byla již zrušena jako překonaná, popř. změny v nich obsažené byly do novelizovaných zákonů provedeny jiným způsobem. Nabytí účinnosti uvedených ustanovení bylo spojeno s účinností zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců. Vedle toho tyto zákony obsahovaly i jinou právní úpravu řešící věcně odlišnou problematiku; tato ustanovení jsou již účinná a tímto okamžikem se stala nedílnou součástí těchto novelizovaných zákonů a samostatně již nejsou součástí právního řádu. Proto je možné uvedené zákony (obsahující novely dalších zákonů) zrušit jako celek. Vycházelo se přitom z těchto předpokladů:

1. Novela právního předpisu nemá samostatnou normativní existenci, neboť se stává součástí novelizovaného právního předpisu a samostatně není součástí právního řádu (nález ÚS - Pl. ÚS 21/01).
2. Do doby nabytí účinnosti novely (resp. jejich jednotlivých ustanovení) zůstávají součástí právního řádu v dosavadní podobě ta ustanovení novelizovaného právního předpisu, která mají být novelou změněna, neboť ke změně novelizovaných ustanovení dochází se všemi důsledky až okamžikem účinnosti takové novely.

S ohledem na srozumitelnost a přehlednost novelizovaných předpisů byla novelizace provedena tak, že platná a neúčinná ustanovení zákonů se zrušují pouze v novelizujících předpisech; neprovádějí se změny v novelizovaných předpisech, kam měla být předmětná ustanovení včleněna, neboť se nejedná o účinnou právní úpravu. Platná ustanovení vzhledem ke zrušení zákona o úrazovém pojištění již své účinnosti nikdy nenabudou a ke změně novelizovaných předpisů tak nedojde. Změny účinných ustanovení jsou provedeny přímou změnou dotčených předpisů.

K bodům 4 až 11 a 13

Obdobně se zrušují jednotlivé části těch zákonů, které se týkají problematiky úrazového pojištění.

K části dvanácté – Účinnost

Účinnost je stanovena tak, aby byl vytvořen přiměřený prostor pro legisvakanci.

V Praze dne 1. prosince 2014

Předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

Ministryně práce a sociálních věcí
Mgr. Michaela Marksová, v. r.

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

HLAVA II

PRACOVNÍ POMĚR, PRACOVNÍ SMLOUVA A VZNIK PRACOVNÍHO POMĚRU

§ 33

(1) Pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak.

(2) Jestliže zvláštní právní předpis nebo stanovy ~~sdružení občanů podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁹⁾~~ **spolku podle zvláštního právního předpisu** vyžadují, aby se obsazení pracovního místa uskutečnilo na základě volby příslušným orgánem, považuje se zvolení za předpoklad, který předchází sjednání pracovní smlouvy.

(3) Jmenováním na vedoucí pracovní místo se zakládá pracovní poměr v případech stanovených zvláštním právním předpisem^{16a)}; nestanoví-li to zvláštní právní předpis, zakládá se pracovní poměr jmenováním pouze u vedoucího

- a) organizační složky státu⁷⁾,
- b) organizačního útvaru organizační složky státu,
- c) organizačního útvaru státního podniku¹³⁾,
- d) organizačního útvaru státního fondu¹⁴⁾,
- e) příspěvkové organizace¹⁵⁾,
- f) organizačního útvaru příspěvkové organizace,
- g) organizačního útvaru v Policii České republiky¹⁶⁾.

(4) Jmenování podle odstavce 3 provede ten, kdo je k tomu příslušný podle zvláštního právního předpisu^{16b)}; nevyplývá-li příslušnost ke jmenování ze zvláštního právního předpisu, provede je u vedoucího

- a) organizační složky státu⁷⁾ vedoucí nadřízené organizační složky státu,
- b) organizačního útvaru organizační složky státu vedoucí této organizační složky státu⁷⁾,
- c) organizačního útvaru státního podniku ředitel státního podniku¹³⁾,
- d) organizačního útvaru státního fondu, v jehož čele stojí individuální statutární orgán, vedoucí tohoto fondu¹⁴⁾,
- e) příspěvkové organizace zřizovatel,
- f) organizačního útvaru příspěvkové organizace¹⁵⁾ vedoucí této příspěvkové organizace,
- g) organizačního útvaru v Policii České republiky¹⁶⁾ policejní prezident.

¹⁰⁹⁾ ~~Zákon č. 83/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

Díl 8

Odstupné

§ 67

(1) Zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až c) nebo dohodou z týchž důvodů, přísluší od zaměstnavatele při skončení pracovního poměru odstupné ve výši nejméně

- a) jednonásobku jeho průměrného výdělku, jestliže jeho pracovní poměr u zaměstnavatele trval méně než 1 rok,
- b) dvojnásobku jeho průměrného výdělku, jestliže jeho pracovní poměr u zaměstnavatele trval alespoň 1 rok a méně než 2 roky,
- c) trojnásobku jeho průměrného výdělku, jestliže jeho pracovní poměr u zaměstnavatele trval alespoň 2 roky,
- d) součtu trojnásobku jeho průměrného výdělku a částek uvedených v písmenech a) až c), jestliže dochází k rozvázání pracovního poměru v době, kdy se na zaměstnance vztahuje v kontu pracovní doby postup podle § 86 odst. 4.

Za dobu trvání pracovního poměru se považuje i doba trvání předchozího pracovního poměru u téhož zaměstnavatele, pokud doba od jeho skončení do vzniku následujícího pracovního poměru nepřesáhla dobu 6 měsíců.

(2) Zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v § 52 písm. d) nebo dohodou z týchž důvodů, přísluší od zaměstnavatele při skončení pracovního poměru odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného výdělku. Byl-li se zaměstnancem rozvázáno pracovní poměr, protože nesmí podle lékařského posudku vydaného ~~zařízením závodní preventivní péče poskytovatelem pracovnělékařských služeb~~ nebo rozhodnutím příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz nebo pro onemocnění nemocí z povolání, a zaměstnavatel se zcela zproští své povinnosti podle ~~§ 367 odst. 1~~ **§ 270 odst. 1**, odstupné podle věty druhé zaměstnanci nepřisluší.

(3) Pro účely odstupného se průměrným výdělkem rozumí průměrný měsíční výdělek.

(4) Odstupné je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplatit po skončení pracovního poměru v nejbližším výplatním termínu určeném u zaměstnavatele pro výplatu mzdy nebo platu, pokud se písemně nedohodne se zaměstnancem na výplatě odstupného v den skončení pracovního poměru nebo na pozdějším termínu výplaty.

* * *

§ 76

Dohoda o pracovní činnosti

(1) Dohodu o pracovní činnosti může zaměstnavatel s fyzickou osobou uzavřít, i když rozsah práce nebude přesahovat v témže kalendářním roce 300 hodin.

(2) Na základě dohody o pracovní činnosti není možné vykonávat práci v rozsahu překračujícím v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby.

(3) Dodržování sjednaného a nejvýše přípustného rozsahu poloviny stanovené týdenní pracovní doby se posuzuje za celou dobu, na kterou byla dohoda o pracovní činnosti uzavřena, nejdéle však za období 52 týdnů.

(4) V dohodě o pracovní činnosti musí být uvedeny sjednané práce, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá.

~~(5) Není-li sjednán způsob zrušení dohody o pracovní činnosti, je možné ji zrušit dohodou smluvních stran ke sjednanému dni; jednostranně může být zrušena z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu s 15denní výpovědní dobou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhé smluvní straně. Okamžité zrušení dohody o pracovní činnosti může být však sjednáno jen pro případy, kdy je možné okamžitě zrušit pracovní poměr.~~

§ 77

Společné ustanovení

(1) Dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti musí být uzavřena písemně; jedno vyhotovení této dohody zaměstnavatel vydá zaměstnanci.

(2) Není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak, vztahuje se na práci konanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr úprava pro výkon práce v pracovním poměru; to však neplatí, pokud jde o

- a) převedení na jinou práci a přeložení,
- b) dočasné přidělení,
- c) odstupné,
- d) pracovní dobu a dobu odpočinku; výkon práce však nesmí přesáhnout 12 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích,
- e) překážky v práci na straně zaměstnance,
- f) dovolenou,
- g) skončení pracovního poměru,
- h) odměňování (dále jen „odměna z dohody“), s výjimkou minimální mzdy, a
- i) cestovní náhrady.

(3) Právo zaměstnance činného na základě dohody o pracovní činnosti na jiné důležité osobní překážky v práci a na dovolenou je možné sjednat, popřípadě stanovit vnitřním předpisem, a to za podmínek uvedených v § 199, 206 a v části deváté. U dohody o provedení práce a u dohody o pracovní činnosti musí však být vždy dodržena úprava podle § 191 až 198 a § 206.

~~(4) Pro výpověď dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti se vyžaduje písemná forma, jinak se k ní nepřihlíží. Totéž platí pro okamžité zrušení těchto dohod.~~

(4) Není-li sjednán způsob zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti, je možné ho zrušit

- a) dohodou smluvních stran ke sjednanému dni,**
- b) výpovědí danou z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu s patnáctidenní výpovědní dobou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhé smluvní straně, nebo**

- c) **okamžitým zrušením; okamžité zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti však může být sjednáno jen pro případy, kdy je možné okamžitě zrušit pracovní poměr.**

Pro zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti se vyžaduje písemná forma, jinak se k jeho výpovědi nebo okamžitému zrušení nepřihlíží.

(5) Zákonný zástupce nezletilého zaměstnance, který nedosáhl věku 16 let, může okamžitě zrušit dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti nezletilého zaměstnance, pokud je to nutné v zájmu vzdělání, vývoje nebo zdraví nezletilého zaměstnance. K platnosti okamžitého zrušení dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti nezletilého zaměstnance podle věty první se vyžaduje přivolení soudu.

(6) Zákonný zástupce je povinen doručit stejnopis okamžitého zrušení dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti a přivolení soudu nezletilému zaměstnanci.

* * *

HLAVA II

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE, PRÁVA A POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE

§ 103

(1) Zaměstnavatel je povinen

- a) nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti,
- b) informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena; kategorizaci prací upravuje zvláštní právní předpis³²⁾,
- c) zajistit, aby práce v případech stanovených zvláštním právním předpisem vykonávali pouze zaměstnanci, kteří mají platný zdravotní průkaz, kteří se podrobili zvláštnímu očkování nebo mají doklad o odolnosti vůči nákaze,
- d) sdělit zaměstnancům, u kterého poskytovatele pracovnělékařských služeb jim budou poskytnuty pracovnělékařské služby a jakým druhům očkování a jakým ~~preventivním prohlídkám~~ **pracovnělékařským prohlídkám** a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto očkováním, prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví,
- e) nahradit zaměstnanci, který se podrobí ~~preventivní prohlídce~~ **pracovnělékařské prohlídce**, vyšetření nebo očkování podle písmene d), případnou ztrátu na výdělků, a to ve výši průměrného výdělků, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 nebo nemocenským a průměrným výdělků,
- f) zajistit zaměstnancům, zejména zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou, zaměstnancům agentury práce dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli, mladistvým zaměstnancům, podle potřeb vykonávané práce dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů³²⁾, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, která se týkají jejich práce a pracoviště,
- g) zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práce na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,

- h) jestliže při práci přichází v úvahu expozice rizikovým faktorům poškozujícím plod v těle matky, informovat o tom zaměstnankyně. Těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu je dále povinen seznámit s riziky a jejich možnými účinky na těhotenství, kojení nebo na jejich zdraví a učinit potřebná opatření, včetně opatření, která se týkají snížení rizika psychické a fyzické únavy a jiných druhů psychické a fyzické zátěže spojené s vykonávanou prací, a to po celou dobu, kdy je to nutné k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví dítěte,
- i) umožnit zaměstnanci nahlížet do evidence, která je o něm vedena v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- j) zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,
- k) nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí újmy na zdraví a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
- l) zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními právními předpisy³³⁾.

Informace a pokyny musí být zajištěny vždy při přijetí zaměstnance, při jeho převedení, přeložení nebo změně pracovních podmínek, změně pracovního prostředí, zavedení nebo změně pracovních prostředků, technologie a pracovních postupů. O informacích a pokynech je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci.

(2) Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále

- a) při změně
 1. pracovního zařazení,
 2. druhu práce,
- b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
- c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

(3) Zaměstnavatel je povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v odstavci 2 písm. c) musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.

(4) Zaměstnavatel je povinen těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu přizpůsobovat na pracovišti prostory pro jejich odpočinek.

(5) Zaměstnavatel je povinen pro zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením, zajišťovat na svůj náklad technickými a organizačními opatřeními, zejména potřebnou úpravu pracovních podmínek, úpravu pracovišť, zřízení chráněných pracovních

míst, zaškolení nebo zaučení těchto zaměstnanců a zvyšování jejich kvalifikace při výkonu jejich pravidelného zaměstnání.

* * *

§ 106

Práva a povinnosti zaměstnance

(1) Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.

(2) Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance.

(3) Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(4) Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. Zaměstnanec je povinen

- a) účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,
- b) podrobit se ~~preventivním prohlídkám~~ **pracovnílékařským prohlídkám**, vyšetřením nebo očkovaním stanoveným zvláštními právními předpisy³²⁾,
- c) dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
- d) dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,
- e) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky³⁵⁾ na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz požívání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno,
- f) oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení

- a ochranných systémů určených k jejich zamezení,
- g) s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů³⁶⁾,
 - h) bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,
 - i) podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek^{33), 35)}.

* * *

Díl 4

Odchylky při poskytnutí cestovních náhrad při zahraniční pracovní cestě

§ 179

(1) Při poskytování zahraničního stravného se ustanovení § 170 odst. 2 věty první a odstavce 5 nepoužije. Zaměstnanci přísluší za každý kalendářní den zahraniční pracovní cesty zahraniční stravné ve výši základní sazby zahraničního stravného stanoveného prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189.

(2) Vedoucím organizačních složek státu a jejich zástupcům a statutárním orgánům a jejich zástupcům je možné určit zahraniční stravné až do výše přesahující o 15 % základní sazbu zahraničního stravného uvedenou v odstavci 1, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak⁵⁷⁾.

(3) Bylo-li zaměstnanci během zahraniční pracovní cesty v zahraničí poskytnuto bezplatné jídlo, přísluší zaměstnanci zahraniční stravné snížené za každé bezplatné jídlo o hodnotu

- a) 70 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné v třetinové výši základní sazby,
- b) 35 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné ve dvoutřetinové výši základní sazby,
- c) 25 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné ve výši základní sazby.

(4) Zahraniční stravné zaměstnanci nepřísluší, pokud mu během zahraniční pracovní cesty, která trvá

- a) 5 až 12 hodin, byla poskytnuta 2 bezplatná jídla,
- b) 12 až 18 hodin, byla poskytnuta 3 bezplatná jídla.

§ 180

Zaměstnavatel může zaměstnanci poskytnout kapesné do výše 40 % zahraničního stravného poskytnutého zaměstnanci podle § 170 odst. 3 a § 179 **odst. 1 a 2**.

* * *

HLAVA I

PRACOVNÍ PODMÍNKY ZAMĚSTNANCŮ

§ 224

(1) Zaměstnavatelé jsou povinni vytvářet zaměstnancům pracovní podmínky, které umožňují bezpečný výkon práce, a v souladu se zvláštními právními předpisy zajišťovat pro zaměstnance ~~závodní preventivní péči~~ **pracovnílékařské služby**.

(2) Zaměstnavatel může zaměstnanci poskytnout odměnu zejména

a) při životním nebo pracovním jubileu a při prvním skončení pracovního poměru po přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nebo po nabytí nároku na starobní důchod,

b) za poskytnutí pomoci při předcházení požárům nebo při živelních událostech, jejich likvidaci nebo odstraňování jejich následků nebo při jiných mimořádných událostech, při nichž může být ohrožen život, zdraví nebo majetek.

§ 225

Zaměstnavatel, který podle zvláštního právního předpisu⁷³⁾ vytváří fond kulturních a sociálních potřeb, spouzí rozhoduje s odborovou organizací o přidělu do tohoto fondu a o jeho čerpání.

§ 226

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnou úschovu svršků a osobních předmětů, které zaměstnanci obvykle nosí do zaměstnání.

* * *

ČÁST JEDENÁCTÁ

NÁHRADA ŠKODY

HLAVA I

PŘEDCHÁZENÍ ŠKODÁM

§ 248

~~(1) Zaměstnavatel je povinen zajišťovat svým zaměstnancům takové pracovní podmínky, aby mohli řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku; zjistí-li závady, je povinen učinit opatření k jejich odstranění.~~

~~(2) Zaměstnavatel je z důvodu ochrany majetku oprávněn v nezbytném rozsahu provádět kontrolu věcí, které zaměstnanci k němu vnášejí nebo od něho odnášejí, popřípadě provádět prohlídky zaměstnanců. Při kontrole a prohlídce podle věty první musí být dodržena ochrana osobnosti. Osobní prohlídku může provádět pouze fyzická osoba stejného pohlaví.~~

§ 249

~~—— (1) Zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, majetku ani k bezdůvodnému obohacení. Hrozí-li škoda, je povinen na ni upozornit nadřízeného vedoucího zaměstnance.~~

~~—— (2) Je-li k odvrácení škody hrozící zaměstnavateli neodkladně třeba zákroku, je zaměstnanec povinen zakročit; nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo ostatní zaměstnance, popřípadě osoby blízké.~~

~~—— (3) Zjistí-li zaměstnanec, že nemá vytvořeny potřebné pracovní podmínky, je povinen oznámit tuto skutečnost nadřízenému vedoucímu zaměstnanci.~~

HLAVA II

ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNANCE ZA ŠKODU

Díl 1

Obecná odpovědnost

§ 250

~~—— (1) Zaměstnanec odpovídá zaměstnavateli za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.~~

~~—— (2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, odpovědnost zaměstnance se poměrně omezí.~~

~~—— (3) Zaměstnavatel je povinen prokázat zavinění zaměstnance, s výjimkou případů uvedených v § 252 a 255.~~

Díl 2

~~—— Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody~~

§ 251

~~—— (1) Na zaměstnanci, který vědomě neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli nebo nezakročil proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, může zaměstnavatel požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla zaměstnavateli způsobena, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud ji není možné nahradit jinak.~~

~~—— (2) Zaměstnanec neodpovídá za škodu, kterou způsobil při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozícího životu nebo zdraví, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.~~

Díl 3

~~—— Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat a odpovědnost za ztrátu svěřených věcí~~

~~— Oddíl 1~~

~~— Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat~~

~~§ 252~~

~~—— (1) Byla-li se zaměstnancem uzavřena dohoda o odpovědnosti k ochraně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování (dále jen "dohoda o odpovědnosti"), za které se považují hotovost, ceniny, zboží, zásoby materiálu nebo jiné hodnoty, které jsou předmětem obrátu nebo oběhu, s nimiž má zaměstnanec možnost osobně disponovat po celou dobu, po kterou mu byly svěřeny, odpovídá za schodek vzniklý na těchto hodnotách.~~

~~—— (2) Dohoda o odpovědnosti smí být uzavřena nejdříve v den, kdy fyzická osoba dosáhne 18 let věku.~~

~~—— (3) Byla-li svéprávnost zaměstnance omezena, nesmí za něj zástupce uzavřít dohodu o odpovědnosti.~~

~~—— (4) Dohoda o odpovědnosti musí být uzavřena písemně.~~

~~—— (5) Zaměstnanec se zproští odpovědnosti zcela nebo zčásti, jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění, zejména, že mu bylo zanedbáním povinnosti zaměstnavatele znemožněno se svěřenými hodnotami nakládat.~~

~~§ 253~~

~~—— (1) Zaměstnanec, který uzavřel dohodu o odpovědnosti, může od ní odstoupit, vykonává-li jinou práci, je-li převáděn na jinou práci nebo na jiné pracoviště, je-li překládán, nebo pokud zaměstnavatel v době do 15 kalendářních dnů od obdržení jeho písemného upozornění neodstraní závady v pracovních podmínkách, které brání řádnému hospodaření se svěřenými hodnotami. Při společné odpovědnosti může zaměstnanec od dohody o odpovědnosti také odstoupit, jestliže je na pracoviště zařazen jiný zaměstnanec nebo ustanoven jiný vedoucí nebo jeho zástupce. Odstoupení podle věty první musí být provedeno písemně.~~

~~—— (2) Dohoda o odpovědnosti zaniká dnem skončení pracovního poměru nebo dnem, kdy bylo odstoupení od této dohody doručeno zaměstnavateli, není-li v odstoupení od této dohody uveden den pozdější.~~

~~§ 254~~

~~—— (1) Inventarizaci je zaměstnavatel povinen provést při uzavření dohody o odpovědnosti, při jejím zániku, při výkonu jiné práce, při převedení zaměstnance na jinou práci nebo na jiné pracoviště, při jeho přeložení a při skončení pracovního poměru.~~

~~—— (2) Na pracovištích, kde pracují zaměstnanci se společnou odpovědností, je~~

zaměstnavatel povinen inventarizaci provést při uzavření dohod o odpovědnosti se všemi společně odpovědnými zaměstnanci, při zániku všech těchto dohod, při výkonu jiné práce, při převedení na jinou práci nebo na jiné pracoviště nebo přeložení všech společně odpovědných zaměstnanců, při změně na pracovním místě vedoucího zaměstnance nebo jeho zástupce a na žádost kteréhokoliv ze společně odpovědných zaměstnanců při změně v jejich kolektivu, popřípadě při odstoupení některého z nich od dohody o odpovědnosti.

~~———— (3) Jestliže zaměstnanec se společnou odpovědností, jehož pracovní poměr skončil, nebo který vykonává jinou práci, nebo který byl převeden na jinou práci, nebo který byl převeden na jiné pracoviště nebo přeložen, nepožádá zároveň o provedení inventarizace, odpovídá za případný schodek zjištěný nejbližší inventarizací na jeho dřívějším pracovišti. Jestliže zaměstnanec, který je zařazován na pracoviště, kde pracují zaměstnanci se společnou odpovědností, nepožádá zároveň o provedení inventarizace, odpovídá, pokud od dohody o odpovědnosti neodstoupil, za případný schodek zjištěný nejbližší inventarizací.~~

Oddíl 2

Odpovědnost za ztrátu svěřených věcí

§ 255

~~———— (1) Zaměstnanec odpovídá za ztrátu nástrojů, ochranných pracovních prostředků a jiných podobných věcí, které mu zaměstnavatel svěřil na písemné potvrzení.~~

~~———— (2) Věc podle odstavce 1, jejíž cena přesahuje 50 000 Kč, smí být zaměstnanci svěřena jen na základě dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí.~~

~~———— (3) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí smí být uzavřena nejdříve v den, kdy fyzická osoba dosáhne 18 let věku.~~

~~———— (4) Byla-li svéprávnost zaměstnance omezena, nesmí za něj zástupce uzavřít dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí.~~

~~———— (5) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí musí být uzavřena písemně.~~

~~———— (6) Zaměstnanec se zproští odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí zcela nebo zčásti, jestliže prokáže, že ztráta vznikla zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.~~

~~———— (7) Vláda může nařízením zvýšit částku podle odstavce 2.~~

§ 256

~~———— (1) Zaměstnanec, který uzavřel dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí, může od ní odstoupit, jestliže mu zaměstnavatel nevytvořil podmínky k zajištění ochrany svěřených věcí proti jejich ztrátě. Odstoupení podle věty první musí být provedeno písemně.~~

~~———— (2) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí zaniká dnem skončení pracovního poměru nebo dnem, kdy bylo odstoupení od této dohody doručeno zaměstnavateli, není-li v odstoupení od této dohody uveden den pozdější.~~

Díl 4

Rozsah náhrady škody

§ 257

~~———— (1) Zaměstnanec, který odpovídá za škodu podle § 250 je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže neodčiní škodu uvedením v předešlý stav.~~

~~———— (2) Výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek.~~

~~———— (3) Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnavatel požadovat, kromě částky uvedené v odstavci 2, i náhradu ušlého zisku.~~

~~———— (4) Způsobil-li škodu také zaměstnavatel, hradí zaměstnanec jen poměrnou část škody podle míry svého zavinění.~~

~~———— (5) Odpovídá-li za škodu více zaměstnanců, hradí každý z nich poměrnou část škody podle míry svého zavinění.~~

§ 258

~~———— Při určení výše náhrady škody podle § 251 se přihlédne zejména k okolnostem, které bránily splnění povinnosti, a k významu škody pro zaměstnavatele. Výše náhrady škody však nesmí přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance.~~

§ 259

~~———— Zaměstnanec, který odpovídá za schodek na svěřených hodnotách nebo za ztrátu svěřených věcí, je povinen nahradit schodek na svěřených hodnotách nebo ztrátu svěřených věcí v plné výši.~~

§ 260

~~———— (1) Při společné odpovědnosti za schodek se jednotlivým zaměstnancům určí podíl náhrady podle poměru jejich dosažených hrubých výdělků, přičemž výdělek jejich vedoucího a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.~~

~~———— (2) Podíl náhrady stanovený podle odstavce 1 nesmí u jednotlivých zaměstnanců, s výjimkou vedoucího a jeho zástupce, přesáhnout částku rovnající se jejich průměrnému měsíčnímu výdělku před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly celá škoda, jsou povinni uhradit zbytek vedoucí a jeho zástupce podle poměru svých dosažených hrubých výdělků.~~

~~———— (3) Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně odpovědných zaměstnanců, hradí schodek tento zaměstnanec podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku hradí všichni společně odpovědní zaměstnanci podíly určenými podle~~

odstavců 1 a 2.

~~—— (4) Při určování podílu náhrady jednotlivých zaměstnanců, kteří odpovídají za schodek společně, se vychází z jejich hrubých výdělků zúčtovaných za dobu od předechozí inventury do dne zjištění schodku. Přitom se započítává výdělek za celý kalendářní měsíc, v němž byla tato inventura provedena, a nepřihlíží se k výdělku za kalendářní měsíc, v němž byl zjištěn schodek. Jestliže byl však zaměstnanec zařazen na pracoviště během tohoto období, započítává se mu hrubý výdělek dosažený ode dne, kdy byl na pracoviště zařazen, do dne zjištění schodku. Do hrubého výdělku se nezapočítává náhrada mzdy nebo platu.~~

Díl 5

~~——~~ **Společná ustanovení o odpovědnosti zaměstnance za škodu**

~~§ 261~~

~~—— (1) Zaměstnanec, který je stížen duševní poruchou, odpovídá za škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky.~~

~~—— (2) Zaměstnanec, který se uvede vlastní vinou do takového stavu, že není schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, odpovídá za škodu v tomto stavu způsobenou.~~

~~—— (3) Za škodu odpovídá i zaměstnanec, který ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.~~

~~§ 262~~

~~—— Výši požadované náhrady škody určuje zaměstnavatel; způsobil-li škodu vedoucí zaměstnanec, který je statutárním orgánem nebo jeho zástupce, sám nebo společně s podřízeným zaměstnancem, určí výši náhrady škody ten, kdo statutární orgán nebo jeho zástupce na pracovní místo ustanovil.~~

~~§ 263~~

~~—— (1) Výši požadované náhrady škody je zaměstnavatel se zaměstnancem povinen projednat a písemně mu ji oznámit zpravidla nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy bylo zjištěno, že škoda vznikla a že za ni zaměstnanec odpovídá.~~

~~—— (2) Uzavřel-li zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodu o způsobu náhrady škody, je její součástí výše náhrady škody požadované zaměstnavatelem, jestliže svůj závazek nahradit škodu zaměstnanec uznal. Dohoda podle věty první musí být uzavřena písemně.~~

~~—— (3) Výši požadované náhrady škody a obsah dohody o způsobu její úhrady s výjimkou náhrady nepřesahující 1 000 Kč je zaměstnavatel povinen projednat s odborovou organizací.~~

~~§ 264~~

~~—— Z důvodů zvláštního zřetele hodných může soud výši náhrady škody přiměřeně snížit.~~

HLAVA III

ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNAVATELE ZA ŠKODU

Díl 1

Obecná odpovědnost

§ 265

~~———— (1) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mravům.~~

~~———— (2) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci též za škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednajícím jeho jménem.~~

~~———— (3) Zaměstnavatel neodpovídá zaměstnanci za škodu na dopravním prostředku, kterého použil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním bez jeho souhlasu. Rovněž neodpovídá za škodu, která vznikne na náradí, zařízeních a předmětech zaměstnance potřebných pro výkon práce, které použil bez jeho souhlasu.~~

———— Díl 2

Odpovědnost při odvracení škody

§ 266

~~———— (1) Zaměstnavatel odpovídá za věcnou škodu, kterou utrpěl zaměstnanec při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže škoda nevznikla úmyslným jednáním zaměstnance a zaměstnanec si počínal způsobem přiměřeným okolnostem. Ustanovení věty první se vztahuje i na účelně vynaložené náklady.~~

~~———— (2) Právo na náhradu škody podle odstavce 1 má i zaměstnanec, který takto odvracel nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže by za škodu odpovídal zaměstnavatel.~~

Díl 3

Odpovědnost na odložených věcech

§ 267

~~———— (1) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu na věcech, které se obvykle nosí do práce a které si zaměstnanec odložil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na místě k tomu určeném nebo obvyklém.~~

~~———— (2) Právo na náhradu škody zanikne, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.~~

Díl 4

~~—— Rozsah náhrady škody při obecné odpovědnosti, odpovědnosti při odvracení škody a odpovědnosti na odložených věcech~~

~~§ 268~~

~~—— (1) Zaměstnavatel je povinen uhradit zaměstnanci skutečnou škodu. Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnanec požadovat náhradu i jiné škody.~~

~~—— (2) Za věci, které zaměstnanec obvykle do práce nenosí a které zaměstnavatel nepřevzal do zvláštní úschovy, odpovídá zaměstnavatel do částky 10 000 Kč. Jestliže se zjistí, že škodu na těchto věcech způsobil jiný zaměstnanec nebo došlo-li ke škodě na věci, kterou zaměstnavatel převzal do zvláštní úschovy, je zaměstnavatel povinen uhradit zaměstnanci škodu v plné výši.~~

~~—— (3) Právo na náhradu škody podle odstavce 2 zanikne, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.~~

~~—— (4) Vláda může zvýšit nařízením částku podle odstavce 2.~~

Díl 5

~~—— Společná ustanovení o odpovědnosti zaměstnavatele za škodu~~

~~§ 269~~

~~—— Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu, a to v penězích, pokud škodu neodělní uvedením v předešlý stav.~~

~~§ 270~~

~~—— Prokáže-li zaměstnavatel, že škodu zavinił také poškozený zaměstnanec, jeho odpovědnost se poměrně omezí.~~

~~§ 271~~

~~—— Zaměstnavatel, který nahradil poškozenému škodu, má právo na náhradu vůči tomu, kdo poškozenému za tuto škodu odpovídá podle občanského zákoníku, a to v rozsahu odpovídajícím míře této odpovědnosti vůči poškozenému, pokud nebylo předem dohodnuto jinak.~~

HLAVA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

~~§ 272~~

~~—— Při určení výše škody na věci se vychází z ceny v době poškození nebo ztráty.~~

§ 273

~~———— (1) Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.~~

~~———— (2) Plněním pracovních úkolů je též činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo ostatních zaměstnanců, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele, jakož i dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.~~

§ 274

~~———— (1) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele a dále vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele nebo vyšetření v souvislosti s noční prací, ošetření při první pomoci a cesta k němu a zpět. Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb ani cesta k němu a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.~~

~~———— (2) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.~~

HLAVA V

ZABEZPEČENÍ PŘI PRACOVNÍCH ÚRAZECH A NEMOCECH Z POVOLÁNÍ

§ 275

~~———— Zabezpečení zaměstnance pro případ újmy na zdraví při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání upravuje zvláštní právní předpis, pokud není v tomto zákoně dále stanoveno jinak (§ 365 a násl.).~~

Platné znění § 248 až 269 je pro přehlednost upraveno tak, aby z něj bylo zřejmé, jaké změny se v těchto ustanoveních navrhouvanou novelou činí oproti stávajícímu právnímu stavu (změny jsou vyznačeny kurzivou netučně)

ČÁST JEDENÁCTÁ

NÁHRADA ŠKODY

NÁHRADA MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY

HLAVA I

PŘEDCHÁZENÍ ŠKODÁM

PREVENCE

§ 248

(1) Zaměstnavatel je povinen zajišťovat svým zaměstnancům takové pracovní podmínky, aby mohli řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku; zjistí-li závady, je povinen učinit opatření k jejich odstranění.

(2) Zaměstnavatel je z důvodu ochrany majetku oprávněn v nezbytném rozsahu provádět kontrolu věcí, které zaměstnanci k němu vnášejí nebo od něho odnášejí, popřípadě provádět prohlídky zaměstnanců. Při kontrole a prohlídce podle věty první musí být dodržena ochrana osobnosti. Osobní prohlídku může provádět pouze fyzická osoba stejného pohlaví.

§ 249

(1) Zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ~~ke škodám na zdraví, majetku~~ k majetkové újmě (dále jen „škoda“), nemajetkové újmě ani k bezdůvodnému obohacení. Hrozí-li škoda nebo nemajetková újma, je povinen na ni upozornit nadřízeného vedoucího zaměstnance.

(2) Je-li k odvrácení škody hrozící zaměstnavateli neodkladně třeba zákroku, je zaměstnanec povinen zakročit; nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo ostatní zaměstnance, popřípadě osoby blízké.

(3) Zjistí-li zaměstnanec, že nemá vytvořeny potřebné pracovní podmínky, je povinen oznámit tuto skutečnost nadřízenému vedoucímu zaměstnanci.

HLAVA II

~~ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNANCE ZA ŠKODU~~

POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE K NÁHRADĚ ŠKODY

Díl 1

Obecná povinnost nahradit škodu

§ 250

(1) Zaměstnanec ~~odpovídá~~ je povinen nahradit zaměstnavateli za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, povinnost zaměstnance nahradit škodu se poměrně omezí.

(3) Zaměstnavatel je povinen prokázat zavinění zaměstnance, s výjimkou případů uvedených v § 252 a 255.

Díl 2

~~Odpovědnost za~~ *Nesplnění povinnosti k odvrácení škody*

§ 251

(1) Na zaměstnanci, který vědomě neupozornil nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli nebo nezakročil proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody, může zaměstnavatel požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla zaměstnavateli způsobena, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud ji není možné nahradit jinak.

(2) Zaměstnanec ~~neodpovídá za~~ není povinen nahradit škodu, kterou způsobil při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozícího životu nebo zdraví, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.

Díl 3

~~Odpovědnost za~~ *Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat, a odpovědnost za ztrátu a ztráta svěřených věcí*

Oddíl 1

~~Odpovědnost za~~ *Schodek na svěřených hodnotách, které je zaměstnanec povinen vyúčtovat*

§ 252

(1) Byla-li se zaměstnancem uzavřena dohoda o odpovědnosti k ochraně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování (dále jen „dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty“), za které se považují hotovost, ceniny, zboží, zásoby materiálu nebo jiné hodnoty, které jsou předmětem obratu nebo oběhu, s nimiž má zaměstnanec možnost osobně disponovat po celou dobu, po kterou mu byly svěřeny, ~~odpovídá za schodek je povinen nahradit zaměstnavateli schodek vzniklý~~ na těchto hodnotách.

(2) Dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty smí být uzavřena nejdříve v den, kdy fyzická osoba dosáhne 18 let věku.

(3) Byla-li svéprávnost zaměstnance omezena, nesmí za něj zástupce uzavřít dohodu o odpovědnosti za svěřené hodnoty.

(4) Dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty musí být uzavřena písemně.

(5) Zaměstnanec se zproští ~~odpovědnosti~~ povinnosti nahradit schodek zcela nebo zčásti, jestliže prokáže, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění, zejména, že mu bylo zanedbáním povinnosti zaměstnavatele znemožněno se svěřenými hodnotami nakládat.

§ 253

(1) Zaměstnanec, který uzavřel dohodu o odpovědnosti za svěřené hodnoty, může od ní odstoupit, vykonává-li jinou práci, je-li převáděn na jinou práci nebo na jiné pracoviště, je-li překládán, nebo pokud zaměstnavatel v době do 15 kalendářních dnů od obdržení jeho písemného upozornění neodstraní závady v pracovních podmínkách, které brání řádnému hospodaření se svěřenými hodnotami. ~~Při společné odpovědnosti~~ Jsou-li hodnoty svěřeny k vyúčtování společně více zaměstnancům, může zaměstnanec od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty také odstoupit, jestliže je na pracoviště zařazen jiný zaměstnanec nebo ustanoven jiný vedoucí nebo jeho zástupce. ~~Odstoupení podle věty první musí být provedeno písemně.~~ Odstoupení od dohody o odpovědnosti podle věty první musí mít písemnou formu.

(2) ~~Dohoda~~ Závazek z dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty zaniká dnem skončení pracovního poměru nebo dnem, kdy bylo odstoupení od této dohody doručeno zaměstnavateli, není-li v odstoupení od této dohody uveden den pozdější.

§ 254

(1) ~~Inventarizaci~~ Inventuru je zaměstnavatel povinen provést při uzavření dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty, při jejím zániku závazku z této dohody, při výkonu jiné práce, při převedení zaměstnance na jinou práci nebo na jiné pracoviště, při jeho přeložení a při skončení pracovního poměru.

(2) Na pracovištích, kde pracují zaměstnanci ~~společně se společnou odpovědností~~ zavázání k vyúčtování svěřených hodnot, je zaměstnavatel povinen ~~inventarizaci~~ inventuru provést při uzavření dohod o odpovědnosti za svěřené hodnoty se všemi společně ~~odpovědnými~~ zavázanými zaměstnanci, při zániku závazku ze všech těchto dohod, při výkonu jiné práce, při převedení na jinou práci nebo na jiné pracoviště nebo přeložení všech ~~společně odpovědných~~ zavázaných zaměstnanců, při změně

na pracovním místě vedoucího zaměstnance nebo jeho zástupce a na žádost kteréhokoliv ze společně ~~odpovědných~~ *zavázaných* zaměstnanců při změně v jejich kolektivu, popřípadě při odstoupení některého z nich od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty.

(3) Jestliže zaměstnanec se ~~společnou odpovědností~~ *podle odstavce 2*, jehož pracovní poměr skončil, nebo který vykonává jinou práci, nebo který byl převeden na jinou práci, nebo který byl převeden na jiné pracoviště nebo přeložen, nepožádá zároveň o provedení ~~inventarizace inventury~~, ~~odpovídá za případný~~ *je povinen nahradit schodek zjištěný nejbližší inventarizací inventurou na jeho dřívějším pracovišti*. Jestliže zaměstnanec, který je zařazován na pracoviště, kde pracují zaměstnanci se ~~společnou odpovědností~~ *společně zavázání k vyúčtování svěřených hodnot*, nepožádá zároveň o provedení ~~inventarizace inventury~~, ~~odpovídá~~ *je povinen*, pokud od dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty neodstoupil, ~~za případný schodek zjištěný nejbližší inventarizací inventurou nahradit~~.

Oddíl 2

~~Odpovědnost za ztrátu~~ *Ztráta svěřených věcí*

§ 255

(1) Zaměstnanec ~~odpovídá za ztrátu~~ *je povinen nahradit škodu způsobenou ztrátou nástrojů, ochranných pracovních prostředků a jiných podobných věcí, které mu zaměstnavatel svěřil na písemné potvrzení*.

(2) Věc podle odstavce 1, jejíž cena přesahuje 50 000 Kč, smí být zaměstnanci svěřena jen na základě dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí.

(3) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí smí být uzavřena nejdříve v den, kdy fyzická osoba dosáhne 18 let věku.

(4) Byla-li svéprávnost zaměstnance omezena, nesmí za něj zástupce uzavřít dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí.

(5) Dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí musí být uzavřena písemně.

(6) Zaměstnanec se zproští ~~odpovědnosti za~~ *povinnosti nahradit ztrátu svěřených věcí zcela nebo zčásti, jestliže prokáže, že ztráta vznikla zcela nebo zčásti bez jeho zavinění*.

(7) Vláda může nařízením zvýšit částku podle odstavce 2.

§ 256

(1) Zaměstnanec, který uzavřel dohodu o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí, může od ní odstoupit, jestliže mu zaměstnavatel nevytvořil podmínky k zajištění ochrany svěřených věcí proti jejich ztrátě. Odstoupení *od dohody o odpovědnosti podle věty první musí být provedeno písemně mít písemnou formu*.

(2) ~~Dohoda~~ *Závazek z dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí zaniká dnem skončení pracovního poměru nebo dnem, kdy bylo odstoupení od této dohody doručeno zaměstnavateli, není-li v odstoupení od této dohody uveden den pozdější.*

Díl 4

Rozsah a způsob náhrady škody

§ 257

(1) Zaměstnanec, který ~~odpovídá za~~ *má povinnost nahradit škodu podle § 250, je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže neodčiní škodu uvedením v předešlý stav.*

(2) Výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout u jednotlivého zaměstnance částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek.

(3) Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnavatel požadovat, kromě částky uvedené v odstavci 2, i náhradu ušlého zisku.

(4) Způsobil-li škodu také zaměstnavatel, ~~hradí je~~ *zaměstnanec povinen nahradit jen poměrnou část škody podle míry svého zavinění.*

(5) ~~Odpovídá-li za škodu~~ *Je-li k náhradě škody společně zavázáno více zaměstnanců, hradí je povinen každý z nich nahradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.*

§ 258

Při určení výše náhrady škody podle § 251 se přihlédne zejména k okolnostem, které bránily splnění povinnosti, a k významu škody pro zaměstnavatele. Výše náhrady škody však nesmí přesáhnout částku rovnající se trojnásobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance.

§ 259

~~Zaměstnanec, který odpovídá za schodek~~ *má povinnost nahradit škodu vzniklou schodkem na svěřených hodnotách nebo za ztrátu způsobenou ztrátou svěřených věcí, je povinen nahradit schodek na svěřených hodnotách nebo ztrátu svěřených věcí tuto škodu v plné výši.*

§ 260

(1) ~~Při společné odpovědnosti za schodek se~~ *Je-li k náhradě schodku společně zavázáno více zaměstnanců, určí se jednotlivým zaměstnancům ~~určí~~ podíl náhrady podle poměru jejich dosažených hrubých výdělků, přičemž výdělek jejich vedoucího a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.*

(2) Podíl náhrady stanovený podle odstavce 1 nesmí u jednotlivých zaměstnanců, s výjimkou vedoucího a jeho zástupce, přesáhnout částku rovnající se jejich

průměrnému měsíčnímu výdělků před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly ~~celá škoda celý schodek~~, jsou povinni uhradit zbytek vedoucí a jeho zástupce podle poměru svých dosažených hrubých výdělků.

(3) Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně ~~odpovědných~~ *zavázaných* zaměstnanců, ~~hradí je~~ *povinen nahradit schodek tento* zaměstnanec podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku ~~hradí~~ *jsou povinni nahradit* všichni společně ~~odpovědní~~ *zavázaní* zaměstnanci podíly určenými podle odstavců 1 a 2.

(4) Při určování podílu ~~náhrady~~ *jednotlivých společně zavázaných* zaměstnanců, ~~kteří odpovídají za schodek společně~~, se vychází z jejich hrubých výdělků zúčtovaných za dobu od předchozí inventury do dne zjištění schodku. Přitom se započítává výdělek za celý kalendářní měsíc, v němž byla tato inventura provedena, a nepřihlíží se k výdělků za kalendářní měsíc, v němž byl zjištěn schodek. Jestliže byl však zaměstnanec zařazen na pracoviště během tohoto období, započítává se mu hrubý výdělek dosažený ode dne, kdy byl na pracoviště zařazen, do dne zjištění schodku. Do hrubého výdělků se nezapočítává náhrada mzdy nebo platu.

Díl 5

Společná ustanovení o ~~odpovědnosti~~ *povinnosti* zaměstnance ~~za~~ *nahradit* škodu

§ 261

(1) Zaměstnanec, který je stížen duševní poruchou, ~~odpovídá za~~ *je povinen nahradit* škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky.

(2) Zaměstnanec, který se uvede vlastní vinou do takového stavu, že není schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, ~~odpovídá za~~ *je povinen nahradit* škodu v tomto stavu způsobenou.

(3) ~~Za škodu odpovídá~~ *Škodu je povinen nahradit i* zaměstnanec, který ji způsobil úmyslným jednáním proti dobrým mravům.

§ 262

Výši požadované náhrady škody určuje zaměstnavatel; způsobil-li škodu vedoucí zaměstnanec, který je statutárním orgánem nebo jeho zástupce, sám nebo společně s podřízeným zaměstnancem, určí výši náhrady škody ten, kdo statutární orgán nebo jeho zástupce na pracovní místo ustanovil.

§ 263

(1) Výši požadované náhrady škody je zaměstnavatel se zaměstnancem povinen projednat a písemně mu ji oznámit zpravidla nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy bylo zjištěno, že škoda vznikla a že ~~za ni je~~ zaměstnanec ~~odpovídá~~ *povinen ji nahradit*.

(2) Uzavřel-li zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodu o způsobu náhrady škody, je její součástí výše náhrady škody požadované zaměstnavatelem, jestliže ~~svůj~~

~~závazek~~ *svoji povinnost nahradit škodu zaměstnanec uznal. Dohoda podle věty první musí být uzavřena písemně.*

(3) Výši požadované náhrady škody a obsah dohody o způsobu její úhrady, s výjimkou náhrady nepřesahující 1 000 Kč, je zaměstnavatel povinen projednat s odborovou organizací.

§ 264

Z důvodů zvláštního zřetele hodných může soud výši náhrady škody přiměřeně snížit.

HLAVA III

~~ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNAVATELE ZA ŠKODU~~

POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE K NÁHRADĚ ŠKODY

Díl 1

~~Obecná odpovědnost~~ *povinnost nahradit škodu*

§ 265

(1) Zaměstnavatel ~~odpovídá~~ *je povinen nahradit zaměstnanci za škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mravům.*

(2) Zaměstnavatel ~~odpovídá~~ *je povinen nahradit zaměstnanci též za škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednající jeho jménem.*

(3) Zaměstnavatel ~~neodpovídá~~ *není povinen nahradit zaměstnanci za škodu na dopravním prostředku, kterého použil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním bez jeho souhlasu-, Rovněž neodpovídá ani za škodu, která vznikne na náradí, zařízeních a předmětech zaměstnance potřebných pro výkon práce, které použil bez jeho souhlasu.*

Díl 2

~~Odpovědnost při Odvracení škody~~

§ 266

(1) Zaměstnavatel ~~odpovídá za~~ *je povinen nahradit zaměstnanci věcnou škodu, kterou utrpěl zaměstnanec při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže škoda nevznikla úmyslným jednáním zaměstnance a zaměstnanec si počínal způsobem přiměřeným okolnostem. Ustanovení věty první se vztahuje i na účelně vynaložené náklady.*

(2) Právo na náhradu škody podle odstavce 1 má i zaměstnanec, který takto odvracel nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, jestliže by ~~za škodu odpovídal~~ *byl povinen škodu nahradit zaměstnavatel.*

Díl 3

~~Odpovědnost na odložených věcech~~ *Odložené věci*

§ 267

(1) Zaměstnavatel ~~odpovídá~~ *je povinen nahradit zaměstnanci za škodu na věcech, které se obvykle nosí do práce a které si zaměstnanec odložil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na místě k tomu určeném nebo obvyklém.*

(2) Právo na náhradu škody ~~zanikne~~ *se promlčí, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.*

Díl 4

~~Rozsah náhrady škody při obecné odpovědnosti, odpovědnosti při odvracení škody a odpovědnosti na odložených věcech~~

Rozsah a způsob náhrady škody

§ 268

(1) Zaměstnavatel ~~je povinen nahradit~~ *uhradit* zaměstnanci skutečnou škodu. Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnanec požadovat *rovněž náhradu i jiné škody ušlého zisku.*

(2) ~~Za věci~~ *Škodu na věcech, které zaměstnanec obvykle do práce nenosí a které zaměstnavatel nepřevzal do zvláštní úschovy, odpovídá je zaměstnavatel zaměstnanci povinen nahradit do částky 10 000 Kč. Jestliže se zjistí, že škodu na těchto věcech způsobil jiný zaměstnanec nebo došlo-li ke škodě na věci, kterou zaměstnavatel převzal do zvláštní úschovy, je zaměstnavatel povinen nahradit uhradit zaměstnanci škodu v plné výši.*

(3) Právo na náhradu škody podle odstavce 2 ~~zanikne~~ *se promlčí, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.*

(4) Vláda může zvýšit nařízením částku podle odstavce 2.

Díl 5

~~Společná ustanovení o odpovědnosti zaměstnavatele za škodu~~

Pracovní úrazy a nemoci z povolání

Oddíl 1

Rozsah náhrady škody a nemajetkové újmy a zproštění se povinnosti k náhradě

§ 269

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda nebo nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou nemocí z povolání, jestliže zaměstnanec naposledy před jejím zjištěním pracoval u zaměstnavatele za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen.

(3) Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc vzniklá před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání, a to od jejího zařazení do seznamu a za dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu.

(4) Zaměstnavatel je povinen nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se *povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela nebo zčásti nezproští.*

§ 270

(1) Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela, prokáže-li, že vznikla

- a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
- b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě nebo nemajetkové újmě zabránit, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy.

(5) Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, prokáže-li, že vznikla

- a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy, nebo
- b) proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit

újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.

(6) Zproští-li se zaměstnavatel povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, je povinen určit část, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) je však povinen zaměstnavatel uhradit alespoň jednu třetinu škody nebo nemajetkové újmy.

(7) Při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

§ 271

Zaměstnavatel se nemůže zprostit povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela ani zčásti v případě, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav úmyslně nevyvolal.

Oddíl 2

Druhy náhrad

§ 271a

Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti

(1) Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny z dohody podle § 194 a plnou výší nemocenského. Náhrada za ztrátu na výdělku podle věty první přísluší zaměstnanci do výše jeho průměrného výdělku před vznikem škody i za dobu, kdy mu podle § 192 odst. 1 části věty druhé za středníkem nepřísluší náhrada mzdy nebo platu anebo odměny z dohody.

(2) Náhrada za ztrátu na výdělku podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při jeho další pracovní neschopnosti z důvodu téhož pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Průměrným výdělkem před vznikem škody podle věty první je průměrný výdělek zaměstnance před vznikem této další škody. Jestliže před vznikem této další škody příslušela zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, náhrada za ztrátu na výdělku podle odstavce 1 se zaměstnanci poskytne do výše částky, do které by mu příslušela náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, kdyby nebyl neschopen práce. Za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje náhrada mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny z dohody podle § 194 a nemocenské.

§ 271b

Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti

(1) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu. Ke snížení invalidního důchodu pro souběh s jiným důchodem podle právních předpisů o důchodovém pojištění, ani k výdělků zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím, se nepřihlíží.

(2) Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při pracovní neschopnosti z jiného důvodu, než je původní pracovní úraz nebo nemoc z povolání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek, z něhož se stanoví výše nemocenského.

(3) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity podle odstavce 1 přísluší i zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši minimální mzdy. Pobíral-li zaměstnanec před tím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, přísluší mu tato náhrada v takové výši, ve které mu na ni vzniklo právo za trvání pracovního poměru nebo právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

(4) Dosahuje-li zaměstnanec ze své viny nižšího výdělků než ostatní zaměstnanci vykonávající u zaměstnavatele stejnou práci nebo práci téhož druhu, považuje se za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání průměrný výdělek, kterého dosahují tito ostatní zaměstnanci.

(5) Zaměstnanci, který bez vážných důvodů odmítne nastoupit práci, kterou mu zaměstnavatel zajistil, přísluší náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 pouze ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a průměrným výdělkem, kterého mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna. Zaměstnavatel zaměstnanci neuhradí škodu do výše částky, kterou si bez vážných důvodů opomenul vydělat.

(6) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž dovršil věk 65 let nebo důchodový věk, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, anebo do data přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění.

§ 271c

Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění

(1) Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje zaměstnanci jednorázově, a to nejméně ve výši podle právního předpisu vydaného k provedení odstavce 2.

(2) Vláda stanoví nařízením výši náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění odpovídající vzniklé újmě, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti.

§ 271d

Účelně vynaložené náklady spojené s léčením

Účelně vynaložené náklady spojené s léčením přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil.

§ 271e

Náhrada věcné škody

Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel povinen poskytnout náhradu za věcnou škodu; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

§ 271f

Škodou podle tohoto zákona není případná ztráta na důchodu.

Oddíl 3

Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance

§ 271g

Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem

(1) Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od přiměřených nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné poskytnuté podle zvláštního právního předpisu.

(2) Náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem tvoří výdaje účtované za pohřeb, hřbitovní poplatky, výdaje na zřízení pomníku nebo desky do výše nejméně 20 000 Kč, výdaje na úpravu pomníku nebo desky, cestovní výlohy a jedna třetina obvyklých výdajů na smuteční ošacení osobám blízkým.

(3) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji cenové úrovně, zvýšit nařízením částku na zřízení pomníku nebo desky podle odstavce 2.

§ 271h

Náhrada nákladů na výživu pozůstalých

(1) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých přísluší pozůstalým, kterým zemřelý zaměstnanec výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat, a to do doby, do které by tuto povinnost měl, nejdéle však do konce kalendářního měsíce, ve kterém by zemřelý zaměstnanec dosáhl 65 let věku nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let.

(2) Náhrada nákladů podle odstavce 1 přísluší pozůstalým ve výši 50 % průměrného výdělku zaměstnance, zjištěného před jeho smrtí, pokud výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat jedné osobě, a 80 % tohoto průměrného výdělku, pokud výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat více osobám. Od částek připadajících na jednotlivé pozůstalé se odečte důchod přiznaný pozůstalým z důvodu smrti zaměstnance. K případnému výdělku pozůstalých se nepřihlíží.

(3) Při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých se vychází z průměrného výdělku zemřelého zaměstnance; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělku podle § 271b odst. 1, a nesmí být poskytována déle, než by příslušela zemřelému zaměstnanci podle § 271b odst. 6.

§ 271i

Jednorázové odškodnění pozůstalých

(1) Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi, partnerovi^{51a)} a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši nejméně 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší dále rodičům zemřelého zaměstnance, jestliže žili se zaměstnancem v domácnosti, v úhrnné výši nejméně 240 000 Kč; jednorázové odškodnění ve výši nejméně 240 000 Kč přísluší i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič.

(2) Vláda vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, zvýší nařízením výši jednorázového odškodnění pozůstalých.

§ 271j

Náhrada věcné škody

Náhrada věcné škody přísluší dědicům zaměstnance; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

Oddíl 4

Společná a zvláštní ustanovení o pracovních úrazech a nemocech z povolání

§ 271k

(1) Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 273 a 274).

(2) Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.

(3) Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

(4) Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu.

§ 271l

Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti z téhož důvodu jsou samostatná práva, která nepřísluší vedle sebe.

§ 271m

(1) Při zjišťování průměrného výdělků pro účely náhrady škody při pracovních úrazech nebo nemocech z povolání je rozhodným obdobím předchozí kalendářní rok, je-li toto rozhodné období pro zaměstnance výhodnější.

(2) Náhradu za ztrátu na výdělků a náhradu nákladů na výživu pozůstalých je zaměstnavatel povinen vyplácet pravidelně jednou měsíčně, pokud nebyl dohodnut jiný způsob výplaty.

§ 271n

(1) Jde-li o náhradu škody nebo nemajetkové újmy při nemoci z povolání, má zaměstnavatel, který škodu nebo nemajetkovou újmu nahradil, právo na náhradu vůči všem zaměstnavatelům, u nichž postižený zaměstnanec pracoval za podmínek, za nichž vznikla nemoc z povolání, kterou byl postižen, a to v rozsahu odpovídajícím době, po kterou pracoval u těchto zaměstnavatelů za uvedených podmínek.

(2) Jde-li o jinou škodu nebo nemajetkovou újmu na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, platí pro způsob a rozsah její náhrady ustanovení o pracovních úrazech.

§ 271o

U zaměstnance, který je v době pracovního úrazu nebo zjištění nemoci z povolání v několika pracovních poměrech nebo je činný na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, se při stanovení výše náhrady za ztrátu na výdělků vychází z průměrných výdělků dosahovaných ve všech těchto základních pracovněprávních vztazích, a to po dobu, po kterou by mohly trvat.

§ 271p

(1) Zaměstnanci, který utrpí pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání v pracovním poměru sjednaném na dobu určitou nebo při výkonu práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr uzavřené na dobu určitou, přísluší náhrada za ztrátu na výdělků jen do doby, kdy měl tento základní pracovněprávní vztah skončit. Po této době přísluší náhrada za ztrátu na výdělků, jestliže je možné podle okolností předpokládat, že postižený zaměstnanec by byl i nadále zaměstnán. Ostatní práva vyplývající z povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání tím nejsou dotčena.

(2) Utrpí-li pracovní úraz nebo byla-li zjištěna nemoc z povolání u poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělků po dobu, pokud nepřestal být zaměstnán z důvodů, které nesouvisí s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání; nepracuje-li z důvodů, které souvisí s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělků po dobu, po kterou by vzhledem ke svému zdravotnímu stavu před pracovním úrazem nebo nemocí z povolání mohl pracovat. Ustanovení § 271b odst. 6 platí i zde.

§ 271q

Práva vyplývající z § 271h až 271k nejsou závislá na tom, zda zaměstnanec před svou smrtí ve stanovené lhůtě právo na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatnil.

§ 271r

Způsob a výši náhrady škody nebo nemajetkové újmy je zaměstnavatel povinen projednat bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.

§ 271s

Soud může výši odškodnění stanovenou prováděcím právním předpisem (§ 271c a § 271i) přiměřeně zvýšit.

§ 271t

Nepromlčují se práva zaměstnance na náhradu za ztrátu na výdělků z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo jiné škody nebo nemajetkové újmy

na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání a práva na náhradu nákladů na výživu pozůstalých. Práva na jednotlivá plnění z nich vyplývající se však promlčují.

§ 271u

(1) Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady, může se poškozený i zaměstnavatel domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.

(2) Vláda vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, upraví nařízením podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělků příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, a to zpravidla s účinností od počátku kalendářního roku; to se vztahuje i na náhradu nákladů na výživu pozůstalých.

HLAVA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 272

Při určení výše škody na věci se vychází z obvyklé ceny v době poškození nebo ztráty a zohlední se, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.

§ 273

(1) Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.

(2) Plněním pracovních úkolů je též činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či zástupce zaměstnanců v Evropské radě zaměstnanců nebo ostatních zaměstnanců, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele, jakož i dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.

§ 274

(1) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele a dále vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele nebo vyšetření v souvislosti s noční prací, ošetření při první pomoci a cesta k němu a zpět. Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb ani cesta k němu a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.

(2) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.

§ 274a

(1) Cestou do zaměstnání a zpět se rozumí cesta z místa zaměstnancova bydliště (ubytování) do místa vstupu do objektu zaměstnavatele nebo na jiné místo určené k plnění pracovních úkolů a zpět; u zaměstnanců v lesnictví, zemědělství a stavebnictví také cesta na určené shromaždiště a zpět.

(2) Cesta z obce bydliště zaměstnance na pracoviště nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem pracovní cesty, pokud není současně obcí jeho pravidelného pracoviště, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem práce nebo po jejím skončení.

§ 275

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu, a to v penězích, pokud škodu neodčiní uvedením v předešlý stav.

(2) Prokáže-li zaměstnavatel, že škodu zavinil také poškozený zaměstnanec, jeho povinnost k náhradě se poměrně omezí.“.

* * *

HLAVA X

OPRÁVNĚNÍ ODBOROVÝCH ORGANIZACÍ, ORGANIZACÍ ZAMĚSTNAVATELŮ A KONTROLA V PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAZÍCH

§ 320

(1) Návrhy zákonů a návrhy ostatních právních předpisů týkajících se důležitých zájmů pracujících, zejména hospodářských, výrobních, pracovních, mzdových, kulturních a sociálních podmínek, se projednávají s příslušnými odborovými organizacemi a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů.

(2) Ústřední správní úřady, které vydávají prováděcí pracovněprávní předpisy, činí tak po jejich projednání s příslušnou odborovou organizací a s příslušnou organizací zaměstnavatelů.

(3) Příslušné státní orgány projednávají s odborovými organizacemi otázky týkající se pracovních a životních podmínek zaměstnanců a poskytují odborovým organizacím potřebné informace.

(4) Odborové organizace jednající v pracovněprávních vztazích za zaměstnance státu⁶⁾, příspěvkových organizací¹⁵⁾,⁹²⁾, státních fondů¹⁴⁾ a územních samosprávných celků⁴⁰⁾ mají právo zejména

a) jednat a zaujmout stanoviska k návrhům ve věcech podmínek zaměstnávání zaměstnanců a počtu zaměstnanců,

- b) podávat návrhy, jednat a zaujmout stanoviska k návrhům ve věcech zlepšení podmínek výkonu práce a odměňování.

§ 321

Odborové organizace dbají o dodržování tohoto zákona, zákona o zaměstnanosti, právních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a ostatních pracovněprávních předpisů.

§ 322

(1) Odborové organizace mají právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů. Zaměstnavatel je povinen odborové organizaci umožnit výkon kontroly a za tím účelem jí

- a) zajistit možnost prověření toho, jak zaměstnavatel plní své povinnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a zda soustavně vytváří podmínky pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci,
- b) zajistit možnost pravidelně prověřovat pracoviště a zařízení zaměstnavatelů pro zaměstnance a kontrolovat hospodaření zaměstnavatelů s osobními ochrannými pracovními prostředky,
- c) zajistit možnost prověření toho, zda zaměstnavatel řádně vyšetřuje pracovní úrazy,
- d) zajistit možnost účastnit se zjišťování příčin pracovních úrazů a nemocí z povolání, popřípadě je objasňovat,
- e) umožnit zúčastňovat se jednání o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(2) Náklady vzniklé výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci **včetně nákladů na školení k prohloubení kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce pověřených výkonem této kontroly** hradí stát na základě dohody s odborovou organizací.

§ 323

Výkon kontroly v pracovněprávních vztazích upravují zvláštní právní předpisy³⁶⁾.

* * *

§ 330

K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě vykonáno, dochází jen v případech uvedených v § 39 odst. 5, § 57, § 58, 59, 72, ~~§ 267 odst. 2, § 268 odst. 3~~, § 315 a § 339a odst. 1.

* * *

§ 348

(1) Za výkon práce se považuje doba

- a) kdy zaměstnanec nepracuje pro překážky v práci, s výjimkou doby pracovního volna poskytnutého na žádost zaměstnance, bylo-li předem sjednáno jeho napracování, a doby, po kterou byla práce přerušena pro nepříznivé povětrnostní vlivy,
- b) dovolené,

- c) kdy si zaměstnanec vybírá náhradní volno za práci přesčas nebo za práci ve svátek,
- d) kdy zaměstnanec nepracuje proto, že je svátek, za který mu přísluší náhrada mzdy, popřípadě za který se mu jeho mzda nebo plat nekrátí.

(2) Ustanovení odstavce 1 a § 216 odst. 2 a 3 se nepoužijí pro účely práva na mzdu nebo plat a odměnu z dohody **anebo náhrady výdajů v souvislosti s výkonem práce.**

(3) Zda se jedná o neomluvené zameškání práce, určuje zaměstnavatel po projednání s odborovou organizací.

* * *

HLAVA XIX

~~USTANOVENÍ, KTERÝMI SE ZAPRACOVÁVAJÍ PŘEDPISY EVROPSKÉ UNIE, A USTANOVENÍ, OD KTERÝCH NENÍ MOŽNÉ SE ODCHÝLIT~~

USTANOVENÍ, KTERÝMI SE ZAPRACOVÁVAJÍ PŘEDPISY EVROPSKÉ UNIE

§ 363

Ustanoveními, kterými se zapracovávají předpisy Evropské unie, jsou nadpis hlavy IV v části první, § 16 odst. 2 a 3, § 30 odst. 2, § 37 odst. 1 až 4, § 39 odst. 2 až 6, § 40 odst. 3, § 41 odst. 1 v úvodní části ustanovení a písmena c), d), f) a g), § 47 spočívající ve slovech „nastoupí-li zaměstnankyně po skončení mateřské dovolené nebo zaměstnanec po skončení rodičovské dovolené v rozsahu doby, po kterou je zaměstnankyně oprávněna čerpat mateřskou dovolenou, do práce, je zaměstnavatel povinen zařadit je na jejich původní práci a pracoviště“, § 51a, § 53 odst. 1 spočívající ve slovech „Zakazuje se dát zaměstnanci výpověď“ a písm. d), § 54 písm. b) spočívající ve slovech „to neplatí v případě těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, která čerpá mateřskou dovolenou, zaměstnance v době, kdy čerpá rodičovskou dovolenou do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou“, § 54 písm. c) spočívající ve slovech „nejde o zaměstnankyni na mateřské dovolené nebo o zaměstnance v době čerpání rodičovské dovolené do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou“, § 54 písm. d) „o těhotnou zaměstnankyni, zaměstnankyni čerpající mateřskou dovolenou, nebo o zaměstnance anebo zaměstnankyni, kteří čerpají rodičovskou dovolenou“, § 62 až 64, § 78 odst. 1 písm. a) až f), j), k) a m) spočívající ve slovech „průměrná týdenní pracovní doba nesmí přesáhnout stanovenou týdenní pracovní dobu“, ve slovech „za období nejvýše 26 týdnů po sobě jdoucích“ a ve větě „Jen kolektivní smlouva může toto období vymežit nejvýše na 52 týdnů po sobě jdoucích.“, § 79 odst. 1, § 79a, § 85 odst. 4 spočívající ve slovech „průměrná týdenní pracovní doba naplněna ve vyrovnávacím období určeném zaměstnavatelem, nejdéle však v období uvedeném v § 78 odst. 1 písm. m)“, § 86 odst. 3 a 4, § 88 odst. 1 a 2, § 90, 90a, § 92 odst. 1, 3 a 4, § 93 odst. 2 věta druhá a odst. 4, § 93a odst. 1 až 3 a odst. 5, § 94, § 96 odst. 1 písm. a) body 1 a 3 a odst. 2, § 101, 102, § 103 odst. 1 písm. a) až h), j) a k) až do konce odstavce 1, odst. 2 až 5, § 104, § 105 odst. 1 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu“, odst. 3 písm. a), 4 a 7, § 106 odst. 1 až 4 písm. a), c), d), f) a g), § 108 odst. 2, 3, 6 a 7, § 110 odst. 1, § 113 odst. 4, § 136 odst. 2, § 191 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu ošetřování dítěte mladšího než 10 let nebo jiného člena domácnosti v případech podle § 39 zákona o nemocenském pojištění a po dobu péče o dítě mladší než 10 let z důvodů stanovených v § 39 zákona o nemocenském pojištění

nebo z důvodu, kdy se fyzická osoba, která o dítě jinak pečuje, podrobila vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb, které nebylo možno zabezpečit mimo pracovní dobu zaměstnance, a proto nemůže o dítě pečovat“, § 195, 196, § 197 odst. 3 spočívající ve slovech „Rodičovská dovolená podle odstavce 1 přísluší ode dne převzetí dítěte až do dne, kdy dítě dosáhne věku 3 let“, spočívající ve slovech „rodičovská dovolená přísluší“, § 197 odst. 3 věta druhá a třetí, § 198 odst. 1 až 4, pokud jde o rodičovskou dovolenou, § 199 odst. 1, § 203 odst. 2 písm. a), § 213 odst. 1, § 217 odst. 4, pokud jde o rodičovskou dovolenou, § 218 odst. 1, § 222 odst. 2, § 229 odst. 1 spočívající ve slovech „odborná praxe se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat“, § 238 odst. 1 a 2, § 239, § 240 odst. 1, § 241 odst. 1 a 2, § 245 odst. 1, § 246 odst. 2 věta první, § 269 až 271, § 276 odst. 1 věta první a odst. 2 až 6 a 8, § 277 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel je povinen na svůj náklad vytvořit zástupcům zaměstnanců podmínky pro řádný výkon jejich činnosti“, § 278 odst. 1 až 3, odst. 4 věta druhá a třetí, § 279 odst. 1 písm. a), b), e) až h) a odst. 3, § 280 odst. 1 písm. a) až f), § 281 odst. 5, § 288 až 299, § 308 odst. 1 v úvodní části ustanovení a písmeno b), § 309 odst. 4 a 5, § 316 odst. 4 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel nesmí vyžadovat od zaměstnance informace zejména o“ a písm. a), c), d), e), g) a h) a dále ve slovech „to neplatí, jestliže je pro to dán věcný důvod spočívající v povaze práce, která má být vykonávána, a je-li tento požadavek přiměřený“, § 319, § 338 odst. 2 a 3, § 339 odst. 1 v úvodní části ustanovení, § 339 odst. 2, 339a, 340, 345a, § 346b odst. 4 a § 350 odst. 2.

* * *

§ 357

(1) Jestliže je průměrný výdělek zaměstnance nižší než minimální mzda (§ 111), na kterou by zaměstnanci vzniklo právo v kalendářním měsíci, v němž vznikla potřeba průměrný výdělek uplatnit, zvýší se průměrný výdělek na výši odpovídající této minimální mzdě; to platí také při uplatnění pravděpodobného výdělku (§ 355).

(2) U zaměstnance, u kterého došlo ke změně pracovní smlouvy z důvodu ohrožení nemocí z povolání nebo pro dosažení nejvyšší přípustné expozice a u něhož byla nemoc z povolání zjištěna až po této změně, se vychází ~~pro účely základu pojistného podle právní úpravy úrazového pojištění~~ **při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku** z průměrného výdělku zjištěného naposled před změnou pracovní smlouvy, pokud to je pro zaměstnance výhodnější.

§ 358

Jestliže je zaměstnanci v rozhodném období zúčtována k výplatě mzda nebo plat nebo jejich část, která je poskytována za delší období, než je kalendářní čtvrtletí, určí se pro účely zjištění průměrného výdělku její poměrná část připadající na kalendářní čtvrtletí; zbývající část (části) této mzdy nebo platu se zahrne do hrubé mzdy nebo platu při zjištění průměrného výdělku v dalším období (dalších obdobích). Počet dalších období se určí podle celkové doby, za kterou se mzda nebo plat poskytuje. Do hrubé mzdy nebo platu se pro účely zjištění průměrného výdělku zahrne v rozhodném období poměrná část mzdy nebo platu podle věty první odpovídající odpracované době.

§ 359

V případech, kdy se podle právních předpisů používá v souvislosti s náhradou škody průměrný výdělek u žáků nebo studentů nebo u fyzických osob se zdravotním postižením¹⁰³), kteří nejsou zaměstnání a jejichž příprava pro povolání (činnosti) se provádí podle zvláštních právních předpisů, vychází se z výše průměrného výdělku podle § 357.

§ 360

~~Bude-li to pro zaměstnance výhodnější, je pro účely základu pojistného podle právní úpravy úrazového pojištění rozhodným obdobím předechozí kalendářní rok.~~

§ 361

Zjištění průměrného výdělku zaměstnance činného na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr se řídí tímto zákonem. Je-li sjednána jednorázová splatnost odměny z dohody až po provedení celého pracovního úkolu, je rozhodným obdobím (§ 354 odst. 1) celá doba, po kterou trvalo provedení sjednaného pracovního úkolu.

§ 362

(1) Za mzdu nebo plat se pro účely zjištění průměrného výdělku považuje i odměna z dohody, odměna nebo jiný příjem poskytovaný zaměstnanci za práci v jeho zaměstnání konaném v jiném pracovním vztahu než v pracovněprávním vztahu uvedeném v § 3 větě druhé, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

(2) Vykonává-li zaměstnanec práci u téhož zaměstnavatele ve více základních pracovněprávních vztazích uvedených v § 3 nebo ve více pracovních vztazích, posuzuje se mzda, plat nebo odměna v každém základním pracovněprávním vztahu uvedeném v § 3 nebo pracovním vztahu, odděleně.

HLAVA XIX

USTANOVENÍ, KTERÝMI SE ZAPRACOVÁVAJÍ PŘEDPISY EVROPSKÉ UNIE, A USTANOVENÍ, OD KTERÝCH NENÍ MOŽNÉ SE ODCHÝLIT

§ 363

Ustanoveními, kterými se zapracovávají předpisy Evropské unie, jsou nadpis hlavy IV v části první, § 16 odst. 2 a 3, § 30 odst. 2, § 37 odst. 1 až 4, § 39 odst. 2 až 6, § 40 odst. 3, § 41 odst. 1 v úvodní části ustanovení a písmena c), d), f) a g), § 47 spočívající ve slovech „nastoupí-li zaměstnankyně po skončení mateřské dovolené nebo zaměstnanec po skončení rodičovské dovolené v rozsahu doby, po kterou je zaměstnankyně oprávněna čerpat mateřskou dovolenou, do práce, je zaměstnavatel povinen zařadit je na jejich původní práci a pracoviště“, § 51a, § 53 odst. 1 spočívající ve slovech „Zakazuje se dát zaměstnanci výpověď“ a písm. d), § 54 písm. b) spočívající ve slovech „to neplatí v případě těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, která čerpá mateřskou dovolenou, zaměstnance v době, kdy čerpá rodičovskou dovolenou do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou“, § 54 písm. c) spočívající ve slovech „nejde o zaměstnankyni na mateřské dovolené nebo o zaměstnance v době čerpání rodičovské dovolené do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou“, § 54 písm. d) „o těhotnou zaměstnankyni, zaměstnankyni čerpající mateřskou dovolenou, nebo o zaměstnance anebo zaměstnankyni, kteří čerpají rodičovskou dovolenou“, § 62 až 64, § 78 odst. 1 písm. a) až f), j), k) a m)

spočívající ve slovech „průměrná týdenní pracovní doba nesmí přesáhnout stanovenou týdenní pracovní dobu“, ve slovech „za období nejvýše 26 týdnů po sobě jdoucích“ a ve větě „Jen kolektivní smlouva může toto období vymezit nejvýše na 52 týdnů po sobě jdoucích.“, § 79 odst. 1, § 79a, § 85 odst. 4 spočívající ve slovech „průměrná týdenní pracovní doba naplněna ve vyrovnávacím období určeném zaměstnavatelem, nejdéle však v období uvedeném v § 78 odst. 1 písm. m)“, § 86 odst. 3 a 4, § 88 odst. 1 a 2, § 90, 90a, § 92 odst. 1, 3 a 4, § 93 odst. 2 věta druhá a odst. 4, § 93a odst. 1 až 3 a odst. 5, § 94, § 96 odst. 1 písm. a) body 1 a 3 a odst. 2, § 101, 102, § 103 odst. 1 písm. a) až h), j) a k) až do konce odstavce 1, odst. 2 až 5, § 104, § 105 odst. 1 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu“, odst. 3 písm. a), 4 a 7, § 106 odst. 1 až 4 písm. a), c), d), f) a g), § 108 odst. 2, 3, 6 a 7, § 110 odst. 1, § 113 odst. 4, § 136 odst. 2, § 191 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel je povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu ošetřování dítěte mladšího než 10 let nebo jiného člena domácnosti v případech podle § 39 zákona o nemocenském pojištění a po dobu péče o dítě mladší než 10 let z důvodů stanovených v § 39 zákona o nemocenském pojištění nebo z důvodu, kdy se fyzická osoba, která o dítě jinak pečuje, podrobila vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb, které nebylo možno zabezpečit mimo pracovní dobu zaměstnance, a proto nemůže o dítě pečovat“, § 195, 196, § 197 odst. 3 spočívající ve slovech „Rodičovská dovolená podle odstavce 1 přísluší ode dne převzetí dítěte až do dne, kdy dítě dosáhne věku 3 let“, spočívající ve slovech „rodičovská dovolená přísluší“, § 197 odst. 3 věta druhá a třetí, § 198 odst. 1 až 4, pokud jde o rodičovskou dovolenou, § 199 odst. 1, § 203 odst. 2 písm. a), § 213 odst. 1, § 217 odst. 4, pokud jde o rodičovskou dovolenou, § 218 odst. 1, § 222 odst. 2, § 229 odst. 1 spočívající ve slovech „odborná praxe se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat“, § 238 odst. 1 a 2, § 239, § 240 odst. 1, § 241 odst. 1 a 2, § 245 odst. 1, § 246 odst. 2 věta první, **§ 269 až 271**, § 276 odst. 1 věta první a odst. 2 až 6 a 8, § 277 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel je povinen na svůj náklad vytvořit zástupcům zaměstnanců podmínky pro řádný výkon jejich činnosti“, § 278 odst. 1 až 3, odst. 4 věta druhá a třetí, § 279 odst. 1 písm. a), b), e) až h) a odst. 3, § 280 odst. 1 písm. a) až f), § 281 odst. 5, § 288 až 299, § 308 odst. 1 v úvodní části ustanovení a písmeno b), § 309 odst. 4 a 5, § 316 odst. 4 spočívající ve slovech „Zaměstnavatel nesmí vyžadovat od zaměstnance informace zejména o“ a písm. a), c), d), e), g) a h) a dále ve slovech „to neplatí, jestliže je pro to dán věcný důvod spočívající v povaze práce, která má být vykonávána, a je-li tento požadavek přiměřený“, § 319, § 338 odst. 2 a 3, § 339 odst. 1 v úvodní části ustanovení, § 339 odst. 2, 339a, 340, 345a, § 346b odst. 4 a § 350 odst. 2.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA I

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 364

(1) Podle tohoto zákona se řídí také pracovněprávní vztahy vzniklé před 1. lednem 2007, není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak.

(2) Podle dosavadních právních předpisů se řídí právní úkony týkající se vzniku, změny a skončení pracovního poměru, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní

činnosti, jakož i další právní úkony učiněné před 1. lednem 2007, i když jejich právní účinky nastanou až po tomto dni.

(3) Pracovní poměry založené podle dosavadních právních předpisů volbou nebo jmenováním se považují za pracovní poměry založené pracovní smlouvou; to neplatí v případě pracovního poměru

- a) vedoucího organizační složky státu⁷⁾,
- b) vedoucího úředníka a vedoucího úřadu¹⁰⁴⁾,
- c) vedoucího organizační jednotky organizační složky státu⁷⁾,
- d) ředitele státního podniku¹³⁾,
- e) vedoucího organizační jednotky státního podniku¹³⁾,
- f) vedoucího státního fondu, jestliže je v jeho čele individuální orgán¹⁴⁾,
- g) vedoucího příspěvkové organizace¹⁵⁾,
- h) vedoucího organizační jednotky příspěvkové organizace¹⁵⁾,
- i) ředitele školské právnické osoby¹⁶⁾ a
- j) kdy je jmenování upraveno zvláštním právním předpisem.

~~(4) Nároky z pracovního úrazu, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců nebo z nemoci z povolání, která byla zjištěna přede dnem nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců, na náhradu škody, o kterých bylo pravomocně rozhodnuto nebo o nich byla uzavřena dohoda anebo byla-li náhrada škody poskytována, se řídí dosavadními právními předpisy.~~

~~———— (5) Náhrada škody z pracovního úrazu, k němuž došlo v době před nabytím účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců nebo z nemoci z povolání, která byla zjištěna v době před nabytím účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců, a nebyla poskytována, se řídí dosavadními právními předpisy. Náhradu škody v těchto případech poskytne orgán, který je k tomu příslušný podle právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců.~~

~~(6) (4) Nároky z pracovního úrazu, k němuž došlo před 1. lednem 1993 nebo z nemoci z povolání, která byla zjištěna před 1. lednem 1993, na náhradu škody, o kterých bylo pravomocně rozhodnuto nebo o nich byla uzavřena dohoda anebo byla-li náhrada škody poskytována, na jejichž uspokojování se nevztahuje zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání podle zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, nebo povinné smluvní pojištění podle zvláštních právních předpisů, se řídí dosavadními právními předpisy, není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak.~~

~~(5) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a náhrada nákladů na výživu pozůstalých příslušející ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců se ode dne nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců považuje za úrazovou rentu a za úrazovou rentu pozůstalého podle právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců; její výše však nesmí být nižší než náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo náhrada nákladů na výživu pozůstalých, která příslušela poškozenému nebo pozůstalému ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců.~~

~~(8) (5) Nároky z pracovního úrazu, k němuž došlo před 1. lednem 1993, nebo z nemoci z povolání, která byla zjištěna před 1. lednem 1993, na náhradu škody, o kterých bylo pravomocně rozhodnuto nebo o nich byla uzavřena dohoda anebo byla-li náhrada škody poskytována, u nichž povinnost uspokojit tento nárok přešla na stát přede dnem nabytí~~

účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců, se řídí dosavadními právními předpisy. ; náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a náhrada nákladů na výživu pozůstalých příslušející ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců se ode dne nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců považují za úrazovou rentu a za úrazovou rentu pozůstalého podle právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců. Výše úrazové renty a úrazové renty pozůstalého nesmí být nižší než výše náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo náhrady nákladů na výživu pozůstalých, která příslušela poškozenému nebo pozůstalému ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců.

(9) (6) Nároky z pracovního úrazu, k němuž došlo před 1. lednem 1993, nebo z nemoci z povolání, která byla zjištěna před 1. lednem 1993, na náhradu škody, o kterých bylo pravomocně rozhodnuto nebo o nich byla uzavřena dohoda anebo byla-li náhrada škody poskytována, na jejichž uspokojování se nevztahuje zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání podle zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 231/1992 Sb., nebo povinné smluvní pojištění podle zvláštních právních předpisů má při zrušení zaměstnavatele povinnost uspokojit tyto nároky zaměstnavatel určený k tomu orgánem, který zaměstnavatele zrušil. Byla-li při zrušení zaměstnavatele provedena likvidace, má tuto povinnost podle věty první orgán provádějící likvidaci, popřípadě stát. Jestliže povinnost uspokojit nárok podle věty první vznikla po nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců, řídí se uspokojení nároků právní úpravou úrazového pojištění zaměstnanců. Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a náhrada nákladů na výživu pozůstalých příslušející ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců se ode dne nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců považuje za úrazovou rentu a za úrazovou rentu pozůstalého; její výše však nesmí být nižší než výše náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo náhrada nákladů na výživu pozůstalých, která příslušela poškozenému nebo pozůstalému ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců.

Díl 1

Od odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Od odpovědnost za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Pojištění odpovědnosti a zvláštní ustanovení o povinnosti nahradit škodu a nemajetkovou újmu

Oddíl 1

Obecné ustanovení

§ 365

(1) Ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do dne nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců se řídí odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání § 272 až 274 a ustanoveními této hlavy, § 205d zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 74/1994 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb., a vyhláškou č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění vyhlášky č. 43/1995 Sb., vyhlášky č. 98/1996 Sb., vyhlášky č. 74/2000 Sb. a

vyhlášky č. 487/2001 Sb.

(1) Ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do dne nabytí účinnosti jiné právní úpravy pojištění odpovědnosti zaměstnavatele při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání se řídí zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání *ustanovením* § 205d zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 74/1994 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb., vyhláškou č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění vyhlášky č. 43/1995 Sb., vyhlášky č. 98/1996 Sb., vyhlášky č. 74/2000 Sb., vyhlášky č. 487/2001 Sb. a zákona č. 365/2011 Sb., a zákonem č. 182/2014 Sb.

(2) Náklady správní režie pojišťoven v zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání činí 4 % z celkového objemu přijatého pojistného zaplaceného zaměstnavateli v daném kalendářním roce.

Oddíl 2

~~Rozsah odpovědnosti a zproštění se odpovědnosti~~

~~§ 366~~

~~(1) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.~~

~~(2) Zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou nemocí z povolání, jestliže zaměstnanec naposledy před jejím zjištěním pracoval u zaměstnavatele za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen.~~

~~(3) Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc vzniklá před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání, a to od jejího zařazení do seznamu a za dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu.~~

~~(4) Zaměstnavatel je povinen nahradit škodu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se odpovědnosti zcela nebo zčásti nezproští.~~

~~§ 367~~

~~(1) Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla~~
a) ~~tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo~~
b) ~~v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit,~~
a ~~že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.~~

~~(2) Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že škoda vznikla~~
a) ~~v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody,~~

~~b) proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.~~

~~(3) Zproští-li se zaměstnavatel odpovědnosti zčásti, je povinen určit zaměstnavatel část škody, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) je však povinen uhradit zaměstnavatel alespoň jednu třetinu škody.~~

~~(4) Při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.~~

~~§ 368~~

~~Zaměstnavatel se nemůže zprostit odpovědnosti zcela ani zčásti v případě, kdy zaměstnanec utrpěl pracovní úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav úmyslně nevyvolal.~~

~~Oddíl 3~~

~~Druhy náhrad~~

~~§ 369~~

~~(1) Zaměstnanec, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, povinen poskytnout náhradu za~~

- ~~a) ztrátu na výdělků,~~
- ~~b) bolest a ztížení společenského uplatnění,~~
- ~~c) účelně vynaložené náklady spojené s léčením,~~
- ~~d) věcnou škodu; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.~~

~~(2) Způsob a výši náhrady škody je zaměstnavatel povinen projednat bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.~~

~~§ 370~~

~~Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti~~

~~(1) Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192 a plnou výší nemocenského. Náhrada za ztrátu na výdělků podle věty první přísluší zaměstnanci do výše jeho průměrného výdělků před vznikem škody i za dobu, kdy mu v době prvních 3 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nenáleží nemocenské¹⁰⁵) nebo kdy mu podle § 192 odst. 1 části věty druhé za středníkem nepřisluší náhrada mzdy nebo platu.~~

~~(2) Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při jeho další pracovní neschopnosti z důvodu téhož pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Průměrným~~

výdělkem před vznikem škody podle věty první je průměrný výdělek zaměstnance před vznikem této další škody. Jestliže před vznikem této další škody příslušela zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, náhrada za ztrátu na výdělku podle odstavce 1 se zaměstnanci poskytne do výše částky, do které by mu příslušela náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, kdyby nebyl neschopen práce. Za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje náhrada mzdy nebo platu podle § 192 a nemocenské.

¹⁰⁵⁾ § 15 odst. 1 a 3 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

§ 371

Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti

~~(1) Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu. Ke snížení invalidního důchodu pro souběh s jiným důchodem podle právních předpisů o důchodovém pojištění, ani k výdělku zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím, se nepřihlíží.~~

~~(2) Náhrada za ztrátu na výdělku podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při pracovní neschopnosti z jiného důvodu, než je původní pracovní úraz nebo nemoc z povolání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek, z něhož se stanoví výše nemocenského.~~

~~(3) Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity podle odstavce 1 přísluší i zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši minimální mzdy (§ 111). Pobíral-li zaměstnanec před tím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, přísluší mu tato náhrada v takové výši, ve které mu na ni vzniklo právo za trvání pracovního poměru.~~

~~(4) Dosahuje-li zaměstnanec ze své viny nižšího výdělku než ostatní zaměstnanci vykonávající u zaměstnavatele stejnou práci nebo práci téhož druhu, považuje se za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání průměrný výdělek, kterého dosahují tito ostatní zaměstnanci.~~

~~(5) Zaměstnanci, který bez vážných důvodů odmítne nastoupit práci, kterou mu zaměstnavatel zajistil, přísluší náhrada za ztrátu na výdělku podle odstavce 1 pouze ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a průměrným výdělkem, kterého mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna. Zaměstnavatel zaměstnanci neuhradí škodu do výše částky, kterou si bez vážných důvodů opomenul vydělat.~~

~~(6) Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž dovršil věk 65 let nebo do data přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění.~~

§ 372

Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění

~~(1) Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje zaměstnanci jednorázově.~~

~~(2) Ministerstvo zdravotnictví stanoví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí vyhláškou výši, do které je možné poskytnout náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění a určování výše náhrady v jednotlivých případech.~~

§ 373

Účelně vynaložené náklady spojené s léčením

~~Účelně vynaložené náklady spojené s léčením přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil.~~

§ 374

~~Škodou podle tohoto zákona není případná ztráta na důchodu.~~

Oddíl 4

Druhy náhrad při úmrtí zaměstnance

§ 375

~~(1) Zemře-li zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, je zaměstnavatel povinen v rozsahu své odpovědnosti poskytnout:~~

- ~~a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s jeho léčením,~~
- ~~b) náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem,~~
- ~~c) náhradu nákladů na výživu pozůstalých,~~
- ~~d) jednorázové odškodnění pozůstalých,~~
- ~~e) náhradu věcné škody; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.~~

~~(2) Práva vyplývající z odstavce 1 nejsou závislá na tom, zda postižený zaměstnanec před svou smrtí uplatnil ve stanovené lhůtě svá práva na náhradu škody.~~

§ 376

Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem

~~(1) Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od přiměřených nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné poskytnuté podle zvláštního právního předpisu.~~

~~(2) Náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem tvoří výdaje účtované za pohřeb, hřbitovní poplatky, výdaje na zřízení pomníku nebo desky do výše nejméně 20 000 Kč, výdaje na úpravu pomníku nebo desky, cestovní výlohy a jedna třetina obvyklých výdajů na smuteční ošacení osobám blízkým.~~

~~(3) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji cenové úrovně, zvýšit nařízením částku na zřízení pomníku nebo desky podle odstavce 2.~~

~~§ 377~~

~~Náhrada nákladů na výživu pozůstalých~~

~~(1) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých přísluší pozůstalým, kterým zemřelý zaměstnanec výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat, a to do doby, do které by tuto povinnost měl, nejdéle však do konce kalendářního měsíce, kdy by zemřelý zaměstnanec dosáhl 65 let věku.~~

~~(2) Náhrada nákladů podle odstavce 1 přísluší pozůstalým ve výši 50 % průměrného výdělku zaměstnance, zjištěného před jeho smrtí, pokud výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat jedné osobě, a 80 % tohoto průměrného výdělku, pokud výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat více osobám. Od částek připadajících na jednotlivé pozůstalé se odečte důchod přiznaný pozůstalým. K případnému výdělku pozůstalých se nepřihlíží.~~

~~(3) Při výpočtu náhrady nákladů na výživu pozůstalých se vychází z průměrného výdělku zemřelého zaměstnance; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělku podle § 371, a nesmí být poskytována déle, než by příslušela zemřelému zaměstnanci podle § 371 odst. 6.~~

~~§ 378~~

~~Jednorázové odškodnění pozůstalých~~

~~(1) Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši nejméně 240 000 Kč; rodičům zemřelého zaměstnance, jestliže žili se zaměstnancem v domácnosti, v úhrnné výši nejméně 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění ve výši nejméně 240 000 Kč přísluší i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič.~~

~~(2) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, zvýšit nařízením jednorázové odškodnění pozůstalých.~~

~~§ 379~~

~~Náhrada věcné škody~~

~~Náhrada věcné škody přísluší dědicům zaměstnance.~~

Oddíl 5

Společná a zvláštní ustanovení o odpovědnosti za škodu

§ 380

~~(1) Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.~~

~~(2) Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.~~

~~(3) Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.~~

~~(4) Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu.~~

§ 381

~~Náhrada za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti z téhož důvodu jsou samostatná práva, která nepřísluší vedle sebe.~~

§ 382

~~(1) Při zjišťování průměrného výděлку pro účely náhrady škody při pracovních úrazech nebo nemocích z povolání je rozhodným obdobím předechozí kalendářní rok, je-li toto rozhodné období pro zaměstnance výhodnější.~~

~~(2) Náhradu za ztrátu na výděлку a náhradu nákladů na výživu pozůstalých je zaměstnavatel povinen vyplácet pravidelně jednou měsíčně, pokud nebyl dohodnut jiný způsob výplaty.~~

§ 383

~~Při omezení odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocích z povolání se postupuje podle § 367.~~

§ 384

~~(1) Zaměstnavatel, který nahradil poškozenému škodu, má právo na náhradu vůči tomu, kdo poškozenému za tuto škodu odpovídá podle občanského zákoníku, a to v rozsahu odpovídajícím míře této odpovědnosti vůči poškozenému, pokud nebylo předem dohodnuto jinak.~~

~~(2) Jde-li o náhradu škody při nemoci z povolání, má zaměstnavatel, který škodu uhradil, právo na náhradu vůči všem zaměstnavatelům, u nichž postižený zaměstnanec pracoval za podmínek, z nichž vznikla nemoc z povolání, kterou byl postížen, a to v rozsahu odpovídajícím době, po kterou pracoval u těchto zaměstnavatelů za uvedených podmínek.~~

~~(3) Jde-li o jinou škodu na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, platí pro způsob a rozsah její náhrady ustanovení o pracovních úrazech.~~

~~§ 385~~

~~U zaměstnance, který je v době pracovního úrazu nebo zjištění nemoci z povolání v několika pracovních poměrech nebo je činný na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr, se při stanovení výše náhrady za ztrátu na výdělků vychází z průměrných výdělků dosahovaných ve všech těchto pracovněprávních vztazích, a to po dobu, po kterou by mohly trvat.~~

~~§ 386~~

~~(1) Zaměstnanec, který utrpí pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání v pracovním poměru sjednaném na dobu určitou nebo při výkonu práce na základě dohody o pracovní činnosti uzavřené na dobu určitou, přísluší náhrada za ztrátu na výdělků jen do doby, kdy měl tento pracovněprávní vztah skončit. Po této době přísluší náhrada za ztrátu na výdělků, jestliže je možné podle okolností předpokládat, že postižený by byl i nadále zaměstnán. Ostatní práva vyplývající z odškodnění pracovního úrazu nebo nemoci z povolání tím nejsou dotčena.~~

~~(2) Utrpí-li pracovní úraz nebo byla-li zjištěna nemoc z povolání u poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělků po dobu, pokud nepřestal být zaměstnán z důvodů, které nesouvisí s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání; nepracuje-li z důvodů, které souvisí s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, přísluší mu náhrada za ztrátu na výdělků po dobu, po kterou by vzhledem ke svému zdravotnímu stavu před pracovním úrazem nebo nemocí z povolání mohl pracovat. Ustanovení § 371 odst. 6 platí i zde.~~

~~§ 387~~

~~(1) Cestou do zaměstnání a zpět se rozumí cesta z místa zaměstnancova bydliště (ubytování) do místa vstupu do objektu zaměstnavatele nebo na jiné místo určené k plnění pracovních úkolů a zpět; u zaměstnanců v lesnictví, zemědělství a stavebnictví také cesta na určené shromaždiště a zpět.~~

~~(2) Cesta z obce bydliště zaměstnance na pracoviště nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem pracovní cesty, pokud není současně obcí jeho pravidelného pracoviště, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem práce nebo po jejím skončení.~~

~~§ 388~~

~~Ve výjimečných případech může soud výši odškodnění stanovenou prováděcím právním předpisem (§ 372 odst. 2) přiměřeně zvýšit.~~

~~§ 389~~

~~Nepromlčují se práva zaměstnance na náhradu za ztrátu na výdělků z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo jiné škody na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání a práva na náhradu nákladů na výživu pozůstalých. Práva na jednotlivá plnění z nich vyplývající se však promlčují.~~

§ 390

~~(1) Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, může se poškozený i zaměstnavatel domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.~~

~~(2) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, upravit nařízením podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělku příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání; to se vztahuje i na náhradu nákladů na výživu pozůstalých.~~

§ 391

(1) Žáci střední školy, konzervatoře a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky nebo studenti vyšší odborné školy odpovídají právnické osobě vykonávající činnost dané školy nebo školského zařízení nebo právnické nebo fyzické osobě, na jejichž pracovištích se uskutečňuje praktické vyučování, za škodu, kterou jí způsobili při teoretickém nebo praktickém vyučování anebo v přímé souvislosti s ním. Pokud ke škodě došlo při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ní, odpovídají žáci nebo studenti za škodu právnické osobě vykonávající činnost tohoto školského zařízení. Studenti vysokých škol odpovídají vysoké škole za škodu, kterou jí způsobili při studiu nebo praxi ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo v přímé souvislosti s nimi. Pokud ke škodě došlo při studiu nebo praxi nebo v přímé souvislosti s nimi u jiné právnické osoby nebo fyzické osoby, odpovídají studenti právnické nebo fyzické osobě, u níž se studium nebo praxe uskutečňovaly.

(2) Za škodu, která vznikla žákům základních škol a základních uměleckých škol při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá právnická osoba vykonávající činnost dané školy; při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ní odpovídá za škodu právnická osoba vykonávající činnost daného školského zařízení.

(3) Příslušná právnická osoba vykonávající činnost školy odpovídá žákům středních škol, konzervatoř a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a studentům vyšších odborných škol za škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při teoretickém a praktickém vyučování ve škole nebo v přímé souvislosti s ním. Došlo-li ke škodě při praktickém vyučování u právnické nebo fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá za škodu právnická nebo fyzická osoba, u níž se praktické vyučování uskutečňovalo. Došlo-li ke škodě při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ní, odpovídá za škodu právnická osoba vykonávající činnost daného školského zařízení. Vykonává-li činnost školy nebo školského zařízení organizační složka státu nebo její součást, odpovídá za škodu jménem státu tato organizační složka státu.

(4) Příslušná vysoká škola odpovídá studentům vysokých škol za škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při studiu nebo praxi ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo v přímé souvislosti s nimi. Pokud ke škodě došlo při studiu nebo praxi nebo v přímé souvislosti s nimi u jiné právnické osoby nebo fyzické osoby, odpovídá právnická nebo fyzická osoba, u níž se studium nebo praxe uskutečňovaly.

(5) Příslušná právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení odpovídá fyzické osobě s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a fyzickým

osobám v preventivně výchovné péči za škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při uskutečňování této činnosti nebo v přímé souvislosti s ní.

§ 392

(1) Fyzickým osobám plnícím veřejné funkce a funkcionářům odborové organizace odpovídá za škodu vzniklou při výkonu funkce nebo v přímé souvislosti s ní ten, pro koho byli činni; fyzické osoby a funkcionáři odpovídají za škodu tomu, pro koho byli činni.

(2) Osobám se zdravotním postižením, které nejsou v pracovním poměru a jejichž příprava na budoucí povolání se provádí podle zvláštních předpisů, odpovídá za škodu vzniklou pracovním úrazem, popřípadě nemocí z povolání při této přípravě ten, u něhož se příprava pro povolání provádí.

§ 393

(1) Právo na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem mají členové jednotek sborů dobrovolných hasičů obce a báňských záchranných sborů, kteří utrpí úraz při činnosti v těchto sborech. V těchto případech jim odpovídá ten, u něhož je sbor zřízen.

(2) Právo na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem mají fyzické osoby, které na výzvu správních úřadů nebo územního samosprávného celku nebo velitele zásahu a podle jeho pokynů, popřípadě s jeho vědomím osobně napomáhají při zásahu proti mimořádné události nebo při odstraňování jejích následků a utrpí při těchto činnostech úraz. Za škodu vzniklou tímto úrazem jim odpovídá správní úřad nebo obec, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(3) Právo na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem mají fyzické osoby, které dobrovolně v rámci akce organizované územním samosprávným celkem vypomáhají při plnění důležitých úkolů v zájmu společnosti, například fyzické osoby, které dočasně vypomáhají při zvelebování obcí a utrpí při těchto činnostech úraz. Za škodu vzniklou tímto úrazem jim odpovídá ten, pro koho v době tohoto úrazu pracovaly.

(4) Právo na náhradu škody vzniklé pracovním úrazem mají členové družstev, kteří utrpí úraz při výkonu funkce nebo při dohodnuté činnosti pro družstvo, zdravotníci Červeného kříže, dárce při odběru krve, členové Horské služby, jakož i fyzické osoby, které na její výzvu a podle jejích pokynů osobně pomáhají při záchranné akci v terénu, fyzické osoby, které dobrovolně vykonávají pečovatelskou službu sociálního zabezpečení, a fyzické osoby, které byly pověřeny zaměstnavatelem určitou funkcí nebo činností, jestliže utrpěly úraz při plnění úkolů souvisejících s výkonem příslušné funkce nebo činnosti. Za škodu vzniklou tímto úrazem jim odpovídá ten, pro koho byli v době tohoto úrazu činni.

Díl 2

Použití ustanovení o náhradě mzdy, platu nebo odměny z dohody o pracovní činnosti při dočasné pracovní neschopnosti (karanténě) a některých dalších ustanovení

§ 393a

(1) Ustanovení § 57, § 66 odst. 1 věta druhá a § 192 až 194 se použijí poprvé ode dne, kterým nabývá účinnosti zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

(2) Vznikla-li dočasná pracovní neschopnost nebo byla-li nařízena karanténa přede dnem, od něhož nabývá účinnosti zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, náhrada mzdy, platu nebo odměny z dohody o pracovní činnosti podle § 192 až 194 po dobu této dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény nepřisluší.

Díl 3

Použití prováděcích právních předpisů

§ 394

(1) Do doby vydání prováděcích právních předpisů k provedení § 104 odst. 6, § 105 odst. 7, § 137 odst. 3, § 189 odst. 6, § 238 odst. 2 a § 246 odst. 2 a 4 se postupuje podle

- a) nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků,
- b) nařízení vlády č. 447/2000 Sb., o způsobu usměrňování výše prostředků vynakládaných na platu a na odměny za pracovní pohotovost zaměstnanců odměňovaných podle zákona o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech,
- c) nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu,
- d) nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady a kterým se mění nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů,
- e) nařízení vlády č. 289/2002 Sb., kterým se stanoví rozsah a způsob poskytování údajů do Informačního systému o platech, ve znění nařízení vlády č. 514/2004 Sb.,
- f) nařízení vlády č. 62/1994 Sb., o poskytování náhrad některých výdajů zaměstnancům rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí, ve znění pozdějších předpisů,
- g) vyhlášky č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání.

~~(2) Do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění vyhlášky č. 50/2003 Sb.~~

* * *

Platné znění příslušného ustanovení zákona 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

Srážky z jiných příjmů

§ 299

(1) Ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z platu, z odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, z odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků a z dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově. Srážky se dále provádějí z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci nebo jsou poskytovány vedle ní, jimiž jsou

- a) náhrada mzdy nebo platu,

- b) nemocenské^{80b)},
- c) peněžité pomoci v mateřství^{80b)},
- d) důchody,
- e) stipendia,
- f) podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,
- g) odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání,
- h) peněžité plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním,
- i) ~~úrazový příspěvek, úrazové vyrovnání a úrazová renta^{80e)}~~;
- i) náhrada za ztrátu na výdělků po dobu dočasné pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti.**

(2) Jde-li o výkon rozhodnutí srážkami z důchodu fyzické osoby, která z tohoto důchodu platí náklady za pobyt v ústavu sociální péče, nepodléhá výkonu rozhodnutí částka potřebná na úhradu pobytu a částka rovnající se výši kapesného v takovém ústavu. Výkon rozhodnutí ohledně dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově, nelze provést příkázáním pohledávky.

* * *

Platné znění příslušného ustanovení zákona č. 359/1999, o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 47k

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravující daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení, ~~pojistné na úrazové pojištění~~ a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění⁶⁰⁾ považuje za příjem ze závislé činnosti.

⁶⁰⁾ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 55

Mlčenlivost

(1) Zaměstnanci orgánů pomoci v hmotné nouzi, zaměstnanci státu, zaměstnanci městské části hlavního města Prahy určené Statutem hlavního města Prahy zařazení do úřadu městské části, zaměstnanci krajů a zaměstnanci hlavního města Prahy zařazení do Magistrátu hlavního města Prahy jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při rozhodování o dávkách nebo v přímé souvislosti s ním, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat

mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedených orgánů zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se příjemců dávky, společně posuzovaných osob, státních orgánů nebo dalších fyzických nebo právnických osob, které se orgány uvedené v odstavci 1 při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní právní předpis⁴⁰⁾ nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se souhlasem příjemce dávky, společně posuzované osoby, státního orgánu nebo dalších fyzických nebo právnických osob.

(3) Orgány uvedené v odstavci 1 jsou povinny na žádost poskytovat

- a) **orgánům sociálního zabezpečení⁴¹⁾ údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění a orgánům nemocenského pojištění⁶⁷⁾ údaje potřebné pro provádění nemocenského pojištění; těmto orgánům sdělují rovněž údaje potřebné pro plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění a nemocenského pojištění,**
- b) ministerstvu, krajským pobočkám Úřadu práce, obecním úřadům, krajským úřadům a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí údaje potřebné pro účely sociálně-právní ochrany dětí⁴²⁾,
- c) správcům daně z příjmů⁴³⁾ údaje potřebné k vyměření a vymáhání daní,
- d) zdravotním pojišťovnám⁴⁴⁾ údaje potřebné pro stanovení pojistného na veřejné zdravotní pojištění,
- e) krajským pobočkám Úřadu práce⁴⁵⁾ údaje potřebné pro nároky vyplývající z právních předpisů o zaměstnanosti,
- f) orgánům činným v trestním řízení⁴⁶⁾ údaje potřebné pro trestní řízení,
- g) soudům a správním orgánům údaje potřebné pro soudní řízení a správní řízení,
- h) orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu⁴⁷⁾ ke kontrole činností orgánů uvedených v odstavci 1 údaje potřebné k provádění této kontroly,
- i) Českému statistickému úřadu údaje potřebné pro vedení statistických registrů, s výjimkou údajů týkajících se jednotlivých osob.

(4) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny

- a) ministerstvu poskytovat informace v případech vyřizování stížností a zobecněné informace a souhrnné údaje, s výjimkou jmenných údajů, které orgán pomoci v hmotné nouzi získá při své činnosti; tím není dotčena povinnost podle odstavce 1,
- b) na žádost poskytovat orgánům oprávněným podle zvláštního právního předpisu⁴⁷⁾ ke kontrole činnosti orgánů pomoci v hmotné nouzi informace potřebné k provádění této kontroly,
- c) na žádost osoby, která je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou, nebo zákonného zástupce této osoby, vydat pro účely stanovené zvláštním právním předpisem⁴⁸⁾ potvrzení o tom, že daná osoba je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou.

(5) Povinnost mlčenlivosti stanovená v odstavcích 1 a 2 platí obdobně pro zaměstnance obcí zařazené do pověřených obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a pro zaměstnance státu zařazené k výkonu práce v újezdních úřadech, jde-li o skutečnosti, s kterými se seznámili při výkonu činností sociální práce podle § 64 odst. 3. Pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady jsou povinny na žádost poskytovat orgánům pomoci v hmotné nouzi potřebné údaje pro účely rozhodování o dávkách a pro účely odvolacího řízení.

(6) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které ministerstvo a orgány pomoci v hmotné nouzi získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních jmenných údajů využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti nebo ministerstvem pro analytickou a koncepční činnost.

- 40) Například § 128 občanského soudního řádu, § 8 trestního řádu.
- 41) § 3 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 42) Zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 43) § 1 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
- 44) § 1 zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky. Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.
- 45) § 7 zákona č. 435/2004 Sb.
- 46) § 12 trestního řádu.
- 47) § 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.
- 48) Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb.
- 67) § 81 odst. 2 a 3 zákona č. 187/2006 Sb.
- 68) ~~Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.~~

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

**Čl. LII
Přechodné ustanovení**

1. Plátcí mzdy provedou srážky ze mzdy podle zákona č. 99/1963 Sb., ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, poprvé za výplatní období, do něhož případně den nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců se za příjem, který povinnému nahrazuje odměnu za práci nebo je poskytován vedle ní, uvedený v § 299 odst. 1 písm. k) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, považuje náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti.

* * *

Platné znění příslušného ustanovení zákona č. 340/2006 Sb., o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 1

Předmět úpravy

- (1) Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a upravuje
- a) podmínky provozování zaměstnaneckého penzijního pojištění institucemi se sídlem v České republice,
 - b) provozování zaměstnaneckého penzijního pojištění institucemi zaměstnaneckého penzijního pojištění, kterým bylo uděleno povolení k této činnosti v jiném členském státě Evropské unie než České republice nebo jiném státě, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, na území České republiky,
 - c) dohled nad činností těchto institucí na území České republiky.

(2) Tento zákon se nevztahuje na nemocenské pojištění, důchodové pojištění, úrazové pojištění, veřejné zdravotní pojištění, penzijní připojištění se státním příspěvkem a životní pojištění podle zvláštních právních předpisů.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 306/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

Změna zákona č. 155/1995 Sb.

Čl. I

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006

Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb. a zákona č. 178/2008 Sb., se mění takto:

(Body 1 – 11 v čl. I nejsou novelou dotčeny)

~~12. V § 16 odst. 4 větě druhé a odst. 8 větě první a v § 19a odst. 2 písm. a) se za slova „větě čtvrté“ vkládají slova „a páté“.~~

(Body 13 – 84 nejsou novelou dotčeny)

* * *

ČÁST TŘICÁTÁ PRVNÍ **Změna zákona č. 266/2006 Sb.**

Čl. XXXVI

~~Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., se mění takto:~~

- ~~1. V § 21 odst. 2 se slova „plný invalidní nebo částečný“ zrušují.~~
- ~~2. V § 21 odst. 2 písm. a) se slova „plná nebo částečná“ zrušují.~~
- ~~3. V § 34 odst. 3 písm. a) se slova „plný nebo částečný“ zrušují.~~

ČÁST TŘICÁTÁ DRUHÁ **Změna zákona č. 267/2006 Sb.**

Čl. XXXVII

~~V čl. III zákona č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb. a zákona č. 261/2007 Sb., se bod 1 zrušuje.~~

* * *

ÚČINNOST

Čl. XXXVIII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2010, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 71, čl. II bodu 14 a čl. XXXIII, která nabývají účinnosti dnem nabytí účinnosti zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení čl. I bodu 12, čl. IV bodů 5 a 10 a čl. XXXVII, která nabývají účinnosti dnem nabytí účinnosti zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení čl. IV bodů 1, 7, 12, 13, 14, 17, 33, 38, 41, 43, 44, 48 a 50 až 52, která nabývají účinnosti dnem jeho vyhlášení, a ustanovení čl. I bodu 21 a čl. II bodu 15, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2009.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 479/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Čl. I

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb.,

zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezů Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb. a zákona č. 382/2008 Sb., se mění takto:

1. V § 3a odst. 3 větě první se za slova „zabezpečení je“ vkládá slovo „ústřední“ a za větu první se vkládá věta „Vedoucího organizační jednotky České správy sociálního zabezpečení pro posuzování zdravotního stavu jmenuje a odvolává ústřední ředitel České správy sociálního zabezpečení se souhlasem ministra práce a sociálních věcí.“.

2. V § 3a odst. 3 větě třetí se slovo „ředitel“ nahrazuje slovy „ústřední ředitel“.

(Body 1 až 14 nejsou novelou dotčeny)

~~15. V § 8 se na konci textu odstavce 8 doplňují slova „; při posuzování souvislosti vzniku invalidity s pracovním úrazem nebo s nemocí z povolání vychází též ze záznamu o úrazu a z posudku, kterým se uznává nemoc z povolání“.~~

(Body 16 až 42 nejsou novelou dotčeny)

* * *

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. IX

~~V části třetí čl. III zákona č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 26/2008 Sb., se body 1 a 2 zrušují.~~

* * *

ÚČINNOST

Čl. XIV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2009, s výjimkou ustanovení

- a) čl. I bodu 17, čl. IV bodů 2 až 4, čl. XII bodu 2 a čl. XIII, které nabývají účinnosti dnem jeho vyhlášení,
- b) čl. III bodů 7 až 17, čl. IV bodu 5 a čl. VIII bodů 1, 3 a 4, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2009,
- c) čl. I bodů 3, 5, 7, 10, 12 až 14, 16, 18, 21, 23, 24, 26 až 34 a 37 až 41, čl. II bodů 3 a 4, čl. VI, čl. VIII bodů 2, 5, 6, 8 a 10, čl. X a čl. XI, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2010, .

d) čl. I bodů 11 a 15 a čl. IX, které nabývají účinnosti dnem nabytí účinnosti zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 240

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

(1) Kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, ~~pojistné na úrazové pojištění~~, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami,
b) poruší-li k usnadnění takového činu úřední uzávěru, nebo
c) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve velkém rozsahu.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 41/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST DVACÁTÁ ČTVRTÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. XXV

~~Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb. a zákona č. 306/2008 Sb., se mění takto:~~

~~1. V § 3 odst. 1 se na konci textu písmene m) doplňují slova „a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce“.~~

~~2. V § 5 odstavec 2 zní:~~

~~„(2) Jestliže v době trvání úrazového pojištění nastoupí zaměstnanec výkon trestu odnětí svobody nebo výkon zabezpečovací detence, dosavadní úrazové pojištění dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence zaniká a opětovně vznikne dnem nástupu do zaměstnání nebo funkce po skončení výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence.“.~~

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 158/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. XII

V § 3 odst. 1 písm. i) zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, se za slova „členové Rady Českého telekomunikačního úřadu,“ vkládají slova „předseda Energetického regulačního úřadu,“.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 282/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona č. 266/2006 Sb.

Čl. I

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb. a zákona č. 158/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 91 se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2013“ a číslo „2020“ se nahrazuje číslem „2023“.
2. V § 92 odst. 1, 2 a 3 se číslo „2009“ nahrazuje číslem „2012“ a číslo „2010“ se nahrazuje číslem „2013“.
3. V § 94 odst. 1 se číslo „2009“ nahrazuje číslem „2012“.
4. V § 94 odst. 2 se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2013“.
5. V § 95 se číslo „2009“ nahrazuje číslem „2012“ a číslo „2010“ se nahrazuje číslem „2013“.
6. V § 99 se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2013“ a číslo „2013“ se nahrazuje číslem „2016“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 267/2006 Sb.

Čl. II

Zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb. a zákona č. 41/2009 Sb., se mění takto:

1. V části třicáté druhé čl. XXXII se číslo „2009“ nahrazuje číslem „2012“ a číslo „2010“ se nahrazuje číslem „2013“.
2. V části třicáté třetí čl. XXXIII se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2013“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 264/2006 Sb.

Čl. III

— V části šedesáté první čl. LXX zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2013“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 218/2007 Sb.

Čl. IV

V části sedmé čl. VII zákona č. 218/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2013“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona č. 155/1995 Sb.

Čl. VI

V § 16 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb. a zákona č. 218/2007 Sb., se ve větě čtvrté číslo „2009“ nahrazuje číslem „2012“.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 303/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. VI

V § 3 odst. 1 písm. h) zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, se slova „a poslanci Evropského parlamentu, zvolení na území České republiky“ zrušují.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST TRICÁTÁ DRUHÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

§ 39

V § 89 odst. 2 zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb. a zákona č. 282/2009 Sb., se slova „Úřady práce sdělují“ nahrazují slovy „Úřad práce České republiky – generální ředitelství sděluje“.

* * *

Platné znění příslušného ustanovení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, s vyznačením navrhovaných změn

Nahlížení do zdravotnické dokumentace, pořizování jejích výpisů nebo kopií

§ 65

(1) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie

- a) pacient nebo zákonný zástupce pacienta; do záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky může pacient nebo zákonný zástupce pacienta nahlížet nebo si pořizovat výpisy nebo kopie pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,
- b) osoby určené pacientem nebo zákonným zástupcem pacienta, pěstoun nebo jiná pečující osoba; v případě záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky se postupuje podle písmene a),
- c) osoby blízké zemřelému pacientovi v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 4; postupy podle písmene a), b) nebo c) nesmí narušit poskytování zdravotních služeb.

(2) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou bez jeho souhlasu nahlížet, jestliže je to v zájmu pacienta nebo jestliže je to potřebné pro účely vyplývající z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, a to v nezbytném rozsahu,

- a) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání a jiní odborní pracovníci v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, kteří jsou zaměstnanci poskytovatele, a další zaměstnanci poskytovatele v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání, a dále z důvodu splnění úkolů podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů a při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb,
- b) osoby podílející se na výkonu působnosti příslušného správního orgánu v souvislosti s přezkoumáním lékařského posudku podle jiného právního předpisu,
- c) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání
 1. pověřené příslušným správním orgánem vypracováním odborného stanoviska k návrhu na přezkoumání lékařského posudku,
 2. pověřené příslušným správním orgánem, který převzal podle tohoto zákona zdravotnickou dokumentaci, pořizováním výpisů nebo kopií zdravotnické dokumentace pro zajištění návaznosti zdravotních služeb o pacienta,
- d) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které se podílejí na výkonu působnosti správních orgánů, oprávněné k výkonu kontroly v rozsahu jejich pověření podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů a pověřené osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání přizvané ke kontrole v rozsahu jejich pověření,
- e) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání pověřené zdravotními pojišťovnami k provádění činností v rozsahu stanoveném zákonem o veřejném zdravotním pojištění,
- f) zdravotničtí pracovníci příslušní podle jiných právních předpisů k posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení, zejména nemocenského nebo důchodového pojištění, státní sociální podpory, zaměstnanosti, sociálně-právní ochrany dětí, sociálních služeb, ~~pomoci v hmotné nouzi a úrazového pojištění~~ **a pomoci v hmotné nouzi,**
- g) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání pověřené Státním ústavem pro kontrolu léčiv, oprávněné k výkonu kontroly podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů v rozsahu stanoveném těmito právními předpisy,

- h) osoby podílející se na evidenci údajů nebo na kontrole sdělování údajů do Národního zdravotnického informačního systému podle tohoto zákona,
 - i) soudní znalci ve zdravotnických oborech a osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které byly pověřeny vypracováním znaleckého posudku znaleckým ústavem³⁰⁾, poskytovatelem nebo zdravotnickým pracovníkem, v rozsahu nezbytném pro vypracování znaleckého posudku pro potřebu trestního řízení nebo pro řízení před soudem podle jiných právních předpisů,
 - j) lékaři Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem,
 - k) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které jsou zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví, při výkonu státního zdravotního dozoru,
 - l) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání provádějící hodnocení kvality a bezpečí podle tohoto zákona a osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání provádějící externí klinické audity lékařského ozáření podle zákona o specifických zdravotních službách,
 - m) Veřejný ochránce práv v souvislosti s šetřením podle jiného zákona³¹⁾ tak, aby byla zajištěna ochrana citlivých údajů třetích osob,
 - n) členové delegace Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání nebo členové delegace Podvýboru pro prevenci mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, a to v rozsahu nezbytném pro splnění úkolu vyplývajícího z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a které upravují činnost výboru nebo podvýboru³²⁾.
- Osoby uvedené v písmenech b) až n) si mohou pořizovat výpisy nebo kopie zdravotnické dokumentace v rozsahu nezbytném pro splnění účelu nahlížení.

(3) Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka a zdravotníci pracovníci uvedení v § 46 odst. 2 mohou do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi nahlížet v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění výuky; to neplatí, jestliže pacient nahlížení prokazatelně zakázal.

30) § 21 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

31) Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

32) Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání vyhlášená sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 9/1996 Sb.

Opční protokol k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání vyhlášený sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 78/2006 Sb. m. s.

* * *

Platné znění příslušného ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, s vyznačením navrhovaných změn

Společná ustanovení pro posudkovou péči a lékařské posudky

§ 49

(1) Při posuzování zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění se použijí ustanovení § 41 až 48 obdobně s tím, že

- a) dokladem o prokazatelném předání rozhodnutí ve věcech dočasné pracovní neschopnosti posuzované osobě a ve věcech potřeby ošetřování a péče osobě, která o posouzení zdravotního stavu požádala, je záznam ve zdravotnické dokumentaci, který posuzovaná osoba podepíše, nebo v případě zaslání prostřednictvím držitele poštovní licence vyznačení doručení na doručence; v případě využití elektronické komunikace je dokladem o odeslání

- rozhodnutí ve věcech dočasné pracovní neschopnosti posuzované osobě rovněž doklad o odeslání prostřednictvím datové schránky nebo záznam uložený v počítači v elektronické formě ve formátech stanovených právním předpisem s funkcí ověřování autenticity uložených dat a časovým razítkem získaným prostřednictvím státem uznané autority,
- b) lhůta pro podání návrhu na přezkoumání podle § 46 odst. 1 činí 3 pracovní dny; tento návrh nemá odkladný účinek,
- c) lhůta pro postoupení návrhu na přezkoumání podle § 46 odst. 5 činí 5 pracovních dnů,
- d) účastníkem řízení o přezkoumání rozhodnutí je poskytovatel, který rozhodnutí vydal, a osoba, jejíž zdravotní stav je posuzován; návrh na přezkoumání rozhodnutí může podat tato osoba nebo osoba, které uplatněním rozhodnutí vznikají práva nebo povinnosti.

(2) Nemůže-li se pacient s ohledem na svůj zdravotní stav podepsat nebo odmítá-li pacient záznam podle odstavce 1 písm. a) podepsat, zdravotnický pracovník tuto skutečnost zaznamená do zdravotnické dokumentace a zároveň uvede důvody, které pacientovi brání v podepsání; záznam podepíše zdravotnický pracovník a svědek.

(3) Právní úprava posuzování zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, ~~dávek pro osoby se zdravotním postižením a úrazového pojištění a dávek pro osoby se zdravotním postižením~~ není ustanoveními tohoto zákona dotčena.

(4) Ustanovení o povinnosti zachovávat mlčenlivost podle jiného právního předpisu se ve věcech posudkové péče a lékařských posudků použijí tak, aby nebyla zkrácena procesní práva posuzované osoby a osob, kterým jeho uplatněním vznikají práva a povinnosti. Tím nejsou dotčeny jiné právní předpisy, které stanoví povinnost sdělovat určité skutečnosti, popřípadě povinnost zachovávat o určitých skutečnostech mlčenlivost.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 375/2011 Sb., s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST STO PÁTÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. CV

~~Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 282/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb. a zákona č. 73/2011 Sb., se mění takto:~~

1. V § 9 písmeno a) zní:

~~„a) poskytovatel zdravotních služeb poskytující svými lékaři zaměstnanci zdravotní služby při pracovním úrazu,“~~

2. V § 9 písm. b) se slova „zdravotnické zařízení oprávněné“ nahrazují slovy „poskytovatel zdravotních služeb oprávněný“.

3. V § 10 odst. 3 věta druhé se slova „ve zdravotnickém zařízení“ nahrazují slovy „u poskytovatele zdravotních služeb“.

4. V § 11 odst. 3 se slova „zdravotnická zařízení stanovená“ nahrazují slovy „poskytovatelé zdravotních služeb stanovení“.

5. V § 18 odst. 7 se slova „léčebného režimu“ nahrazují slovy „individuálního léčebného postupu“.

6. V § 25 odst. 2 písmeno c) zní:

~~„e) hrazenou lázeňskou léčebně rehabilitační zdravotní péčí,“~~

7. V § 25 odst. 2 písm. d) se slova „nehrazené zdravotní péče, pokud byla nezbytná“ nahrazují slovy „nehrazených zdravotních služeb, pokud byly nezbytné“.
8. V § 50 odst. 1 písm. d) se slova „v jiném určeném zdravotnickém zařízení“ nahrazují slovy „u jiného určeného poskytovatele zdravotních služeb“.
9. Nadpis § 57 zní: „Povinnosti příslušných lékařů a poskytovatelů zdravotních služeb“.
10. V § 57 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „a jiná zdravotnická zařízení“ nahrazují slovy „a jiný poskytovatel zdravotních služeb“.
11. V § 57 odst. 1 písm. b) se za slovo „zpracovat“ vkládají slova „bez souhlasu zaměstnance“.
12. V § 57 odst. 1 písm. c) se za slovo „umožnit“ vkládají slova „bez souhlasu zaměstnance“.
13. V § 57 odst. 3 a v § 59 odst. 2 se slova „Provozovatel zdravotnického zařízení“ nahrazují slovy „Poskytovatel zdravotních služeb“.
14. V § 66 písm. c) se slova „jiné zdravotnické zařízení“ nahrazují slovy „jiný poskytovatel zdravotních služeb“.
15. V § 83 odst. 2 písm. b) se slova „ve zdravotnickém zařízení, určeném lékařem,“ nahrazují slovy „u poskytovatele zdravotních služeb, kterého určil lékař“.
16. V § 85 odst. 1 a 4 se slova „jiné zdravotnické zařízení“ nahrazují slovy „jiný poskytovatel zdravotních služeb“.
17. V § 88 odst. 2 se slova „zdravotnickému zařízení“ nahrazují slovy „poskytovateli zdravotních služeb“.
18. V § 89 odst. 3 se slova „jiná zdravotnická zařízení“ nahrazují slovy „jiní poskytovatelé zdravotních služeb“ a slova „zdravotní péči“ se nahrazují slovy „zdravotní služby“.

ČÁST STO ŠESTÁ

Změna zákona č. 267/2006 Sb.

Čl. CVI

V zákoně č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb. a zákona č. 282/2009 Sb., se část čtvrtá zrušuje.

* * *

Platné znění příslušného ustanovení zákona č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST TŘICÁTÁ SEDMÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. XL

— V § 29 odst. 3, § 31 odst. 1, § 63 odst. 1, § 67 a v § 84 odst. 5 zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, se slova „zaručeným elektronickým podpisem založeném na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb“ nahrazují slovy „uznávaným elektronickým podpisem“.

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona 401/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců

Čl. XVII

———— Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 282/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb. a zákona č. 458/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 písmeno l) včetně poznámky pod čarou č. 3 zní:

„l) osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně právní ochraně dětí³⁾;

3) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.“

Poznámka pod čarou č. 4 se zrušuje.

2. V § 5 odst. 1 písmeno i) zní:

„i) písmenu l) dnem, od něhož náleží odměna pěstouna podle zvláštního právního předpisu³⁾, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa.“

* * *

Platná znění příslušných ustanovení zákona č. 182/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona č. 266/2006 Sb.

Čl. I

———— Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 282/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb. a zákona č. 463/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 91 se číslo „2015“ nahrazuje číslem „2017“ a číslo „2025“ se nahrazuje číslem „2027“.

2. V § 92 odst. 1, odst. 2 písm. b) a c) a odst. 3 písm. b) a c) se číslo „2014“ nahrazuje číslem „2016“.

3. V § 92 odst. 1, odst. 2 písm. e) a odst. 3 písm. e) se číslo „2015“ nahrazuje číslem „2017“.

4. V § 94 odst. 1 se číslo „2014“ nahrazuje číslem „2016“.

5. V § 94 odst. 2 se číslo „2015“ nahrazuje číslem „2017“.

6. V § 95 se číslo „2014“ nahrazuje číslem „2016“ a číslo „2015“ se nahrazuje číslem „2017“.

7. V § 99 se číslo „2015“ nahrazuje číslem „2017“ a číslo „2018“ se nahrazuje číslem „2020“.

ČÁST DRUHÁ **Změna zákona č. 267/2006 Sb.**

Čl. II

~~———— Zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 282/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb. a zákona č. 463/2012 Sb., se mění takto:~~

~~1. V části třicáté druhé čl. XXXII se číslo „2014“ nahrazuje číslem „2016“ a číslo „2015“ se nahrazuje číslem „2017“.~~

~~2. V části třicáté třetí čl. XXXIII se číslo „2015“ nahrazuje číslem „2017“.~~

ČÁST PÁTÁ **Změna zákona č. 218/2007 Sb.**

Čl. V

~~———— V části sedmé čl. VII zákona č. 218/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců, zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 282/2009 Sb. a zákona č. 463/2012 Sb., se číslo „2015“ nahrazuje číslem „2017“.~~

ČÁST SEDMÁ **Změna zákona č. 155/1995 Sb.**

Čl. VII

~~———— V § 16 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 282/2009 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 463/2012 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., se ve větě čtvrté číslo „2014“ nahrazuje číslem „2016“.~~

* * *

Návrh

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne.....

kterým se stanoví výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti.

Vláda nařizuje podle § 271c odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

§ 1

Základní ustanovení

Tímto nařízením se stanoví výše náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a určování výše této náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti.

§ 2

Bolest a ztížení společenského uplatnění

(1) Bolestí se rozumí tělesné a duševní strádání způsobené poškozením zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání včetně stresu, nepohodlí, obtíží a psychických symptomů obvykle doprovázejících poškození zdraví.

(2) Ztížením společenského uplatnění se rozumí nepříznivý vliv poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a jeho následků, obtíží a psychosociálních dopadů, které jsou trvalého rázu, na společenské uplatnění, zejména na uspokojování životních, pracovních, vzdělávacích a sociálních potřeb.

(3) Poškozený na zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání má ztížené společenské uplatnění v oblasti:

- a) životních potřeb, pokud není schopen provádět běžné životní úkony a úkoly spojené s péčí o vlastní osobu, soběstačností a životem v domácnosti,
- b) pracovních potřeb, pokud není schopen pokračovat v přípravě pro pracovní uplatnění, využívat získanou kvalifikaci, vykonávat dosavadní povolání nebo dosavadní zaměstnání,
- c) vzdělávacích potřeb, pokud není schopen pokračovat ve studiu nebo udržovat, prohlubovat nebo zvyšovat si kvalifikaci,
- d) sociálních potřeb, pokud není schopen udržovat rodinné a sociální vazby, realizovat volnočasové aktivity (kulturní, sportovní, rekreační) nebo být zapojen ve společenských a občanských oblastech života (komunální, politický či duchovní život),

a to v rozsahu, intenzitě a kvalitě, jako před vznikem poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, anebo v rozsahu, který je obvyklý v jeho věku a sociálním postavení.

(4) Bolest a ztížení společenského uplatnění se hodnotí v bodech podle kódů a položek jednotlivých poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání uvedených v přílohách č. 1 až 4 tohoto nařízení.

(5) Bodové ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění v jednotlivých případech se stanoví v lékařském posudku.

§ 3

Výše náhrady

(1) Hodnota 1 bodu činí 250 Kč.

(2) Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se stanoví tak, že výsledné bodové ohodnocení bolesti nebo ztížení společenského uplatnění se násobí hodnotou 1 bodu v korunách českých.

§ 4

Bodové ohodnocení pro určení výše náhrady

(1) Počty bodů pro ohodnocení bolesti pro jednotlivá poškození zdraví způsobené pracovním úrazem jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto nařízení, pro nemoci z povolání jsou uvedeny v příloze č. 3 tohoto nařízení.

(2) Počty bodů pro ohodnocení ztížení společenského uplatnění pro jednotlivé trvalé následky poškození zdraví způsobené pracovním úrazem jsou uvedeny v příloze č. 2 tohoto nařízení, pro nemoci z povolání v příloze č. 4 tohoto nařízení.

(3) U poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, které není uvedeno v příloze č. 1 až 4 tohoto nařízení, se bodové ohodnocení stanoví podle počtu bodů takového poškození zdraví, které je s ním povahou, rozsahem, tíží a dopadem na bolest a ztížení společenského uplatnění nejvíce srovnatelné.

(4) Pokud pracovní úraz nebo nemoc z povolání způsobily více poškození zdraví bodové ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění stanovené pro jednotlivá poškození zdraví se sčítají.

(5) Bodové ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění stanovená pro jednotlivá poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání se sníží, pokud bolest a ztížení společenského uplatnění bylo způsobeno již předchozími změnami zdravotního stavu nesouvisejícími s poškozením zdraví z důvodu pracovního úrazu a nemoci z povolání, a to o 10%, pokud předchozí změny byly lehkého stupně, o 20%, pokud předchozí změny byly závažnějšího (středního) stupně, a o 30%, pokud předchozí změny byly těžšího stupně.

§ 5

Způsob bodového ohodnocení bolesti pro určení výše náhrady za bolest

(1) Bodové ohodnocení bolesti lze provést až v době, kdy je zdravotní stav ustálený. Stanovení bodového ohodnocení bolesti musí být přiměřené povaze, rozsahu a tíži poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, průběhu a náročnosti způsobu léčení a odstraňování následků poškození zdraví včetně komplikací vzniklých v přímé příčinné souvislosti s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.

(2) Pokud je bodové ohodnocení bolesti u poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání stanoveno rozmezím počtu bodů, stanoví se se zřetelem k rozsahu a tíži poškození zdraví, průběhu a náročnosti způsobu léčení.

(3) Jedná-li se o několikanásobné poškození zdraví na témže orgánu, části těla nebo systému, nesmí bodové ohodnocení bolesti převýšit počet bodů za anatomickou nebo funkční ztrátu orgánu, části těla nebo systému.

(4) Bodové ohodnocení bolesti u úplné zlomeniny se hodnotí plným počtem bodů, u neúplné zlomeniny se hodnotí polovičním počtem bodů.

(5) Bodové ohodnocení bolesti z důvodu operace u zlomenin kostí nebo u jiných systémů organismu se hodnotí v rozmezí ohodnocení poškození zdraví stanovené pro toto poranění podle závažnosti a charakteru provedeného výkonu.

§ 6

Způsob bodového ohodnocení bolesti ve zvláštních případech

(1) Bodové ohodnocení bolesti stanovené pro jednotlivá poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání se zvýší, jestliže v přímé a příčinné souvislosti s poškozením zdraví došlo:

- a) ke komplikacím, a to s ohledem na rozsah a intenzitu procesu, tak, že při lehkých komplikacích se zvýší maximálně o 10%, při středně těžkých komplikacích maximálně o 30%, při těžkých komplikacích maximálně o 50% bodového ohodnocení příslušného nebo funkčně srovnatelného poškození zdraví, u něhož ke komplikacím došlo; komplikacemi se rozumí infekce rány, zánět žil, trombóza, embolie, zánět plic, proleženina nebo potrat a jiné,
- b) k náročnému způsobu léčení, kterým se rozumí například dlouhodobá umělá plicní ventilace, dlouhodobá peritoneální dialýza, opakované hemodialýzy, transplantace, založení stomie; v tomto případě se bodové hodnocení zvýší, a to nejvýše o 50% bodového ohodnocení odpovídajícího funkčně srovnatelnému poškození zdraví.

(2) Jestliže náročný způsob léčení byl v příčinné souvislosti s léčením komplikace, provede se zvýšení bodového ohodnocení jen jedenkrát, a to podle položky s vyšším bodovým ohodnocením.

§ 7

Způsob bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění pro určení výše náhrady za ztížení společenského uplatnění

(1) Bodové ohodnocení ztížení společenského uplatnění lze provést zpravidla až po jednom roce poté, kdy došlo k poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a je zřejmé, že jde o trvalé poškození zdraví a podle poznatků lékařské vědy dalšími léčebnými nebo rehabilitačními opatřeními a prostředky nedojde ke zlepšení nebo stabilizaci zdravotního stavu nebo adaptaci na zdravotní postižení. Stanovení bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění musí být přiměřené povaze, rozsahu a tíži dlouhodobého nebo trvalého poškození zdraví, anatomickým a funkčním omezením a jejich dopadu na uspokojování životních, pracovních, vzdělávacích a sociálních potřeb zaměstnance, s přihlédnutím k věku zaměstnance v době vzniku poškození zdraví.

(2) Jedná-li se o dlouhodobé nebo trvalé poškození zdraví s více následky na témže orgánu, části těla nebo systému, nesmí bodové ohodnocení ztížení společenského uplatnění převýšit počet bodů za anatomickou nebo funkční ztrátu orgánu, části těla nebo systému.

(3) Pokud je ztížení společenského uplatnění z důvodu trvalého poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání stanoveno rozmezím počtu bodů, bodové ohodnocení se stanoví se

zřetelem k rozsahu a tíži poškození zdraví a dopadu poškození zdraví na uspokojování životních, pracovních, vzdělávacích a sociálních potřeb poškozeného.

(4) Pokud poškození zdraví v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání vedlo ke zvlášť těžkým následkům, zvýší se bodové ohodnocení podle příloh č. 2 a 4 tohoto nařízení, a to nejvýše o 50 % celkové částky bodového ohodnocení; zvlášť těžkými následky poškození zdraví se rozumí takové následky, které podstatně omezují nebo významně mění uplatnění v životě anebo znemožňují další uplatnění v životě, a to s ohledem na věk poškozeného i jeho předpokládané uplatnění v životě.

(5) Pokud bylo poškozenému již přiznáno ztížení společenského uplatnění a poté nastalo zhoršení trvalých následků poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a tím i zhoršení ztížení společenského uplatnění, bodové ohodnocení se stanoví nově, a to na základě aktuálního a komplexního zhodnocení jednotlivých dlouhodobých nebo trvalých poškození zdraví podmiňujících ztížení společenského uplatnění.

(6) Pokud byla poškozenému již poskytnuta náhrada za ztížení společenského uplatnění, náhrada za zhoršení ztížení společenského uplatnění se stanoví ve výši rozdílu mezi nově stanoveným bodovým ohodnocením podle § 7 odst. 5 a předchozím bodovým ohodnocením ztížení společenského uplatnění násobeným hodnotou jednoho bodu.

§ 8

Náležitosti lékařského posudku a postup při jeho vydávání

(1) Bodové ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění vypracuje posuzující lékař poskytovatele oprávněného k vydání lékařského posudku podle jiného právního předpisu¹; přitom vychází z lékařských zpráv a nálezů poskytovatelů zdravotních služeb, kteří se podíleli na léčení poškození zdraví a jeho následků, popřípadě z údajů ošetřujícího praktického lékaře o zdravotním stavu poškozeného, event. z návrhu bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění dříve stanoveného.

(2) Lékařský posudek k ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění vedle náležitostí podle vyhlášky o zdravotnické dokumentaci² obsahuje:

- a) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu, poškození zdraví a jeho následcích, z nichž příslušný lékař vycházel při posouzení a stanovení bodového ohodnocení,
- b) popis poškození zdraví, průběhu a způsobu léčení, operací, léčebných postupů, náročnosti odstraňování následků poškození zdraví včetně vzniklých komplikací,
- c) údaje o předchozích zdravotních postiženích, pokud jsou významná pro stanovení bodového ohodnocení,
- d) kódy a položky příslušné přílohy tohoto nařízení, podle kterých bylo bodové ohodnocení jednotlivých poškození zdraví provedeno,
- e) odůvodnění postupů, kterými lékař dospěl k výslednému bodovému ohodnocení,
- f) v případě ztížení společenského uplatnění vymezení, v čem spočívá dopad trvalého poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání na uspokojování životních, pracovních, vzdělávacích a sociálních potřeb poškozeného,

¹ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

² Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotní dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů.

g) výsledné bodové ohodnocení bolesti nebo ztížení společenského uplatnění,

(3) Lékařský posudek se předává způsobem uvedeným v jiném právním předpisu¹.

§ 9

Přechodné ustanovení

Vznikla-li bolest nebo ztížení společenského uplatnění přede dnem nabytí účinností tohoto nařízení a nebyla-li do doby nabytí jeho účinnosti poskytnuta náhrada, postupuje se při jejich ohodnocení podle tohoto nařízení.

§ 10

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 2015.